

70-та

СЪБОТА-НЕДЕЛЯ 21-22 НОЕМВРИ 2009
ГОДИНА 19 БРОЙ 266 (5476)

www.duma.bg

Управляващите
се скараха за
акциза върху
алкохола

СДС раздава
списъци за
уволнение

Платен отпуск
за любовна
мъка дават
в Китай

► 6

► 2

► 34

— Няколко думи —

Екип за продам

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ

Спортният екип на министър-председателя Бойко Борисов трябваше да бъде разигран на търг (стр. 2). Търгът е с благотворителна цел. Освен за тениската, шортите и може би маратонките, на него ще се наддава и за произведения на изкуството - пластики, картини... Ще бъде интересно до каква сума ще достигне наддаването на Бойковите дрехи. Ако е по-голяма от тази за произведенията на културата, творците ще се обидят. Ако е по-малка, хората може да си помислят, че премиера вече не го уважават. Терзание... Впрочем, в кръга на шегата, защо не обявят на международен търг финансовия министър Дянков. Да видим колко ще наддават за него.

Когато информацията за търга бе публикувана вчера, форумите на електронните медии се изпълниха с писаници от рода на: "Пран ли е екипът?" Което всъщност води до опoшляване на информацията в общественото съзнание, а оттам и на самата инициатива. Независимо от това колко благородно е начинанието.

А всъщност всичко това е замислено, за да се съберат пари за талантливи деца сираци. Помнете, намерението е да се съберат средства за тях, а не името на министър-председателя да се спомене в медиите още веднъж.

Кандидатстваме
за домакин на
Евро 2013 по
футбол за жени

Стр. 38

ЕК СЪДИ БЪЛГАРИЯ ЗАРАДИ БОКЛУКА НА СОФИЯ

Борисов пак вини Станишев, уверява Барозу,
че до две години всичко ще е наред

Европейската комисия реши да започне наказателна процедура срещу България заради липсата на завод за отпадъци в София. Още през 2007 година страната ни трябваше да разполага със съоръжения за третиране на боклука по евростандартите. Забавянето от две години доведе до две писмени предупрежде-

ния от Брюксел. В крайна сметка от ЕК са преценили, че още няколко години София няма да има ефективно преработване на сметта и затова ще заведе дело срещу България в Съда на европейските общности в Люксембург.

Европейската комисия може да поиска от съда да наложи финансова глоба на

съответната държава членка, която не спазва клаузи по договора с ЕС.

Знаете, че Станишев ме саботираше, опита да се оправдае премиерът Бойко Борисов, който миналата вечер присъства на срещата на върха на ЕС в Брюксел. Той обяви още, че е имал среща с председателя на ЕК Жозе Барозу по тема-

та. Уверил го, че до две години всички проблеми на София с отпадъците ще бъдат решени. Около две години е и периодът, през който се предполага, че ще продължи делото срещу България. Ако дотогава страната ни изпълни изискванията, делото може да бъде прекратено.

Стр. 4

ЧИМКА ПРЕСФОТОБЕТА

Шведският премиер Фредрик Рейнфелд със задоволство показва лицата на новоизбраните ръководители на ЕС, изписани върху символа на главоблъсканицата - кубчето на Рубик

Стр. 7

ISSN 0861-1343

9 770861 134015 >

Валутни курсове
на БНБ за 23 ноември

EUR 1.9558

USD 1.3202 ▲

GBP 2.1752 ▼

CHF 1.2930 ▲

Дянков: Изпуснах си нервите

Финансовият министър обвини журналист, че не плаща осигуровки, и избяга от интервю

Финансовият министър Симеон Дянков вчера се извини лично на журналиста на Дарик Кирил Вълчев, като си призна публично, че си е изпуснал нервите. Ден по-рано Дянков го обвини, че не плаща осигуровки, като буквално заяви по време на интервю „за вас конкретно знаем, че криете доходи“. След директния въпрос къде знае, министърът нервно признава, че това интервю не му харесва и си тръгва.

Вчера Дянков отиде на крака в Дарик радио, като се извини и на Радосвет Радев, изпълнителен директор на медията. Радев му предоставил всички данъчни декларации - и на радиото, и собствените. По думите на медийния бос осигуровките, които радиото ще внесе в НОИ за 2009 г., са над половин милион лева.

Извинението на министър Дянков беше прието чак след като той ни увери, че правителството не следи колеги журналисти, заяви след срещата Радосвет Радев. Получих съвсем мъжките думи на извинение и ги приех, получих и уверение, че никой в журналистическата колегия не е следен за каквото и да е било, допълни Радев.

СНИМКА ДАРИК РАДИО

Наистина си изпуснах нервите. Може би понеже е бюджетно време и няма достатъчно пари, за да удовлетвори всичките желания. Моля извинението ми да бъде прието, сконфузено обясни пък финансовият министър. Преди това в парламента Дянков се опита да се измъкне от поредния си гаф с дежурното обяснение, че думите му били извадени от контекста и че той нямал никога конкретно предвид, а говорел „по принцип“. След публичното си покаяние министърът въздъхна: „Мога да потвърдя - и Дарик, и журналистът си плащат данъците.“

Финансовият министър Симеон Дянков се извини лично на журналиста на Дарик Кирил Вълчев (вясно), след като го обвини в неплащане на осигуровки

Боже-е-е!

Предаването „Шоуто на Азис“ по телевизия PRO.BG - 18.11.2009 г. Събеседници - министър Симеон Дянков (ГЕРБ) и Асен Агов (ДСБ). Публикуваме един от съществениите моменти от разговора:

Дянков: Имало някаква притча за стълбата...

Агов: Ааа, на Вапцаров...

Разговор в четвъртък

Кирил Вълчев: Защо увеличавате двойно прага за самоосигуряващите се? Така се губи всякакъв ефект от намаляването на процента, с който се осигуряваш?

Симеон Дянков: Казва кой?

Кирил Вълчев: Аз ви казвам, аз самият се самоосигурявам.

Симеон Дянков: Колко получавате, каква ви е заплатата?

Кирил Вълчев: Накрая на всяка година стигам до максимума и си внасям всъщност максимума, но сега вие ще ме накарате да внасям текущо през годината два пъти повече.

Симеон Дянков: Да, защото криете доходи.

Кирил Вълчев: Не, аз не крия.

Симеон Дянков: Ама ние за вас знаем, че криете доходи.

Кирил Вълчев: За кои нас?

Симеон Дянков: За вас конкретно знаем, че криете доходи.

Кирил Вълчев: Откъде знаете?

Симеон Дянков: Ами знам. Добре, на мен това интервю не ми харесва по начина, по който говорите, и си тръгвам.

Медийни експерти:

Пицата е лош образ, който ще прецака Дянков

ВЕСЕЛКА ВЕНКОВА

Примерът с пицата създаде лош образ на министъра на финансите Симеон Дянков и това ще му се отрази зле. Това заяви Юлиан Попов, експерт на лабораторията за медиен мониторинг на фондация „Медийна демокрация“. Вчера тя представи доклади си от мониторинга на медийната среда през октомври.

Според Попов медиите мигрират към неясен модел на образи и заглавия. Експертът определи премиера като „талантилив и високопродуктивен автор на заглавия/образи“. Според д-р Мила Минева от катедрата по социология в Софийския университет финансовият министър е станал „комичния герой в сапунените скандали“. Пицата се роди между крилатите фрази „малоумник“ и „феодални старци“, но всичко „се оправи“ от супергероя, ус-

Водещи заглавия и ключови думи във В. ДУМА през октомври 2009, видени от екипа на „Медийна демокрация“

покои Минева. Тя определи новия политически език като „езика на сапунките“.

Медиите у нас се държат като в предизборна кампания, но тогава има много

субекти, а сега имаме правителство. Този „феномен“ трябва да се изследва, защото се превърна в проблем и от него страда не само медийната, а просто публичността в България - това се вижда и в парламента, и около честичните избори. Това констатира проф. Снежана Попова от факултета по журналистика в СУ. Според нея медиите „са удавени в говоренето им и в превода Му“, защото изслушват и тиражират посланията на управляващите, а после „преводите“, направени от премиера. Неговото „слово“ официализира или обезсилва твърдения, без него нищо не се е случило, обобща проф. Попова.

Живеем в режима спирал/пускам, обясни преподавателката, според която е крайно време българските медии да се ориентират към политики и собствен филтър при определянето на дневния ред на обществото.

Премиерски спортен екип отива на търг

На търг снощи трябваше да бъде разигран спортен екип на Бойко Борисов, лично дарение на премиера, пластика, дарена от министъра на културата Вежди Рашидов, две картини на художничката Даниела Тодорова, осигурени от евродепутата Антония Първанова. Предмети за благотворителната инициатива на клуб „Майчина грижа“, организирана в навечерието на Деня на християнското семейство - 21 ноември, по традиция предостави кметът на Каварна Цонко Цонев. Министър Рашидов дари и стипендия от 500 лева за талантливо дете от социалнослабо семейство. За гостите на благотворителния бал пяха Валя Балканска и Тони Димитрова. Набраните средства ще бъдат използвани за подпомагане на талантливи деца - сираци и полусираци.

МАЛКИ ОБЯВИ

УСЛУГИ

ДЮШЕМЕ, боядисано дюшеме, паркет, ламинат. Цикли, лакира, реди, прережда, 925-13-51; 0878 219 253

ДРУГИ

Диплома за висше образование №08692, рег. №13652 от 06.05.1970 г., издадена от ВМЕИ-София, на името на Стоян Тодоров-Владов-невалидна.

Пламен Орешарски: Излъгаха за лошото финансово състояние

Най-голямата лъжа на управляващите е за лошото финансово състояние, в което е оставена държавата. Това заяви вчера по bTV бившият финансов министър Пламен Орешарски.

Оставихме страната с 8 млрд. лв. фискален резерв, най-високия досега, и с най-нисък правителствен дълг от 25 години насам, бе категоричен Орешарски. Според него само поглед върху официалната страница на Министерството на финансите доказва, че предишното правителство е изразходвало 42% от всички разходи за годината. Депутатът от КБ добави, че не му е комфортно, когато в парламента се говорят неистини. Липси не виждам, а кредитите винаги се изплащат,

както във всяка фирма, и в държавата всеки нов цикъл започва наново, заяви Орешарски.

Много трудно се дебатира бюджет, който се изменя в движение, заяви още Орешарски. Според него сегашният бюджет е доста семпъл и преди второто четене е възможно мнозинството да вкара още промени. Тази кулинария - кюфтаци, пици..., не ми се нрави, сподели той. Според Орешарски през второто полугодие на годината България е минала през дъното на кризата и би следвало с бавни стъпки икономиката да се възстанови. Той прогнозира, че БВП догодина няма да остане на заложеното ниско равнище, защото параметрите в бюджета са по-ниски от реалистичния.

Борисов откри, че сме далеч от истинската демокрация

Не очаквам о бързото приключване на срещата на върха на Европейския съюз в Брюксел докара в четвъртък през нощта сериозни размисли на българския министър-председател за състоянието на родната демокрация. Съжалявам, че няма как всички лидери на партии в България да бъдат тук, дори само да гледат и да слушат - ще разберем колко сме далеч от истинската демокра-

ция, сподели пред българските медии в Брюксел Борисов. Как се изслушват, как се разсъждава надпартийно, като в същото време се разсъждава и партийно, от ЕНП се излъчва президент, от социалистите - външен министър, имаме още да се учим, размисли се Борисов.

Изборът на белгийския премиер Херман ван Ромпой за първи председател на ЕС Борисов

определи като добър за ЕС и за България. Той припомни, че кандидатурата на Ван Ромпой, когото оцени като отличен дипломат, политик и приятел на страната ни, е била подкрепена от България. Премиерът беше доволен и от избора на сегашния еврокомисар по търговията Катрин Аштън за върховен представител по външната политика. Борисов се похвали, че я познавал отдавна.

Общините искат 2% от общия данък

Има опасност да се загубят евросредства за местно развитие, прогнозира Дора Янкова

Общините в България нямат 8% от 10-процентния данък за физическите лица да остават в държавата, а 2% да се трансформират като местен и да остават в общината. Това каза председателят на Националното сдружение на общините Дора Янкова след срещата, която представителите на организацията имаха вчера с председателя на НС Цеца Цачева и шефовете на парламентарни групи. Причината сдружението да иска спешния разговор са тежко-

то финансово състояние на общините в сегашната икономическа криза и орязаната държавна субсидия за тях в проектобюджета.

Кметовете искат също увеличаване средствата за зимно поддържане на общинските пътища с около 10 млн. лв. и промяна на разпределението им в зависимост от това дали селището е в планина или равна местност.

Председателят на НСОБ Дора Янкова беше категорична, че няма да има допълни-

телно повишение на местните данъци и такси. Таванът почти е стигнат, каза тя. В разговора кметовете са поискали законодателни промени във връзка с изпълнението на европроектите, където има сериозна опасност да не бъдат оползотворени евросредствата заради назначени проверки. Ако не са еврофондовете, в условия на криза ние ще бъдем ограничени в местното инфраструктурно развитие, обоснова се Янкова.

От сдружението са поис-

кали правителството да се произнесе по въпроса за ДДС по проектите за селските райони. Приходната част в бюджетите на общините се формира все повече от местни данъци. Искаме да получим икономически данък, който да стане местен, каза Янкова.

Общините не искат пари, а преразпределение и гаранции, че предвиденото като субсидия в Бюджет 2010 сто процента ще им бъде изплатено, заяви Цеца Цачева.

Кирил Добрев към журналистите:

Разберете кой е Стенли

Всички разбрахме кой е Красьо-Черния, но можете ли да ми кажете до следващия петък кой е Стенли и каква е връзката му с днешните упавляващи. Това попита вчера депутатът от КБ Кирил Добрев парламентарните журналисти. Какво ще правим, ако, просто хипотетично, се докаже, че бившият кмет и настоящ премиер също е водил кореспонденция и телефонни разговори с нерегламентирани субекти, попита той. "Питате ме кой е Стенли, а кой е Чик, или Пик? Кой е Кирил Добрев?", така в характерния си стил избяга от отговор вчера Бойко Борисов дали е наясно кой е Стенли. Той обяви, че не познава лице с подобен прякор, и набързо призова Добрев, ако има съмнения и данни за извършени нарушения, да ги внесе при прокурор. На пряк въпрос познава ли Стоян Сарийски, Борисов отговори буквално: "Дано не се оплакват, но беше гадже на дъщеря ми. Заварих я плачеща една вечер и го набих".

На тържествена церемония в аулата на Медицинския университет в Пловдив 80 млади лекари получиха вчера дипломите си за завършено образование. Средният успех от държавните изпити на завършилите е много добър 5,10

НАЗАЕМ ОТ „ГЛАСОВЕ“

Д-р Николай Михайлов:

Генезисът на ГЕРБ е при мутрите и Сашка Васева

- Има гласове, които казват, че десницата продължава да печели убедително в България. Десница ли е ГЕРБ?

- Не е десница, а строг балкански център. Вътре в ГЕРБ се мотаят всякакви хора със смътни политически предпочитания и разнородни мотивации за публична активност. Никаква идеология няма в това политическо струпване, откъде сили за абстракция. Генезисът на тази силно персонализирана популистка вълна е при мутрите, милиционерите и при Сашка Васева. ГЕРБ е на сцената, за да се подиграе с политиката като сериозен жанр и за да направи за смях класическата опозиция ляво-дясно. И за да инвентаризира политическите руини на прехода, което пък няма да стане. Борисов се настани вдясно, но би могъл да се настани и вляво, ориентацията е случайна и изцяло зависима от конюнктура. Нахлу вдясно поради овакантните политически пространства, чисто и просто традиционната десница му освободи жилищна площ. Борисов излъчва шерифско раздражение, битов разум и сексапил за домакините. Тази смес от "таланти" е безспорно седуктивна. Б. Б. импонира на уязвимо-

то население с наказателно-реваншистка готовност, склонност към майтапи и влачи асоциации от филмите на азиатския екшън. Ако това е десница, то тя е изцяло медийна, игрова и симулативна. Дълбоко деморализиращите ефекти на този политически феномен са свързани извън яркото му естетическо безобразие още и с обстоятелството, че то представлява най-обикновен, мускулно обезпечен блъф. Лъжа. Какъв праведник е Борисов, че да преследва като престъпник Станишев? Откъде се взе тази глупост, на която кандисаха и така наречените десни? Моралната му сила и политическият му кредит идват по линията на несломимия електорален предразсъдък и проточената медийна безотговорност да му се радват на женска основа. Нищо повече. Прочетете биографията на героя в интернет, за да ви се проясни. Националното недоразумение произведе този герой, дълбинната ни политическа неадекватност го създаде.

Дясната легитимност на ГЕРБ идва от ЕНП, която е готова да приюти и Ал Капоне, стига да влачи депутати.

(отговор на въпрос на журналиста Явор Дачков)

Вестник „Струма“, 27 март, 2009 г.

Доведената дъщеря на столичния кмет Бойко Борисов - Ралица, от спътничката му в живота и акционер в "СИБанк" Цветелина Бориславова, уреди приятеля си и съдружник в разложката фирма "Бул лес строй" Стоян Сарийски-Стенли с участие в поръчка за 50 000 000 евро за изграждане на столичното метро. Връзката с фамилията на неформалния лидер на ГЕРБ и управник на София вкара съдружниците Стоян Сарийски, Иван Стойчев и Антон Гешев в нашумялата строителна фирма от Пиринско в големите пари и те захвърлиха местния си бизнес и се съсредоточиха в изграждането на софийското метро като подизпълнител. За капак и осигуряване на безоблачното бъдеще на младите Ралица и Стоян тъщата Цветелина Бориславова отпуснала голям кредит за купуване на тежка механизирана техника и камиони за справяне с поръчката.

Бойко Борисов ги е уредил, "Бул лес строй" нито отговарят, нито могат да изпълнят изискванията по строителството. В Разлог срещу фирмата има издадена заповед от РДНСК за събаряне и на двата ѝ бетоновъзела, коментираха бизнесмени от община Разлог. Сигурни сме, че и бетоновият център на Околовръстното в София на "Бул лес строй" също е проблемен, тъй

като излиза на тротоара, но кметът Борисов ги пази, довери-ха столични предприемачи.

Репортер на "Струма" установи, че фирма "Бул лес строй" е в тежко финансово положение в момента, няма работа и се задържа да обслужва банковите си кредити. Единствените им останали два обекта са им дадени от Бойко Борисов - отсечката на метрото "Надежда", където са подизпълнител на турската фирма, спечелила търга. Според управителя Иван Стойчев с тази поръчка са си подсигурили работата за 4 години. Подготвят и строителството на жилищни сгради в квартал "Младост". Този месец изплатиха заплатите на работниците си за ноември миналата година. Хората са притеснени, че въпреки подкрепата на Бойко Борисов, фирма "Бул лес строй" върви към фалит, но никой не ни казва истината, коментираха работници.

Дъщерята на Цветелина Бориславова - Ралица, е по-голямата, за сестра ѝ Веселина се писа, че ще се омъжи за един от управителите на "Балкан стар", вносител на автомобилите "Мерцедес" в България. Ралица е магистър по обществени науки, завършила е в САЩ. Децата на Цветелина Бориславова са от първия ѝ брак със сина на бившия член на Политбюро на ЦК на БКП Иван Абаджиев-Стефан.

ВЪПРОС НА СЕДМИЦАТА

Трябва ли, според вас, да плащаме такса на личния лекар?

номер 1914

ДУМА

да или НЕ с SMS

0,50 лв. без ДДС

ВАШЕТО МНЕНИЕ ИМА ЗНАЧЕНИЕ! Отговорете с ДА или НЕ на нашия въпрос на седмицата на кратък номер 1914 за всички мобилни оператори. Според избора от вас отговор напишете **DUMA DA** или **DUMA NE**.

ЕДИН ОТ ВАС ЩЕ СПЕЧЕЛИ ЕДНОМЕСЕЧЕН БЕЗПЛАТЕН АБОНАМЕНТ ЗА ВЕСТНИК ДУМА

Обвиниха ексминистър Николай Цонев

Бившият военен министър Николай Цонев е обвинен в престъпление по служба, съобщиха вчера от прокуратурата. Това е вторият министър от правителството на Сергей Станишев, срещу когото е повдигнато обвинение. Първият бе бившият земеделски министър Валери Цветанов.

Според прокуратурата бившият министър е разпоредил сключването на договори с дружеството "MIC INDUSTRIES" за доставка на производствена линия за метални конструкции, а целта била да се облагодетелства дружеството. Обвинението твърди, че сделката е нанесла вреди на МО в размер на 12 900 000 лева. Настъпили са и неимуществени вреди, като "нарушаване на плана за бойната подготовка на българската армия, преустановяване тренировъчния процес със самолет Ан 26 и самолет L-410 поради неосигурени средства за провеждане на планов ремонт, което довело до тяхното практическо неизползване за нуждите на въоръжените сили на българската армия".

След като излезе от Националната следствена служба, самият Цонев съобщи, че в четвъртък също му е повдигнато обвинение - отново за престъпление по служба. Дело то е от 1999 г. и е било прекратено. На Цонев е наложена парична гаранция от 5000 лв. по първото обвинение и 10 000 лв. по второто. Бившият министър бе разпитан в присъствието на адвоката си Васил Василев. Вече в България е съставомерно да си бивш министър, коментира адвокатът.

Пред журналисти Цонев заяви, че закупената машина е необходима на Българската армия. Предложението да бъде закупена дойде от колегите от Генералния щаб, подкрепям ги, защото това е изключително перспективна, ефективна технология, посочи той.

Коледна украса закачиха вчера работници на Орлов мост и напомниха на софиянци, че въпреки слънчевото време Коледа и Нова година приближават

ЕК съди България за боклука

Борисов успокоява Брюксел, че до две години всичко със завода в София ще е наред, „Московска” пише възражение

Наказателна процедура срещу България започва Европейската комисия заради неправилно прилагане на законодателството за отпадъците в София. Новината дойде вчера рано сутринта. Процедурата е заради недостатъчния брой предприятия за преработка на смет в столицата.

България трябваше да има необходимата мрежа от обекти от момента на присъединяването си на 1 януари 2007 г. Въпреки това София продължава да разчита на остарялото и неотговарящо на стандартите сметище в Суходол. Българските власти продължават да работят в посока на нови важни инвестиции и решението на проблема предстои до няколко години, се посочва в съобщението на ЕК.

ДУМА припомня, че страната получи две официални предупреждения от Брюксел, че нормативите не са изпълнени. В крайна сметка от ЕК са стигнали до заключението, че и в следващите години явно няма да има адекватна система за управление на отпадъците в София.

Бойко Борисов побърза да обясни, че е разговарял с председателя на ЕК Жозе Барозу и го е уверил, че до две години ще има окончателно решение на проблема. Две години се очаква да трае и евентуалното дело в Европейския съд срещу България. Има възможност, ако през това време проблемът с боклука на София се реши, делото да бъде

прекратено. Ако това не се случи обаче, България е заплашена от строги санкции.

Още през октомври 2007 г. ЕК изпрати на България първо писмено предупреждение за неефективните мерки за създаването на интегрирана мрежа за управление на битовите отпадъци в столицата. Второто предупреждение е от ноември 2008 г. ЕК отчита, че оттогава са положени усилия за намиране на решение, но България продължава да е в нарушение на европейската директива за управление на битовите отпадъци.

Станишев саботираше всичко, което касаше битовите отпадъци в София, оплака се пак Борисов в Брюксел. Знаете, че в момента и Столичната община вози бали и се строи заводът и депото. Всички забележки, които бяха направени, са отстранени, допълнително ще дадем още материали за доказателство за напредъка ни, обясни още премиерът.

В късния следобед вчера от Столичната община съобщиха, че заедно с МВнР и МОСВ са изпратили възражение до ЕК.

ВСС пак назначава магистрати

Висшият съдебен съвет възобновява назначенията на магистрати. Решението е било взето, след като в четвъртък официално бяха обявени и последните 12 имена на магистрати, за които е доказано, че са контактували с Красьо Черния. След избухването на скандала с плевенския бизнесмен ВСС временно прекрати назначенията. Първоначално станаха известни имената на трима съдии от висшия съвет, двама от които подадоха оставки.

Преди два дни стана ясно, че срещу 18 от общо 31 магистрати от тефтерчето на Красьо има образувани дисциплинарни производства. Мотивът е, че точно те са засечени да контактуват с бизнесмена около датите, в които са кандидатствали за висши постове.

Тази седмица се разбра, че освен магистрати контакти с Красьо са имали още депутати, полицаи, кметове и общински съветници.

Горя клуб на БСП

Клуб на БСП е изгорял при пожар в столичния квартал "Изгрев" в нощта срещу петък. Партийният офис е почти изцяло унищожен, пламъците са опустошили и заведение под клуба. Основната версия е, че пламъците са били предназначени за ресторанта на първия етаж. Огънят е тръгнал около 3 ч. през нощта. Според пожарникарите пожарът е започнал на втория етаж, но не се изключва и да е използвана запалителна течност.

Работещи в обгорялото заведение сочат за виновник конкурентен ресторант отсреща. Според друга версия причината за огъня е камината на ресторанта. При инцидента имало опасност от взрив заради газовите бутилки в кухнята на заведението.

Цял час четири пожарни се опитвали да изгасят стихията. Полицията все още изяснява дали става въпрос за умишлен палез и срещу кого е посегателството.

Нахапана от кучета жена осъди общината

Столичанката Огняна Маджарова осъди общината заради инцидент с бездомни кучета. 28-годишната жена била нахапана жестоко от глутница кучета в центъра на София през лятото на 2008 г.

Софийският административен съд прие аргумента, че причината за случилото се е бездействието на Столичната община. Присъдата е потвърдена на 5 ноември от Върховния административен съд. Огняна Маджарова ще бъде обезщетена с 2000 лв., а 161 лв. ще ѝ бъдат възстановени като разходи за лечение.

Вчера Маджарова разказа, че за да осъди общината, е направила две срещи с адвокат и е присъствала на едно съдебно заседание. По думите ѝ хората трябва да знаят, че не е трудно и всеки трябва да си търси правата.

ВОЙНАТА НА ПЪТА

Седем ранени при катастрофа край Юндола

Седем души постраднаха при сблъсък на две коли на 4 км от Юндола. В болницата във Велинград са настанени 38-годишен мъж с контузии на главата и на гръдния кош и 25-годишен мъж с контузия на главата и сътресение на мозъка. Останалите петима са прегледани и са освободени. Изясняват се причините за катастрофата.

При друг инцидент на пътя Велинград - Пазарджик е загинал 25-годишен мъж. Той е шофирал "Форд", при неправилно изпреварване навлязъл в насрещното платно и се блъснал челно в "Рено". Ранен е шофьорът на реното.

Мъж загина, а други двама са ранени при катастрофа на пътя Садово-Поповица. "Опел Вектра" при движение с несъобразена скорост блъснал движещия се пред него "Мерцедес". След удара опелът навлязъл в лентата за насрещно движение и се блъснал в товарен автомобил. Водачът на опела е загинал на място, а спътничката му е с фрактури на краката.

О Б Я В А

НАЦИОНАЛНО УЧИЛИЩЕ ЗА ИЗЯЩНИ ИЗКУСТВА „ИЛИЯ ПЕТРОВ”

на основание раздел IV от КТ за заемане на длъжности въз основа на конкурс, училищния правилник на НУИИ "Илия Петров" и инструкцията за назначаване на учители на МОМН

ОБЯВЯВА

КОНКУРС ЗА УЧИТЕЛИ ПО:

- РИСУВАНЕ И ПЕРСПЕКТИВА - 1 щатно място
- ЖИВОПИС И АНАТОМИЯ - 1 щатно място
- ЖИВОПИС И КОМПОЗИЦИЯ - 1 щатно място
- СКУЛПТУРА И РИСУВАНЕ - 1 щатно място
- ИЛЮСТРАЦИЯ И ОФОРМЛЕНИЕ НА КНИГАТА - 1 щатно място
- КОМПЮТЪРНА ГРАФИКА И ГРАФИКА - 1 щатно място.

1. До конкурса се допускат кандидати, които имат висше образование (бакалавър и магистър) и квалификация по специалността, за която кандидатстват, завършена в България или в чужбина (с диплома, призната официално от съответните власти) и учителска правоспособност в съответствие с нормативните изисквания на МОМН за назначаване на длъжността учител (чл. 124 ал. 5) от ППЗНП.

В случай, че всички кандидати за дадено работно място нямат учителска правоспособност, конкурсът се провежда на основание чл. 124 ал. 3, от Правилника за приложение на ЗНП.

2. Кандидатите подават в едномесечен срок от публикуването в масов ежедневник (електронно издание) следните документи за допускане до конкурс:

- Заявление
- Автобиография и мотивационен текст
- Свидетелство за съдимост
- Трудова книжка (оригинал и копие)
- Медицинско свидетелство
- Диплом за завършено висше художествено образование - бакалавър, магистър (оригинал и копие)
- Свидетелство за квалификация - учителска правоспособност (оригинал и копие)
- Сертификати за допълнителни квалификации (оригинал и копие)
- Портфолио
- За кандидатите, които се явяват за учители по компютърна графика и илюстрация и оформление на книгата - документ за владение компютърните програми (Adobe Photoshop, CorelDraw, Adobe Illustrator, QuarkXpress 8)
- Препоръка от предишния работодател - за работа в екип.

3. Документите се подават в дирекцията на училището до 28 декември от 10.00 ч. до 14.00 ч.

4. Конкурсът включва два изпита:

- Проверка на академичната подготовка по специалността - практически изпит, проведен в три последователни дни по 6 учебни часа с материали, осигурени от кандидата.
- Проверка на педагогическите и методическите умения - подготовка и провеждане на урок по изтеглена тема от конспект по специалността, за която се кандидатства.

5. При подаването на документите кандидатите получават пакет с допълнителна информация за конкурса.

Директор:.....
/Мария Ландова/

Да си спомним за добротата и достойния им живот

20 години

Томка Василева Каменова

2 год. и 2 месеца

Цветко Томов Каменов

без

*Раздяла няма!
Има спомени и голяма обич и едно
дълго мъчително отсъствие.
От семейството*

СНИМКА БГНЕС

Страдащи от рядка болест искат стандарти

Да бъдат приети модерни стандарти за лечение на болните с муковисцидоза, консултативни центрове за болестта в София, Пловдив, Варна и Плевен, осигурени медикаменти, хранителни добавки за нормално лечение в пълен обем и подходяща рехабилитация за нормално качество на живот. Това са част от исканията на родителите на деца с муковисцидоза.

Днес е Международният ден за борба с това най-срещано сред бялата раса рядко заболяване. У нас с муковисцидоза са около 200 души, като само 28 от тях са над 18 г. Средната възраст на болните в европейските страни е 45-48 г., докато у нас тя достига 12,5 г.

Един терапевтичен курс е от порядъка на хиляди левове, а цената на една пулмологична клинична пътека е 500

лв. В много случаи това е причина болничните заведения да отказват хоспитализация на тези пациенти. Сега действащата нормативна уредба за техническите помощи средства не дава възможност за безплатно отпускане на съвременни инхалатори и помпи за тях.

МЗ отправя запитване към НЗОК за обособяване на клинична пътека за муковисцидоза, съобщи по време на парламентарния контрол здравният министър Божидар Нанев. Според него не липсата на клинична пътека е сериозният проблем, а начинът на финансиране на лечебните заведения чрез клинични пътеки. По думите му винаги се намира начин да се осигури хоспитализацията на деца с тази диагноза.

Училищна лавка е затворена за продажба на мазни храни, 6 са глобени с 2650 лева

АИДА ОВАНЕС

Докато през 2004 г. средно 20% от децата между 7-18 г. са били с наднормено тегло, от които 1/4 със затлъстяване, през 2008-а първокласниците със свръхтеглото са 17%, а затлъстяването достига 13.6%. При националното проучване на храненето на кърмачета и малчугани до 5 г. преди 2 години бе установено, че 8% от хлапетата са със свръхтегло, а 2.8% са със затлъстяване. Наднорменото тегло е причина за високо кръвно при децата и за развиване на диабет тип 2. В средата на т.г. бе съобщено, че 80% от учениците се хранят с чипс и захарни изделия и вече 7-8-годишни деца с наднормено тегло вдигат високо кръвно.

В над 90% от биофетите и автоматите в 512 училища от общо 1228 в страната се предлага задължителният минимален асортимент от здравословни храни. Това показват резултатите от проверки на РИОКОЗ за прилагането на Наредбата за здравословно хранене на учениците. Проверките ще продължат до 11 декември. Това съобщиха от МЗ в навечерието на Националната седмица за борба със затлъстяването. Тази година тя ще премине под наслов "Ролята на училището за създаване на здравословен модел на хранене - 2".

Един обект е спрял от експлоатацията,

Всеки пети първокласник е пухкав

Храненето е и семейна култура

ция, а в 63 училищни лавки инспекторите са установили нарушения и са съставили 17 акта, издали са 6 наказателни постановления за 2650 лв. и са дали 84 предписания. В 28 от проверените обекти се предлагат забранените от наредбата храни. В 23 инспекторите са установили продажба на газирани безалкохолни напитки, кафе, студен чай с консерванти, айран със сол и други.

Детската диетоложка доц. д-р Мая Константинова обясни, че затлъстяването е полигенно заболяване, а не просто козметичен дефект. В София предстои откриването на център за обучение на деца как да се хранят здравословно.

Целеви помощи за инвалиди според дохода

Целева социална помощ за хора с трайни увреждания според доходен критерий ще замени досегашната интеграционна добавка. Тази промяна в Закона за социалното подпомагане обсъди вчера Националният съвет за тристранно сътрудничество. При определянето на размера на помощта ще се вземат предвид степента на намалената работоспособност или вида и степента на увреждането. Размерът на целевата помощ ще бъде диференциран, така че да гарантира по-добрата защита на хората, при които рискът от обедняване е най-голям. Социалните партньор

ри обсъждат също така възможността да отпадне ограничението на срока за непрекъснато получаване на месечни социални помощи от трудоспособни безработни. През 2006 г. бе въведено ограничение от 18 месеца, а от миналата година тези безработни имат право да получават помощи само 12 месеца. Целта на предишното правителство бе да бъде премахната професията "социално слаб". Европейският център за правата на ромите обжалва впоследствие това ограничение в Съвета на Европа. Европейският комитет за социални права констатира, че човек, на когото е

отказано продължаване на правото на месечни социални помощи поради тези законови мерки, може да изгуби основното си средство за препитание. Сега се предлага промяната в Закона за социално подпомагане да влезе в сила от 1 януари 2011 г.

Преди дни социалният министър Тотю Младенов отново заяви, че държавата няма да подкрепя професията "социално слаб". Пред ДУМА той коментира, че социалното министерство заедно със социалните партньори ще търси други механизми за борба с професията "социално слаб".

Доктори протестират срещу агресията на пациенти

Лекари и медицински сестри от Великотърновско и Враца проведоха мълчалив протест за 15 минути срещу агресията на пациенти и роднините им върху тях. Лекарите от Плевенско ще протестират по същия начин в понеделник.

Медиците от Пловдивско обаче не се присъединиха към инициативата. Призивът за национален протест беше отправен от председателя на пловдивското лекарско общество д-р Тотко Найденов. В декларация до премиера, ресорния министър и всички институции, свързани със здравеопазването, се настоява за допълнение на чл. 131 от Наказателния кодекс. В него се предвиждат строги санкции за побой над всички служебни лица с изключение на медиците, коментира д-р Найденов.

Честит рожден ден - 90 години, на

НИКОЛАЙ ЧЕРНЕВ

любим съпруг, баща, дядо и прадядо, с пожелание за здраве.

От семейството

О Б Я В А

На основание чл.1, ал.2 и чл.5 от Наредба № 7/14.11.1997 г. за продажба на движими вещи - частна държавна собственост, и Заповед № 210/19.11.2009 г. на директора на Държавно горско стопанство гр.Ихтиман, горското стопанство организира търг с тайно наддаване за продажба на конфискувана дървесина при следните условия:

1. ПРЕДМЕТ НА ТЪРГА, НАЧАЛНА ЦЕНА, ДЕПОЗИТ, ЦЕНА НА ДОКУМЕНТАЦИЯТА

Позиция №	СОРТИМЕНТ	№ на фигурата	Количество	Ед. цена лв. без ДДС	Обща цена лева без ДДС	Депозит	Цена на тръжната документация лева без ДДС
	Шир. дърва за огрев	1	50.00 пр.куб.м.	40.00	2000.00	200.00	
	Трупи за бичене на т.к. 18-29 см	2					
	66		1.15				
	Тънки трупи						
	чб		28.60				
	бб		1.19				
	Обли греди						
	чб		9.91				
	бб		0.98				
	ОЗП						
	чб		3.22				
	цр		0.45				
3-2009					4761.85	476.00	100.00

- Вид на процедурата - таен търг.
- Кандидатите могат да участват за цялата позиция 3 - 2009 или за всяка фигура поотделно.
- Началната цена е посочената в тръжния списък обща цена без ДДС.
- Депозитът за участие в размер на 10% от началната цена без ДДС се внася по банкова сметка на ДГС - Ихтиман - IBAN BG75UNCRT70001507042227 при УниКредит Булбанк - клон Ихтиман, SWIFT BIC код на банката - UNCRBGSF - на името на ДГС Ихтиман до 16.00 часа на 27.11.2009 година.
- Тръжните документи могат да се закупят от касата на ДГС Ихтиман всеки работен ден от 8.30 до 16.00 часа в периода от 23.11.2009 г. до 27.11.2009 година.
- Начален час, дата и място на провеждане на търга.
- Търгът ще се проведе от 11.00 часа на 30.11.2009 година.
- Място на провеждане на търга - сградата на Държавно горско стопанство-гр.Ихтиман, ул."Цар Освободител" 172а.
- Огледът на движимите вещи, предмет на търга, може да се извърши всеки работен ден от 10.00 ч. до 16.00 часа за времето от 23.11.2009 г. до 27.11.2009 година, включително след представяне на документ за закупена тръжна документация. Материалите се намират в двора на горски разсадник "Сенниците", гр. Ихтиман.
- Подаването на офертите, ведно с всички необходими документи за участие в търга се приемат до 16.00 часа на 27.11.2009 год. в деловодството на ДГС Ихтиман.
- Час, дата и място на втора тръжна сесия.
- От 11.00 часа на 3.12.2009 г. в сградата на ДГС Ихтиман.
- Огледът на движимите вещи, предмет на търга, може да се извърши всеки работен ден от 10.00 ч. до 16.00 часа за времето от 1.12.2009 г. до 2.12.2009 година включително след представяне на документ за закупена тръжна документация. Материалите се намират в двора на горски разсадник "Сенниците", гр. Ихтиман.
- Подаването на офертите, ведно с всички необходими документи за участие в търга се приемат до 16.00 часа на 2.12.2009 г. в деловодството на ДГС Ихтиман.
- Справки и информация на тел. 0724/ 82547.

Директор ДГС Ихтиман:
/инж. Милко Христов/

Управляващите се разминаха за акциза върху алкохола

Земеделският министър е против вдигането на косвения данък, според Дянков това ще докара 60 млн. лв. в хазната

Земеделският министър Мислав Найденов е против предложението на бюджетната комисия за увеличаване на акциза върху алкохола. Преди ден комисията реши твърдият алкохол да поскъпне поне със 72 стотинки на литър заради увеличението на ставката от 1100 на 1250 лв. за хектолитър. Акцизът върху ракията, произведена в специализиран малък обект за дестилиране, също ще

скочи, защото по закон акцизът върху нея е 50 на сто от ставката за другия етилов алкохол. Първите 30 литра домашна ракия обаче са освободени от акциз.

Вдигането на акциза бе поискано от депутат от Синята коалиция и бе подкрепено от РЗС и още десни депутати. Средствата за увеличението е и бившият финансов министър Пламен Орешарски, който я обяви за

пречка в борбата с огромния сив сектор в производството на алкохол. Лозаро-винарската камара също се противопостави на предложението. Вчерашният земеделски министър поиска, преди да се стигне до гласуване в парламента предложението за вдигане на акциза, да се направи обществен дебат с участието на производителите на алкохол и на лозарите.

Министър Найденов е про-

тив вдигането на акциза и на ракията от селските казани, защото и при сегашния акциз събиране на практика не се извършва. Според анализи на митниците, които са натоварени да събират акцизите, проблемът не е в несъбирането на акцизите върху ракията от селските казани, а в продажбата на алкохол в търговската мрежа с фалшиви бандероли. Този алкохол се произвежда в неле-

гални спиртоварни, голяма част от които са поддържани от големите производители.

60 милиона лева ще постват в бюджета догодина, ако се приеме предложението на бюджетната комисия за увеличаване на акциза върху твърдия алкохол, заяви финансовият министър Симеон Дянков. Лидерът на РЗС Яне Янев продължава да настоява за увеличение на акциза върху бирата.

Железничарите готвят протест

МАЯ ЙОВАНОВСКА

Ако до края на годината не бъде решен проблемът със забавените заплати на работещите в БДЖ, железничарите ще пристъпят към ефективни стачни действия. Това обявиха вчера браншовите синдикати от КНСБ и "Подкрепа". По данни на синдикатите забавените заплати възлизат на около 8-9 млн. лв. Под стачни действия железничарите нямат предвид протести, каквито и сега има за по един час дневно, а спиране на работата. Затова синдикатите искат спешна среща с министъра на транспорта Александър Цветков.

Председателят на организацията на КНСБ в БДЖ Петър Бунев каза, че работниците се притесняват да предприемат протестни действия, защото има криза, но това нямало да продължи дълго. Добре е, че се намалява административният персонал и се подобрява организацията в БДЖ, но е необходимо да постват пари в системата на железниците и те да се модернизират, заявиха синдикатите.

Железниците дължат 135 млн. лева по кредити и

150 млн. лева към доставчици. Предишното правителство беше одобрило над 44 млн. лв. за инвестиции в железниците, които и ЕС одобри, но първото, което направи правителство на ГЕРБ, е да отреже тези пари. С тях железниците е можело да покрият държи-

мото към банките, което възлиза на 37 млн. лв. Сега обаче се водят преговори с банките за разсрочване на кредитите. А при разсрочването ще има осъбяване.

От началото на годината в дружествата на БДЖ са съкратени около 1500

служители, предимно от експлоатационния персонал, а не от администрацията. Според синдикатите не е вярно твърдението на транспортния министър Александър Цветков, че съотношението между администрацията и работниците е 60 на 40.

Опасяват се от принудителна комасация

ЯНКО ДОЛАПЧИЕВ

Въпреки уговорката, че политическа партия "Обединени земеделци" подкрепя 100-те дни на правителството, казаното от управата й вчера пред журналисти разкри разминаване. Претите на 12 ноември промени в Закона за собствеността и ползването на земеделските земи заместник-председателят на партията Георги Каркьмов коментира, че били направени, за да се задоволят интересите на арендаторите. Оттук на сетне областните комисиони по земеделие ще решават кой ще обработва пустеещите парцели. А те се назначават отгоре по политически съображения. Така ще бъде извършена принудителна комасация, алармира бившият заместник земеделски министър Каркьмов. Според него и без това много арендатори

плащали нищожна рента и обработвали нелегално земите на собствениците.

Що се отнася до бюджет 2010, зам.-председателят на партията Моньо Христов го приветства, но го характеризира и като "излишно предпазлив". Според партията икономите ще ударят най-вече малките общини. Те ще бъдат принудени да увеличат местните данъци и такси, което отново ще доведе до обедняване. Оцетени от предлагания бюджет ще са и фермерите, и тютюнопроизводителите заради оръзаните досегашни преференции.

Според "Обединени земеделци" резерви за земеделието могат да се намерят. За Моньо Христов не било толкова страшно, ако следващият републикански бюджет е с дефицит, европейският опит го е доказал. Важно било стимулирането на производството.

„Адвент интернешънъл“ завърши закупуването на мажоритарен дял в „Девин“ АД

„Адвент Интернешънъл“, световен фонд за финансиране чрез дялово участие, днес обявя, че е придобил приблизително 79% от акциите на „Девин“ АД („Девин“ или „Дружеството“), водещата компания на пазара на бутилирани води в България и дистрибутор на безалкохолни напитки, от Соравия Груп Австрия и определени индивидуални акционери на цена 3.06 лева за акция. Тази транзакция оценява „Девин“ на обща стойност на предприятия от 40 милиона евро. Изпълнителните директори на „Девин“ ще запазят своя дял акции, възлизащ на 6.7 %.

Съгласно изискванията на българското законодателство „Адвент“ ще обяви търгово предложение за изкупуване на останалите акции на „Дружеството“, търгувани на Българската Фондова Борса.

„Дружеството“, със седалище в град Девин, в югозападната част на България, е основано през 1992 г. и непрекъснато се развива до достигането на водеща позиция на пазара на бутилирани води в България със своите марки DEVIN(r) - изворна и минерална вода. През последните две години компанията установи договорни отношения за дистрибуция на Red Bull(r) и на премиум соковете с марка Granini(r), пусна на българския пазар първата овкусена вода DEVIN Fresh(r) и навлезе на румънския пазар.

„Девин“ има стабилен мениджърски екип, който е постигнал впечатляващи успехи през последните няколко години. Екипът ще бъде подпомогнат от Матю Литобарски, операти-

вен консултант на „Адвент Интернешънъл“ и бивш президент на „Кадбъри Швепс“ за Европа, който ще се присъедини като изпълнителен член и председател на Съвета на директорите на „Девин“.

Коментирайки споразумението, главният изпълнителен директор на „Девин“ Цветан Лъжански каза: „Адвент“ от дълго време подкрепя развиващи се компании в този регион и за нас е чест именно те да са наши инвеститори и партньори в следващия етап от нашето развитие.“

Крис Мрук, управляващият партньор на „Адвент“, който става изпълнителен член на Съвета на директорите на „Девин“, заяви: „Девин“ е успешна компания със значителен потенциал, която оперира в привлекателен сектор. Дружеството има установена стабилна позиция на местния пазар и присъствие в Румъния. Вярваме че „Дружеството“ и неговият ръководен екип осигуряват основа за по-нататъшен растеж и ние с удоволствие ще ги подкрепяме.“

Албена Василева, директорът на „Адвент“, който ръководи сделката и се присъединява като изпълнителен член на Съвета на директорите на „Девин“, добави: „Придобиването на „Девин“ потвърждава интереса и здравите позиции на „Адвент“ в страните от югоизточна Европа. Вярваме, че комбинацията от международни практики, значителни ресурси и разбиране на местните пазари, която „Адвент“ предлага, ще има ценен принос за бъдещето на „Девин“.“

Евтините цигари поскъпват повече от скъпите

Евтините цигари ще поскъпнат много повече от скъпите, прогнозира председателят на бюджетната комисия в парламента Менда Стоянова. По думите й комисията е приела увеличение на акцизната ставка в съотношение, което защитава българския производител - „Булгартабак“.

Цигарите ще се облагат с акциз от 101 лева за 1000 къса и 23 на сто от продажната цена, заради което по-евтина кутия от 4 лева няма да има. Първоначално предложението на кабинета беше за друго съотношение на ставката, което щеше да направи разликата между скъпите и евтините цигари много по-голяма.

Основната аргументация за това пред-

ложение е „Булгартабак“, който не произвежда и не е негов пазарен сегмент най-ниският клас цигари, коментира Стоянова. По нейните думи цигарите, които са най-продавани от ценовия клас 3,20-3,40 лв., влизат в конкурентна война с вносните цигари. Еднозначно мога да кажа, че това е в подкрепа на нашия производител, на който предстои приватизация. Мисля, че е редно „Булгартабак“ да получи по-висока цена, ако успее да запази и през 2010 година и дори да увеличи дела си на пазара, каза тя. Според Стоянова вторият аргумент е, че не бива да се стимулира консумацията на нискокачествени цигари, съдържащи много повече вредни вещества.

Проверяват заявките за евросубсидии

Кръстосани проверки на заявените за подпомагане от ЕС ниви започва от днес Държавен фонд „Земеделие“, съобщиха от фонда. Оттам обявиха, че първите помощи за фермерите ще постват по сметките им от 5 декември.

Министерството на земеделието и храните има план с електронни данни за допустимите и недопустими за подпомагане с евросубсидии площи за 2009

г. С тях ще се обнови интегрираната система за администрация и контрол, на чиято база се правят проверки на площите и се извършват плащанията.

Очаква се на 24 ноември в ДФЗ да пристигнат и сертифицираните данни на Националната ветеринарно-медицинска служба за броя на животните в страната. След проверката им на 26 ноември фондът трябва да получи станови-

ще от сертифициращия орган - „Делойт“, дали данните са качествени и дали на тяхна база може да се изплащат помощите на глава животното. При положително становище Разплащателна агенция ще извърши кръстосани проверки по подадените й от НВМС данни, така че в първите две седмици на декември да започне подпомагането и на животновъдите.

Европа си избира президент

Лидерите на ЕС решиха „дилемата“ на Кисинджър

Лидерите на Европейския съюз избраха на извънредна среща в Брюксел снощи фаворитите си за постоянен председател на Европейския съвет и върховен представител за външните отношения - новите постове, които създава Лисабонският договор за реформа на институциите. След като бе официално обявено избирането на Херман ван Ромпой за президент на ЕС, а британката Катрин Аштън за т.нар. външен министър на ЕС, първият коментар бе на британския премиер Гордън Браун, който увери, че за Лондон е чест и признание избирането на гражданин на страната за високия пост на представител за външните отношения, въпреки британските амбиции за Тони Блеър начело на ЕС.

Браун подчерта, че двамата нови лидери са били избрани с пълно мнозинство, припомняйки, че оценява избора на британски гражданин за ключовата позиция, като признание за важната роля на страната му на европейската сцена.

Междувременно, на пресконференция в Брюксел, Ромпой и Аштън направиха първите си изявления пред журналисти, в присъствието на председателя на Европейската комисия Жозе Барозу и премиера на страната-ротационен председател на ЕС Швеция, Фредрик Рейнфелд.

“Горда съм, че съм първата жена, избрана на ключов европейски пост”, заяви Катрин Аштън, уверявайки, че ще работи със същия ентузиазъм и усилия, както винаги досега.

От своя страна новоизбраният председател на Европей-

ския съвет Херман ван Ромпой изрази амбицията си под неговото ръководство Европа да играе важна роля на световната сцена. “Въпреки че единството е нашата сила, разнообразието е нашето богатство”, припомни новият президент на ЕС, изтъквайки важността от запазването на идентичността на всички членове на блока.

Извънредният Европейски съвет “реши окончателно” дилемата на бившия държавен секретар на САЩ Хенри Кисинджър, заяви председателят на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу на пресконференцията в Брюксел след края на съвета. Думите на Барозу визираха прословутата забележка на Кисинджър “На кого да се обадя, ако искам да говоря с Европа?”, намекваща за изключително сложната система на управление на ЕС с ротационно сменящи се председателства, и съответно, с постоянно сменящи се външнополитически представители.

“Кисинджър бе държавен секретар на САЩ. Днес би му се наложило да набира само един телефонен номер - този на върховния представител за външната политика на ЕС - пост, на който бе избрана Катрин Аштън”, посочи Барозу. Според него именно в това е и смисълът на Лисабонския договор, който реформира ръководните структури на Европейския съюз. “Така мястото на сменящите се на всеки шест месеца председатели на Съвета на ЕС се заема от постоянния президент на ЕС, който ще може да работи за по-дълъг период с нашите партньори като лидерите на

СНИМКА ПРЕСФОТОБЕТА

САЩ, Русия и Китай”, посочи Барозу. Съответно с външнополитическите партньори на равнище външни министри ще работи Катрин Аштън, допълни той.

САЩ бяха първите, които приветстваха определянето на новите европейски лидери, изразявайки надежда, че те ще направят ЕС по-силен партньор на Вашингтон. Американският президент Барак Обама поздрави двамата избраници на 27-те, подчертавайки важността на институционалната реформа в структурите на ЕС.

Едни от най-сериозните противници на Лисабонския договор, британската консервативна опозиция, в лицето на тори-

те също поздрави новоизбраните ръководители на Европейския съвет и обяви, че има готовност да си сътрудничи с тях, въпреки принципната си съпротива срещу Лисабонския договор.

Кандидатурите на Херман ван Ромпой и Катрин Аштън бяха най-приемливите за постове постояннен председател на Европейския съвет и върховен представител за външните отношения. Това заяви евродепутатът от БСП Ивайло Калфин. “Това са кандидатурите, които всяка една от страните членки най-лесно биха приели”, подчерта той. По думите му подходите, които е можел да избере ЕС, са били

два. Единият е да се изберат хора, които са с авторитет, познати личности, известни, които действително олицетворяват ЕС. Вторият подход е този, който е бил избран “да се изберат хора, които са се доказали, че могат да работят по трудни проблеми и да ги решават, но са сравнително неизвестни за европейската общественост, хора, които не биха засенчили националните лидери”.

Първият президент на ЕС, съгласно новоприетия Лисабонски договор ще встъпи в длъжност на 1 януари, 2010 г., а Катрин Аштън ще поеме новия пост от 1 декември, обяви говорител на Европейската комисия.

Крал Албер Втори прие Херман ван Ромпой

Белгийският монарх Албер Втори прие Херман ван Ромпой след избирането на сегашния белгийски министър-председател за първи президент на Европейския съюз.

Веднага след разговора кралят започна поредица от срещи и консултации с лидери на

партиите в управляващата сега петпартийна правителствена коалиция. Целта е да бъде намерен заместник на Херман ван Ромпой на премиерския пост. В разделената на две големи етнически области Белгия - Фландрия и Валония, това е изключително трудна задача, чието решаване нерядко изисква месеци. Ето защо още

преди избора на сегашния премиер на най-високия европейски пост започнаха да се подхвърлят предложения кой да е новият премиер.

Крал Албер Втори вече е разговарял с лидера на Реформаторското движение (либерали-франкофони) Дидие Рейндерс, който е министър на финансите.

По-късно той се

срещна с Мариан Тисен, председателка на партията Християнски демократи и фламандци, член на която е и Херман ван Ромпой, с председателя на Социалистическата партия (франкофони) Елио ди Рупо и с председателката на Хуманистичния демократичен център (християндемократи франкофони) Жоел Милке.

ЕС насочва вниманието си към определяне на новия състав на ЕК

Европейският съюз насочи вниманието си днес към определяне на членовете на новата Европейска комисия. Това е следващата стъпка в усилията на блока да разшири влиянието си, след като избра малко известни личности за президент и външен министър, предаде Ройтерс. Агенцията отбелязва, че постигането на споразумение между страните членки по кандидататурите за еврокомисари може да отнеме също толкова време, колкото и избирането на белгийския премиер Херман ван Ромпой за президент на ЕС и Катрин Аштън за върховен представител за външната политика.

Избирането на новата ЕК е от съществено значение за опитите на ЕС да издигне престижа си на световната сцена и да засили полити-

ческото и икономическото си влияние като организация, представяща близо 500 милиона души.

Очаква се ожесточена битка зад кулисите за повечето от жадуваните

27 места, по едно за всяка страна членка. Франция и Германия поисква ресорите на търговията и икономическите и валутните въпроси.

Пазарлъците за следващия лидер на Европейската централна банка, оглавявана сега от французина Жан-Клод Трише, вероятно също ще са част от дискусиите. Председателят на ЕК Жозе Мануел Барозу възнамерява да доведе до край работата по разпределяне на ресорите преди края на годината, каза говорителката на ЕК Пия Аренкилде Хансен.

Новите членове на ЕК трябваше вече да са назначени, но забавеното ратифициране на Лисабонския договор и удължените консултации за двата висши поста забавиха процеса.

Москва ще сътрудничи с новото ръководство на ЕС

Русия иска да сътрудничи с новото ръководство на ЕС и разчита на развитие на стратегическото партньорство, заяви днес руският външен министър Сергей Лавров, цитиран от ИТАР-ТАСС. “Русия е заинтересована ЕС да е силен и ефективен. Това е важно както за членките на ЕС, така и за партньорите му на международната сцена”, каза Лавров. “Искаме да сътрудним с новото ръководство на ЕС”, отбеляза той.

Лавров изрази увереност, че избраният президент на ЕС Херман ван Ромпой ще продължи развитието на стратегическото партньорство с Русия. За избирането на Катрин Аштън за върховен представител за външната политика на съюза Лавров каза, че тя винаги е гледала сериозно на Москва като еврокомисар по търговията. “Надяваме се тя да продължи по същия начин и в новата си роля”, каза руският министър.

Пекин приветства новите лидери на ЕС

Китайският министър-председател Вън Цзябао приветства избирането на първите президент и външен министър на Европейския съюз като важен етап от европейската интеграция, предаде Франс прес.

Китайският премиер посрещна европейска делегация от политици и

експерти, сред които бившите премиери на Франция и Унгария, Жан-Пьер Рафарен и Петер Медеш.

“Ние подкрепяме европейската интеграция, тъй като сме радители за многообразие и многополюсност в политиката”, изтъкна Вън Цзябао два дни след края на първото посещение на американския президент Барак Обама в Китай.

Русия и Украйна постигнаха компромис

Двете страни са готови да преразгледат двустранните договори за доставките на руски газ

Руският премиер Владимир Путин обяви, че е постигнато компромисно споразумение с Украйна по проблемния въпрос за газовите доставки, намалявайки заплахата от глоби в размер на милиарди, които може да навредят сериозно на украинската икономика. След няколкочасови преговори в Ялта с украинския си колега Юлия Тимошенко Путин заяви, че Русия се е съгласила да позволи на Украйна да закупи по-малко газ следващата година и сега зависи от държавните енергийни компании на двете страни да подпишат съответното споразумение.

“Газпром” и “Нафтогаз” ще се споразумеят за обемите”, подчерта Путин. Той допълни, че страните са успели да постигнат компромис по повод обемите на закупувания газ. Както бе съобщено по-рано, Украйна се е обърнала с молба за съкращаване през 2010 г. на годишното количество газ по договор с 35%, от 52 млрд. куб. м на 33,75 млрд. куб. м, мотивирайки молбата със спад в промишленото производство.

По-рано тази година Русия се съгласи на намаляване на обемите газ, които Киев трябва да получи тази година, без налагане на глоби. Но това споразумение все още липсва на хартия. Украинската държавна компания “Нафтогаз” обяви, че е трябвало да закупи 52 млрд. куб. м природен газ, а са и необходими

СНИМКА ПРЕСФОТОБЕТА

само 27 млрд. куб. м.

През последните седмици Русия на няколко пъти предупреждава, че Украйна има финансови проблеми. Путин заяви също, че Москва се е съгласила с решението на Киев да увеличи тарифите, които Русия плаща за транзита на руски газ до Европа през Украйна с 60% от следващата година.

Двамата премиери положили големи усилия, за да успокоят опасенията в Европа, където официални лица са обезпокоени от възможността за нов газов спор между Моск-

ва и Киев, който би довел до ново прекратяване на енергийните доставки. И Путин, и Тимошенко подчертаха, че страните им ще спазват изцяло задълженията си. “Искрено се надявам, че всички споразумения, които постигнахме по-рано, ще бъдат осъществени. Би било добре да се посрещне новата година без проблеми”, заяви Путин.

Тимошенко отхвърли възможността за прекъсвания в газоподаването. “Ще бъдем много внимателни и прецизни. Украйна плаща и ще продължи да плаща навреме руския газ”,

заяви тя.

По-рано украинският президент Виктор Ющенко предупреди, че руските газови доставки за Европа са под заплаха. В писмо до руския си колега Дмитрий Медведев Ющенко посочва, че настоящите газови договори между Москва и Киев трябва да бъдат преразгледани.

Срещата в Ялта бе и шанс за Путин и Тимошенко да демонстрират добрите си отношения преди президентските избори в Украйна през януари, на които украинският премиер е кандидат.

Руският парламент прие бюджета за 2010 г.

Думата (Долната камара на руския парламент) прие на последно четене бюджета за 2010 г., в който е заложен дефицит от 6,8% от брутният вътрешен продукт (БВП), предаде АФП.

Освен това в текста се съдържат и проектобюджетите за 2011 и 2012 г. Те предвиждат растеж от 1,6% през 2010 г., 3% през 2011 г. и 4,3% през 2012 г. Дефи-

цитът трябва да достигне 2,900 милиарда рубли (67,4 милиарда евро) през 2010 г., 1,900 милиарда рубли (44,1 млрд. евро) или 4% от БВП през 2011 г. и 1,600 милиарда рубли (37,1 милиарда евро) или 3% от БВП. За финансирането му държавата може да прибегне до натрупването на дълг, като емитира облигации на чуждестранните пазари на стойност 17,8 милиарда до-

лара максимум през 2010 г., се казва още в документа. Бюджетът предвижда също така приходи в размер на 6,950 милиарда рубли (161,4 милиарда евро) през 2010 г. и разходи от 9,887 милиарда рубли (229,7 милиарда евро). Антикризисният фонд на правителството през 2010 г. ще бъде в размер на 195 милиарда рубли (4,53 милиарда евро).

Иран продължава да мълчи по ядрената тема

Иран все още не е дал “краен отговор” на международното предложение за ядрено споразумение, заяви генералният директор на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) Мохамед ел Барадей, цитиран от АФП.

“Не смятам, че съм получил краен отговор”, заяви Барадей в Берлин. “Но много се надявам да получа отговор по този въпрос във възможно най-кратки срокове”, добави той. “Не сме получили писмен отговор от Иран. Това, с което разполагам, е устна договорка, според която трябва да държим целия материал в Иран, докато получим горивото”, каза още генералният директор на МААЕ. “Това за мен е проява на изключително недоверие”. В опит да върнат Иран на масата на преговорите и да гарантират, че ядрените амбиции на страната са свързани с мирни цели, шестте световни сили предложиха да обработват част от ниско обогатения уран на Иран в чужбина. Но в сряда Техеран изглежда отхвърли предложението, което принуди американският президент Барак Обама да предупреди за “последните” под формата на засилени санкции. Представителите на шестте световни сили - Съединените щати, Китай, Русия, Великобритания, Франция и Германия, се срещнаха в Брюксел, за да обсъдят следващите стъпки при така създамата се ситуация.

6750 ЖЕРТВИ ВЗЕ НОВИЯТ ГРИП

Световната здравна организация съобщи, че 6750 души са починали от новия грипен вирус в света, като през последната седмица те са се увеличили с 500 души. Според СЗО има признаци, че епидемията е достигнала пик в някои региони от северното полукуълбо. Американският континент остава най-тежко засегнат с над 4806 починали.

АЗИЯ СЕ НУЖДАЕ ОТ НАД 9000 САМОЛЕТА

Азиатско-тихоокеанският регион ще стане най-големият световен авиопазар през следващите 20 години, купувайки близо 9000 самолета на стойност 1.1 трилиона долара, съобщи компанията “Боинг”. Според прогнозите икономическият растеж в региона ще нараства с близо 4,4% годишно през следващите две десетилетия. Това означава, че самолетният трафик ще се увеличи с 6,5% годишно, считано отсегата до 2028 г.

ИЗРАЕЛСКИЯТ ВЪРХОВЕН СЪД ЗАБРАНИ ЧАСТНИТЕ ЗАТВОРИ

Съдът отхвърли закон, позволяващ съществуването на частни затвори с мотива, че управлението на затвори за печалба е “сериозно” нарушаване на човешките права на затворниците. Принципиите, свързани с управлението на подобни частни учреждения, бяха широко дискутирани в няколко страни, включително Австралия, Великобритания и Съединените щати, които имат затворнически заведения от такъв вид.

ОЧАКВАТ „КАТАСТРОФАЛНИ“ ПОЖАРИ В АВСТРАЛИЯ

Австралийски пожарникари се борят с множество горски пожари, след като рекордните за сезона температури наложиха предупреждения в два щата, само няколко месеца, след като страната беше засегната от най-големите горски пожари. Около 100 пожара избухнаха само в щата Южна Австралия, по-голямата част от които горят и до този момент. Междувременно пожарникарите се бориха с 34 пожара в щата Нов Южен Уелс, част от тях в предградията на Сидни, съобщи местната горска служба.

БАНДА УБИВАЛА ХОРА ЗАРАДИ МАЗНИНАТА ИМ

Перуанската полиция съобщи за разбиването на банда, убила десетки хора, за да продаде мазнината им за производство на козметика. Останки от жертвите им са открити в селска къща в Хауануко, където групата е действала. Разследват се 60 случая на изчезвания, които може да са свързани с тази дейност, след като полицията е научила за доставки на “ценната суровина”, пристигнала в перуанската столица Лима с автобус от планината.

Уикенд за двамата в Цетанбул

НАГРАДАТА НА ДУМА

УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ:
Всички читатели изпратили sms на номер 1915 и отговорили вярно на въпроса от томболата на вестник ДУМА. Краен срок за участие до 22 ноември 2009 г.

www.atlas-s.com

Управляващата коалиция в Косово се разпадна

Според прогнозите на водещи световни анализатори борбите за политическо надмощие ще доведат страната до икономически крах

Демократическата партия на Косово (ДПК) на премиера Хашим Тачи и Демократичният съюз на Косово (ДСК) на президента Фатмир Сейдиу решиха да развалят коалицията си на централно ниво, предаде сръбското радио Б92.

РТВ Косова съобщи, позовавайки се на високопоставен представител на ДПК в правителството на Косово, че е постигнато коалиционно споразумение с Алианса Ново Косово на Беджет Пацоли и Демократичния съюз на Дардания на Неджат Даци. Според тази информация новият президент на Косово ще бъде Беджет Пацоли, докато постът председател на парламента на Косово ще заеме лидерът на Демократичния съюз на Дардания Неджат Даци.

Причината за развалянето на коалицията е подписването на споразумение на

ДСК и Алианса за бъдещето на Косово за съвместно участие във втория кръг от местните избори в Косово.

Разпадането на управляващата коалиция в Косово означава, че Фатмир Сейдиу е останал без работа, тъй като от понеделник на поста президент ще бъде заменен от скандалния бизнесмен Беджет Пацоли, предаде Радио Телевизия Сърбия (РТС). Същевременно Якуп Красничи ще бъде заменен начело на парламента от един от "предателите" от Демократичния съюз на Косово Неджат Даци.

Все пак смяната на президента няма да бъде лесна задача, коментира РТС и пояснява, че според конституцията на Косово решението за смяната на президента трябва да бъде подкрепено от две трети от депутатите, но само в случай че прези-

дентът заради болест не е в състояние да изпълнява задълженията си, ако бъде осъден за някакво престъпление или наруши конституцията.

От самото начало съюзът между най-влиятелната партия на косовските албанци и някогашните бунтовници - Демократическата партия на Косово бе оценяван като противоестествен, преди всичко защото Ибрахим Ругова навремето наричаше Армията за освобождение на Косово (АОК) "творение на сръбските тайни служби", докато бунтовниците му отвърщаха със сериозни заплахи. Разпадането на управляващата коалиция в Косово бе повече от очаквано, защото тези две партии жестоко се скараха по време на надпреварата за избор на кмет на Прищина, макар че лидерите на двете партии от седмици твърдят, че обсъзците на местно ниво не са свързани с работата на правителството. Надеждите им се оказаха напразни, а окончателният удар на крехкия съюз нанесе решението на ДСК да подкрепи в Призрен на местните избори кандидата на Алианса за бъдещето на Косово, което бе обидно, която Хашим Тачи не може да преглътне. Все пак цената, която трябваше да плати за формирането на нова коали-

ция, също е висока, защото президент на Косово ще стане човек, който в миналото бе известен като един от най-близките сътрудници на Рамуш Харадинай. Става дума за Беджет Пацоли, когото западните разузнавателни служби свързват с цяла мрежа съмнителни сделки, включително и с контрабанда на цигари. На Запад Пацоли е известен като един от най-упоритите лобисти за признаването на независимостта на Косово, но и като бивш приятел на певицата Ана Окса.

Другият проблем на Тачи е споразумението за поставяне на Неджат Даци начело на парламента, тъй като от този пост ще махне Якуп Красничи, един от двамата най-големи противници в борбата и вече дългата битка за надмощие в ДПК.

Независимо от новия завой във вътрешната политика, който се очертава да доведе до евентуални нови избори, шансът да се постигне едно по-продължително сътрудничество, което да изведе страната и от икономическата криза, остава крайно малък. След милиарди долари под формата на международна финансова помощ, инвестирани в Косово, бившата сръбска провинция остава бедна и бездействаща държава, посочва Ройтерс.

СНИМКА ПРЕСФОТОБТА

Изключително тежките наводнения, които заляха големи части от Великобритания, наложиха евакуацията на хиляди жители от засегнатите райони

Хърватия ратифицира споразумението за границата със Словения

Хърватският парламент ратифицира споразумението със Словения за международен арбитраж във връзка с разрешаването на граничния спор между двете страни, който блокира стремежа на Загреб да се присъедини към ЕС, предаде АФП.

"Днес изпълняваме голяма и важна задача, смятам, че историята ще го докаже", заяви премиерът на Хърватия Ядранка Косор в парламента преди гласуването. "Граничният спор ще бъде разрешен в съответствие с международното право... пред международен съдебен орган. Ако не подкрепим това споразумение, нито едно бъдещо поколение политици няма да може да договори нещо подобро и по-изгодно за Хърватия", подчерта тя.

Гръцкото правителство подготвя антикризисен бюджет

Проектобюджетът на Гърция за 2010 г. беше внесен в парламента от министъра на финансите Янис Папаконстантинос, съобщават гръцките медии. Приоритет на бюджета е изваждане на гръцката икономика от кризата. Намаляване на бюджетния дефицит на 9,1% от БВП (-8,4 млрд. евро) от 12,7% през 2009 г. е сред основните цели на бюджета. Тя ще бъде постигната чрез ограничаване на държавните разходи чрез

предприемане на мерки за подпомагане на приходите и за борба с укриването на данъци и чрез увеличаване на разходите за инвестиции. Чистите приходи в бюджета са 57 560 млн. евро, или 23,6% от БВП, а разходите - 32,8% от БВП. Държавният дълг ще достигне 294 950 млн. евро (120,8% от БВП).

В началото на 2010 г. ще бъде внесен в парламента и законопроектът за реформа на данъчната система.

Белград признава името на Македония

Сърбия призна Македония под нейното конституционно име и това няма да се промени, е заявил сръбският президент Борис Тадич на среща с македонския си колега Георги Иванов, съобщи Макфакс. Дватама президента са изразили подкрепата си за европейската интеграция и са подкрепили гръцката инициатива всички страни от Западните Балкани да станат членки на Европейския съюз през 2014 г. Тадич и Иванов са констатирани различия по въпроса за независимостта на Косово, но са подчертали общия си интерес от стабилност в региона.

Турция била шестата икономика в Европа

Благодарение на икономическото представяне през последните 7 години Турция стана шестата най-голяма икономика в Европа, а в света е на 17-о място по икономическо развитие, каза министърът на промишлеността и търговията Нихат Ергин. Според него промишлеността има най-голям принос за тези резултати. Започналото нарастване на индекса на промишленото производство и на процента на използване на капацитета на производствените мощно-

сти е ясен показател за съвземането на промишлеността. Министърът припомни, че през 2002 г. общият износ на Турция е бил 36 милиарда долара, а през 2008 г. при предвидени 125 милиарда долара е достигнал рекордното ниво от 132 милиарда долара.

В същото време страната се нарежда на пето място в света по размер на безработица с 13,4% безработни през август, съобщава вестник "Радикал". В сравнение със страните от ЕС Турция е на второ мя-

сто по безработица след Испания. През 2008 г. безработицата през август в Турция е била 10,2%, а през февруари тази година достига рекордното равнище от 16,1%. След временната заетост през летния сезон в туризма и селското стопанство броят на безработните отново започна да нараства и през август вече достигна 3,5 милиона души. Най-силно засегнати са младите хора - 23,5%, което означава, че един от всеки четири младежи е безработен.

На 24.11 ще бъде изтеглена голямата награда - екскурзия в чужбина

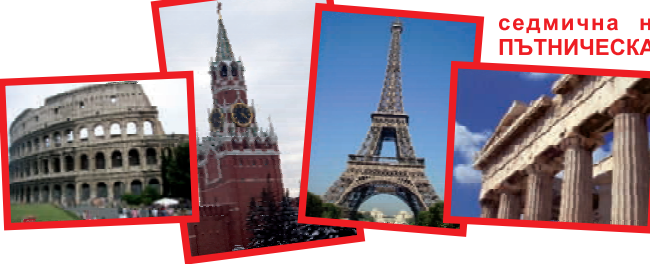
томбола с SMS
номер
1915

1 лв.
без ДДС

СПЕЧЕЛИ!

седмична награда
ПЪТНИЧЕСКА ЧАНТА

голямата награда ЕКСКУРЗИЯ В ЧУЖБИНА

ДУМА

За участие в томболата изпратете SMS на кратък номер 1915 за всички мобилни оператори. Напишете DUMA и добавете цифрата на отговора, който сте избрали за верен. Изпратете съобщението. С SMS ще получите потвърждение, че съобщението е прието. Отговорилите вярно на въпроса играят за седмична награда ПЪТНИЧЕСКА ЧАНТА и голямата награда ЕКСКУРЗИЯ В ЧУЖБИНА, която се тегли на всеки три месеца. ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕХ!

71% от читателите на ДУМА са отговорили правилно на въпроса. Верният отговор е Велико Търново. Пътническа чанта печели Антоанела Димитрова от София

ГЕОРГИ СВИЛЕНСКИ:

Как ще убедим хората, че трябва да си плащат?

Едва когато общината си свърши работата, можем да говорим за такси за паркиране, казва общинският съветник от БСП

СНИМКА БЛАГОВЕСТА ЦВЕТКОВА

■ *Господин Свиленски, как ще коментирате решението на СОС, което касае бъдещо зонироване на паркирането в града?*

- Това, което приехме първо в транспортната комисия, а в четвъртък и на общински съвет, е абсолютно първоначално решение. Даваме един вид мандат да се започне да се мисли по тези въпроси. Това, което говори г-н Радослав Тошев и което бе подето от медиите, че ще има първа, втора и трета зона - за подобно нещо не е ставало въпрос. Всъщност ние поставяме задача към Центъра за градска мобилност да ни предоставят концепция за това как те виждат нещата. Нека да изясня, че има две точки в това решение - едната е зонироването за паркиране, а втората засяга изграждането на паркинги. Нашата група съветници настоявахме именно тези две точки да са заедно и да вървят в комплект, защото, ако продължаваме да правим нещата на парче, няма как да има резултат. Трайното решение на проблема са паркингите и подземните гаражи, а не зоните за паркиране. Друг е въпросът, че медиите взеха нещата малко по-навътре и цитираха г-н Тошев, който избърза с новините. Но трябва да е ясно, че все още няма нищо подобно - нито бяла зона, нито червена. Няма да задължим никого да плаща, поне няма да е скоро.

■ *Именно разясненията на г-н Тошев предизвикаха моментален обществен отзвук и хората се притесняват, че изграждането на подземни гаражи ще е трудно начинание от зонироването на паркингите?*

- Затова е добре да успокоим хората. Единственото нещо, с което се мотивира г-н Тошев, е, че тротоарите към част от улиците са обществена собственост и съответно хората трябвало да се научат да си плащат, щом ги ползват. Да, така е. Но трябва някой да ги поддържа и да ги пази. Защото в много от случаите хората сами си ремонтират улиците и тротоарите пред блока например. Тъй като общината не си влиза в задълженията. И затова, едва когато общината си свърши работата и направи наистина работещи паркинги, можем да говорим за такси. Обезателно трябва да се предложи алтернатива и действащо решение, а не само да се винят софиянци, че паркират на неправилни места.

■ *Напрежението е най-голямо при хората, които живеят близо до "синя зона". Те питат защо плащат високи такси за тази зона, а всъщност не успяват да паркират собствените си автомобили там.*

- Да, това е един от проблемите. Вероятността в "синята зона" да успее да се паркира е може би 10 процента. Има например разчертани 20 места, а за

жителите в района те са ограничени до две. Освен това в момента ние ограничаваме паркирането и само в отделни части от улици. Едно е да имаш право да паркираш в целия квартал, където живееш, друго е да разполагаш с три малки улички, където на практика трябва да се поместят автомобилите на половин квартал. И изведнъж разбираш, че големият процент е зает от служебен абонамент. Как при това положение да убедим хората, че трябва да си плащат.

■ *А как ще коментирате факта, че новоизбраният кмет на София не успя да присъства и на това обсъждане, въпреки че въпросът с паркирането и гаражите касае управлението на столицата в дългосрочна перспектива?*

- Този проблем го коментирахме по време на заседанието и най-вече при обсъждането и приемането на общия устройствен план на София. За нас, съветниците от БСП, бе важно кметът да присъства на приемането му. За да не може оттук-нататък да се оправдава, че планът е приет в нейно отсъствие. Ние настоявахме това да стане в понеделник, когато има извънредно заседание, на което Фандъкова ще положи клетва като кмет. Но естествено предложението не се прие и това е типичното поведение на ГЕРБ.

ВИЛИ ЛИЛКОВ:

Удоволствието подземни гаражи ще ни струва милиарди

Проблемите няма да се решат без подробен план за организацията на движението, смята общинарят от ДСБ

Интервюта взе
РАЛИЦА ТАБАКОВА

■ *Г-н Лилков, как би се облекчил трафикът в София с изграждането на зони за паркиране и в кварталите?*

- Общинският съвет възложи на Центъра за градска мобилност да разработи стратегия, а на базата на това ще се мисли за решение. Но трябва да се разработи най-вече подробен план за организацията на движението в София. Това е по-голямата и по-важната задача. Защото този план ще даде представа какви са потоците от автомобили в различните части на града и къде са най-натоварените точки. Едва тогава може да се пристъпи към по-цялостно решение на въпроса. Затова решихме да възложим на Центъра за градска мобилност да започне да работи по тези въпроси.

Неминуемо проблемът с движението

е свързан и с паркирането. Освен зоните за паркиране очакваме и доклад за всички възможни терени за изграждане на паркинги в града. Има вече няколко терена, които са осигурени и посочени, някъде е започнала работа по изграждане на гаражи, на други места трябва да се смени статутът на земята. Важното е, че ще имаме точната и обобщена информация.

■ *Говорим за терени общинска собственост?*

- Да, всички терени са общински и няма да се налага процедура по отчуждаване. Има и няколко училищни имоти, където под дворовете ще може да се изградят подземни гаражи. Говорим за училища например с 500 ученици, на които се полагат 5 дка дворна площ. А те разполагат с 10 дка. Нормално е да се отдели част от тази територия за паркинги. Важно е да се каже, че това ще бъдат паркинги с автоматизиран механизъм. Целта е да не се замърсява околната среда. Върху тези паркинги има идея да се построят спортни зали за учениците. Това са европейски практики. Не знам защо тръгнаха коментари и недоволства, че хората от районите и крайните квартали ще започнат да плащат за паркиране, което всъщност няма нищо общо с идеята.

■ *Но г-н Радослав Тошев обяви имен-*

но това - че хората в цяла София ще трябва да започнат да плащат.

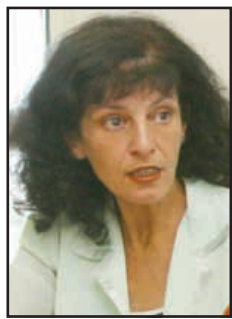
- Подходът на г-н Тошев не е правилен. Говорим за узаконяване на практики, които вече съществуват. Като изключим незаконното паркиране върху зелените площи и тротоарите, не можем да наказваме някого, че си е оставил колата на алеята пред блока, щом не сме му осигурили друго място. Има и друг проблем - "синята зона" трябва да се пренареди, да се обозначи добре и да се даде възможност местата да се ползват и от хората, които живеят там.

■ *Основният проблем, който винаги се появява, когато говорим за паркинги и гаражи, е този с финансирането. Знае се, че таксите от паркиране, които прибира Центърът за градска мобилност, трябва да се използват за строеж на паркинги. Но тези пари явно не достигат?*

- Дори и за работата на "паяците" няма достатъчно средства. Тези машини вдигат коли само през светлата част на деня, а те трябва да работят денонощно, защото общественят ред трябва да се поддържа непрекъснато. Не само не достигат парите. Има и друг проблем. От Центъра за градска мобилност не са оторизирани да строят паркинги, те отговарят само за поддръжката им и за контрола. Но искам да подчертая, че за това, което ни предстои - удоволствието да имаме подземни паркинги, ще са ни необходими милиарди левове. А общината няма как да ги осигури, тъй като някак трябва да ги вземе от гражданите. Т.е. мисли се в посока, че парите трябва да дойдат по линия на ЕС и различни дотиратии програми. Друг е въпросът дали общината има капацитет да направи всичко това. Защото такова мащабно строителство за няколко години, с усвояването на толкова средства не е лесна работа. Освен това самите съоръжения струват много повече, отколкото сме свикнали да заплащаме като такси за този вид услуги.

■ *Започвате дългосрочна работа по този проблем, която няма как да не продължи и при мандата на следващите кметове. Да не се получи отново оплакване от "лошо наследство"?*

- За тези две години мандат, които остават на сегашния общински съвет, най-много да положим основите. Да направим проучванията, да завършим проектирането на цялата зона, да определим няколко паркинга. Но останалото ще го решават следващият кмет и общински съвет.

АИДА
ОВАНЕС

За по-малко от седмица на двама доктори и няколко сестри бе нанесен побой. "Как може? Това е позор за едно цивилизовано общество!", би казал някой. Друг: "Никого не бият безпричинно." Според трети докторите "напълно са си го заслужили", защото "гледат на пациентите като на ходещи портфейли, а на хората вече им писна". Очевидно има разногласия и в самото лекарско съсловие, защото на призова за 15-минутен мълчалив протест на медичите не се отзова никой от колегията в Пловдив. В други градове протестът предстои и тепърва ще видим какво означава за докторите думата "коле-

Не бийте доктора!

гиалност". Не само когато става въпрос да "бъде опазен колегата от глоби и наказания, защото утре той може да гласува мен да накажат"!

Иначе на нашенеца наистина му писна от недо-развитата ни здравеопаз-на система. Защото именно тя, както и купищата законодателни упражне-ния на гърба на доктори и пациенти, създават пре-предостатъчно предпо-ставки за конфронтации. От една страна, между раз-личните медицински спе-циалности, а от друга - между лекари и пациенти. Наистина и сред лекарите има такива, които приемат пациента като потенциал-

ния враг номер 1. Не са малко и пациентите, в чи-ито очи лекарят е олице-творението на сакатото ни здравеопазване.

А няма нищо по-пагуб-но за човешкото здраве от разрушеното доверие между лекаря и пациента!

На 13-и в петък нажа-лени от загубата на свой близък пребиха доктор, сестри и санитарка в плев-венската "Бърза помощ". Преди няколко дни анес-тезиолог от врачанската болница бе жестоко пре-бит от близките на почи-нал от множество инсулти пациент. И още. През фе-вруари т.г. роми пребиха д-р Васил Стаменов от спешна помощ във Варна,

тъй като нападателите "ре-шили", че линейката е закъсняла за техен близък. Само през 2008 г. бяха съобщени 4 случая на жестоки побои над лека-ри. Тогава покрай кюс-тендилския д-р Здравко Георгиев, пребит в каби-нета си, пострадаха и ме-дицинска сестра, и сани-тарка, и лежащо болен, които се притекли на по-мощ на лекаря.

През януари м.г. двама мъже нападناха начални-ка на отделението по сте-рилитет към АГ болница "Св. София" д-р Методи Генов в частния му каби-нет. А през октомври м.г. бе пребит директорът на болницата в Ботевград

д-р Филип Филев.

За добро или зло, България не е единстве-ната държава на света, в която на пациента се гле-да като на движещ се бан-комат. Щом има парично обращение и здравето е стока, а и лекарите са търговци... Разликата оба-че е, че те са дали клетва. И доброто е, че голямата част от тях я спазват. Ло-шото е, че у нас няма пра-вила нито да бъдат нака-звани недобросъвестните и несвършилите работата си доктори, нито да бъдат поощрявани добрите. И границата между двете ка-тегории е размита. А това уврежда здравето на ця-лото съсловие.

Панацеята плацебо ефект

Плацебо ефектът (placebo effect) е познат като неспецифичен "метод на лечение". Специалистите смятат, че е феномен, при който симптомите на пациента могат да се подобрят при наличие на неуспешно или лъжливо лечение, само защото пациентът много вярва, че ще се възстанови или че лечението му помага.

Лечителят често обяснява на па-циента си, че ще му "инжектира" много ефикасно лекарство (пример-но балансиран бюджет) за лечение на неговата "болест" (да речем, фи-нансова криза, водеща до обеднява-не и безработица). В действителност Всеомогщият бодее с най-обикновен "физиологичен разтвор" (незапомнен досега и неразпознаваем от бълга-рите популизъм), но "пациентът" не подозира за това. Той вярва, че му е инжектирано лекарство, което най-после ще му помогне.

Резултатът? Болникът показва временно подобрение, просто защо-то вярва в "лечението". Продължава да гладува и да гласува за нуждите на изцелението си. Изглежда бодър

и оптимистично настроен. Ведро се бори с действителността. Вярва, че най-сетне е открил своя истински лекар. Искан състоянието му да се по-добри и приема на доверие желано-то за действително.

От медицината е известно обаче, че въздействието на плацебо ефекта може да бъде и негативно. Думата плацебо произлиза от латинското placebo (ще бъде харесан). В клини-чните изпитания плацебо се използва, като се дава на определена част от изследваните пациенти, означавани като "контролна група". На останали-те - т.нар. тестова група, пък се дава изпитваното, истинското лекарство. Сравнението на резултатите от двете групи определя терапевтичния ефект на лекарството. Често при тези тес-тове плацебото има позитивен или не-гативен терапевтичен ефект, смятат медиците. Това се дължи на причини от автосугестивен характер, обясня-ват те. Учените казват още, че "при-чините" са статистически прогнозиру-еми и измерими за целите на изслед-ването.

Плацебо ефектът се регистрира при терапия, която няма за цел да подобри състоянието на пациента. Ефектът е свързан по-скоро с проце-сите, протичащи в тази част на мозъ-ка, която се грижи организъмът да се адаптира към околната среда.

Адаптацията у нас често продължава през целия човешки живот. През последните 20 години темповете ѝ са ускорени, ефектът - спорен. Изучаването на човешкия мозък в медицината може да дове-де до създаването на нови лечебни препарати без негативни странични ефекти. Но в социалната сфера? До-кога ще издържим експеримента плацебо ефект? Способността ни да чувстваме, не само болка, вече е около нулата. Вчера експерти на фондация "Медийна демокрация" от-четоха, че сме загубили възмож-ността за разпознаваемост на гру-бия популизъм...

ВЕСЕЛКА
БЕНКОВА

1914 - в Лерин, Гърция, се ражда **СОТИР КОСТОВ** (1914-1992). Той е български художник. След Първата световна война през 1918 г. семейството му се преселва в България и се установява във Варна. Забърща търгов-ско училище, а в 1944 г. започва да учи в Художестве-ната академия като последен ученик на професор Никола Ганушев. След забършването си остава да преподава в академията като асистент. Няколко години по-късно се оттегля и заживява в Панчарево, където се отдава изцяло на изкуството. През 1978 г. по-голямата част от творбите му са откраднати и продадени в Западна Германия. Костов е автор на над 300 акварела, маслени картини и портрети. Говори седем езика и се увлича по окултните науки и дъновизма. Сотир Костов умира през октомври 1992 г. в София.

1916 - по т ъ в а
"БРИТА-НИК" - ко-р а б ъ т близък на "Титаник". В 8.12 ч. плавател-ният съд излиза от гръцкото пристани-ще Мудрос в Егейско море, когато е ударен. Все още остава загадка дали е попаднал на германска мина, или е уличен от торпедо. "Британик" потъва за 55 минути. Загиват 30 души от общо 1036-имата пасажери. При-чина за значително по-малкото жертви в сравнение с трагедията на "Титаник" е, че екипажът успява бързо да насочи гиганта към плитчините. По това време корабът изпълнявал функциите на плаваща военна бол-ница и превозвал ранени. "Британик" е пуснат на вода в Бемфаст на 26 февруари 1914 г. Първоначално смя-тали да му дадат името "Гигантик" заради размерите си - той тежал 48 158 тона, дълъг е 269 метра. Потъналият на едната си страна кораб е открит на 120 м дълбочина през 1975 г. от Жак Кусто.

1974 - в Бирмингам **ИРА** извършва бомбен атентат, при който загиват 21 човека, а други 182 са ранени. Две бомби са поставени в два бара на една и съща улица в Бирмингам. Автобус, който се е намирал на улицата пред един от баровете, също бива пометен от взрива. Това се счита за най-смъртоносният терористичен акт в Англия до атентатите в Лондон през юли 2005 г.

1999 - за първи път действащ президент на САЩ - **БИЛ КЛИНТЪН**, прави официално посе-щение в България. По време на неговото по-сещение е подписана двустранна декларация, с която се поставя началото на отноше-ния на стратегическо партньорство и сътрудничество. Чрез своя президент САЩ публично признават страната ни за свой съюзник и партньор. Клинтън благодари на България за нейната последователна и твърда проае-риканска позиция по време на войната срещу Югославия. Посещението се оценява като връх в цялата история на българо-американските отношения.

2004 - страните от **"ПАРИЖКИЯ КЛУБ"** опроизават 80% (около \$100 милиарда) от външния дълг на Ирак. "Парижки клуб" е неформална група от висши служители, представители на 19-те най-богати държави в света. Клубът извършва финансови услуги, между които рест-руктуризация и опроизаване на външните дългове. Длъжни-ците най-често са препоръчвани от Международния валутен фонд, когато останалите възможности за решаване на финансовите задължения са изчерпани. Първото събиране на клуба се организира през 1956 г. за проредане на консултации и преговори с Аржентина. Оттогава до 2004 г. клубът е подписал 383 договора по задълженията на 79 държави на обща сума от 427 млрд. долара.

2007 - в София умира **СОТИР МАЙ-НОЛОВСКИ** (1930-2007). Той е българ-ски театрален и филмов актьор. Ро-ден е на 31 окто-ври 1930 г. във Вар-на. През 1958 г. забършва актьорско майсторство във ВИТИЗ (сега НАТФИЗ "Кръстьо Сарафов"). Творческият му път започва в Драматичен театър - Добрич. След преместването си в София играе в Сатиричния театър, Театър "Сълза и смях", Театър 199 и Младежкия театър. Последните години преди пенсионирането си Майнолов-ски е директор на Младежкия театър. Има няколко запомнящи се роли в българското кино. Играе във филмите "Цар и генерал", "Мъже в командировка", "Вик за помощ", "Закъсняло пълнолуние" и др.

В началото на промяната, на първия ред в парламента

И техните имена са свързани с прехода

Двайсет години надежди, разочарования, страхове

Празната дупка в анализите няма да излекува разрушителите от омразата им

ВАСИЛ ПОПОВ

Тези дни всички или почти всички медии по света и у нас са ангажирани с отбелязването на една определено неоспорвана историческа двайсетгодишнина. Едни танцуват върху съборената Берлинска стена, други се питат кой и какво ни направи, та продължаваме да ядем жабетата, трети не на шега задават сериозни въпроси. Около Десети ноември се изприказваха много приказки - верни и неверни, хвалебствени и хулни, носталгични и възторжени. Изплуваха дейци на промяната от зората на прехода, днес почти забравени, а за младите хора - напълно непознати. Бяха анкетирани и мнозина връстници на историческата дата. Толкова нещо се чу, видя и изписа, че не би трябвало сега още да се занимаваме с тази тема. Но има някои неща, предизвикващи човек, който е свидетел, наблюдател и участник в събитията, да се плесне по челото и да се пита: абе, на себе си ли да вярвам или на тоя, дето лъже.

Както и да е. Не ни е работа нито да опровергаваме или потвърждаваме, нито да уточняваме, нито да редактираме или коментираме мнения, нито дори да разказваме своята истина, която през призмата на други пък може да изглежда като изкривена действителност. Тук искаме да се препънем в няколко акцента и нека видим защо си струва да поразсъждаваме върху тях.

Акцент 1. Ние бяхме наивници

Младите няма да разберат, а много от по-възрастните няма да обърнат внимание колко пъти фразата прозвуча тези дни от устата на участници и свидетели на събитията около и след Десети ноември. Няма да изброяваме кой, кога, по кое радио и телевизия е произнесъл, къде го е написал или са го цитирали. Акцентът е върху това, че двайсет години по-късно всеки, произнесъл фразата за наивността, признава, че е разочарован. Според една сентенция - мислехме го за по-добре, а стана както винаги.

Но това, което не знаете и сега ще научите, защото се публикува за първи път, е кой пръв произнесе "Ние бяхме наивници." Да се върнем на истината, че Десети ноември нямаше да се случи по този начин, ако не беше превратът във върха на БКП (за младите - Българска комунистическа партия, и това го подчертаваме не случайно). Изследователите събират и ще събират още дълго документи каква е била ролята на

Дали и пожарът на Партийния дом няма да се превърне в бяло петно в историята

Петър Младенов, Станко Тодоров, Добри Джуров, Александър Лилков, Андрей Луков, на тогавашния премиер Георги Атанасов, на най-младия чавдарец Йордан Йотов, главен редактор на "Работническо дело" и после секретар на ЦК на БКП. От тези хора половината са покойници. А от живите не видяхме медийна изява или поради тяхната лична скромност, или поради липсата на интерес откъм медийни босове.

В последните години от живота си армейски генерал Добри Джуров, член на Политбюро на ЦК на БКП, министър на народната отбрана, удостоен с маршалска звезда, партизански командир на отряда "Чавдар" в антифашистката съпротива, публикува няколко статии в ДУМА и в други издания. Генералът подготвяше нова книга, не знаем каква е нейната съдба след неговата кончина. Но като поемах от ръцете му поредната (може би последната) статия за нашия вестник, след чашата чай, която неговата съпруга Елена ни поднася, зададох въпроса - всички знаете кой - какво са мислили и предвиждали за после, когато сваляха Тодор Живков. Бай Добри ме погледна в очите, въздъхна, сведе поглед, после вдигна глава, както си го знаем - изправен и с вдигната глава - и каза: "Василе, ние бяхме много наивни..." Това негово признание досега не съм казвал на никого и вие първи го научавате.

Господ не даде повече време да попитам бай Добри, както си го наричахме в армията още в онези времена, в какво се изразява смелостта да сваляш един тоталитарен режим, в чието установяване и утвърждаване си участвал, след като си

допринесъл за свлянето на монархията, която е още по-тоталитарно владичество. Какво ли би казал Джуров днес на вярващите в установяването на демокрация у нас?

Въпросът за наивниците ще виси до дупка и ще се преплита с очакваните, излъгани и обругани надежди.

Акцент 2. А докладът на Младенов

Този доклад, изнесен и публикуван в "Работническо дело" веднага след исторически пленум, не бива да се забравя, защото с него Петър Младенов открито предложи новото развитие на страната ни. За изминалите 20 години един само правителствен кабинет да си го беше взел за програма, който и следващ кабинет да продължи, сега да сме забравили за трудността на прехода. И даже да даваме акъл на другите как да се справят с всякакви кризи. Да де, ама кой да чете! Впрочем имаше четящи сред новоизлюпените политически претенденти, които щипваха ту туй, ту онуй от Младенов, за да си правят имидж и да събират гласове от мнозина, които дори не се интересуват от авторството на идеите и програмите.

Ние забравяме още нещо, свързано с Младенов, а то е изключително важно. Странно защо за това не се сещат седесарите от първата вълна, които тези дни се пчат по екраните. Петър Младенов е първият, оглавил държавата след промените, и беше наречен председател (президент) на държавата. Ето защо България никога няма

да си номерира президентите, както е в САЩ. Ние ще си имаме "първи демократично избран", който преди това беше парламентарно избран, демек не е бил демократично. Може би да потърсим тълкуване Младенов беше ли президент или председател на отечеството. Оттам насетне следващите държавни глави никога няма да имат номер. Но да не се отплесваме.

Председателят (президент) Петър Младенов предложи всички политически сили и обществени организации да подпишат декларация (може и друго да беше името на документа, не е важно) за мирен преход. Сами разбирате, че подобен ангажимент в съчетание с програмата от доклада обещава стабилно развитие на страната по новата система, без тежки сътресения, с плавен преход и съхраняване на всичко, което ще е от полза и занаят, както сториха други страни. Да, но... В главната зала на "Дондуков" 2 в присъствието на журналисти, след няколко положени подписа, дойде ред на СДС. И тогава на микрофона застана Желю Желев, за да съобщи, че седесарите не подписват. След него и други поканени се направи на революционери. Дали това не беше пропуснат шанс за България?

Днес много фукльовци са в забвение, много тарикати и мафиоти си постлаха собствения преход, а разочарованието е за всички останали. За нас.

Акцент 3. Бяло петно в историята

Анкетирването на връстниците на Десети ноември 1989 г., т.е. днешните двайсетгодишни, е копирано от някогашните портрети на връстници на свободата, т.е. родени на Девети септември (за днешните уточняваме - 1944 г.) Предишните връстници сега са на 65 години, 2 месеца и 2 дни (към 10.11.2009 г.), което си е юбилей. Но те не бива да се представят за повече от 20-годишни, защото онези 45 години не им се признават. Няма ги тези четири и половина десетилетия, защото днешните 20-годишни не ги учат в часовете по история. Казват, че в учебниците ги няма тези години. И някой полага големи усилия за напластяване на бели петна в историята ни. Ето кое е наистина страшно.

Ако се погледне, България винаги е била под тоталитарна власт. Виждате и Първото, и Второто, и Третото българско царство. Кой решава? Бащицата. Дори е несравнимо с "45 години стигат". Тогава на какво основание още не са забранили изучаването на 1300 години българска държава? По какви критерии и кой туря бели петна в историческата ни карта?

Страхове не са за създаване на психоза сред двайсетгодишните. Страхове са за нас, предните поколения, и за творците на събитията, на които не им дреме какво ще каже един ден за тях историята.

Много дълбокомъдрили приказки и разкази чухме тези дни. От всичко разбрахме, че надеждите са излъгани, разочарованието са горчиви, а страховете - основателни. Да разсъждаваме ли или да се оставим на течението...

Неделник

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ

СЪБОТА
21 НОЕМВРИ 2009

ДУМА

МАЛКО ИЗВЕСТНО

Австриец остави съкровища в България

Преди 130 години млад архитект - Фридрих Грюнангер, заживя с проблемите на още по-млада столица, за да я превърне в град от европейска класа

Метеорологичната станция в Русе

Сградата на общината в Кюстендил

Той не е популярна личност за българите, а трябва да му се направи паметник, защото е човекът, дал облик не само на София, но и построил известни сгради в цялата страна. Близо 30 години от живота си австриецът Фридрих Грюнангер е свързал с България. Архитектът на сградите на Софийската духовна семинария, на Бого-

и елитни градски къщи е роден през далечната 1856 г. в днешния гр. Сигишоара, Румъния. Едва 23-годишен, завършил специализираната школа по архитектура при Академията за изящни изкуства във Виена, той пристига в България и бива назначен в Дирекцията на обществените сгради към Министерството на вътрешните работи. Впоследствие заема различни длъжности, ставайки известен с близостта си с Двореца и висшите кръгове. Бил е придворен архитект на Александър Батенберг и Фердинанд. Той е от онази значителна група млади и амбициозни европейци, които виждат в новооснованата българска държава шанс за бързо признание и успешна кариера. Грюнангер е пример за постигане и на едното, и на другото.

Част от реализираните в столицата ни проекти на арх. Грюнангер за жалост са съборени, като къщата на Никола х. Бобевски (през 1944 г.), на ген.-майор Данаил Николаев (през 1944 г.), на Иван Евстратиев Гешов (през 2002 г.), на Ана Пулиева (през 1944 г.), както и разширението на Юнион клуб и на къщата на Константин х. Петров (ок. 1965 г.). От бомбардировките през 1944-а е разрушена и сградата на Народно осигурително дружество "Балкан" на пл. "Александър I", а останките са разчистени за строителството на Партийния дом през 1950 г.

Неосъществени остават идеите на австрийския майстор за Съдебна палата в Со-

фия, за разлика от проектите за дворец на княз Александър Батенберг в Русе (днес исторически музей), на Мавзолея на руските войни в Разград, на първата флотска наблюдателна кула и метеорологична станция у нас в Русе, на учителския институт в Кюстендил (днес кметство), парка на територията на Военна академия и др. По негов проект през 1892 г. са направени павилиони за Първото българско изложение в Пловдив.

Много богати собственици от висшия градски елит - общественици, политици и финансисти, възлагат на Грюнангер проектите за новите си жилища. Те се превръщат в мерило за изискан вкус и социално преуспяване. Блестящ интерпретатор на виенския барок, австрийският архитект оставя трайни следи върху облика на столицата ни.

Двуетажната къща с мансарда на Анна Пулиева блести с декоративни изкушения, които Грюнангер доразвива в "двореца" на д-р Хараламби Сърмаджиев - български дипломатически агент във Виена.

Днес сградата е резиденция на турския посланик и е блестяща композиция от виенски имперски барок с елементи от средиземноморския ренесанс и рококо. Приятелството на финансиста Димитър Яблански с фамилията Сърмаджиеви става причина за нова поръчка към архитекта. Резултатът - едно от най-добрите постижения не само в творческата биография на Грюнангер, но и в софийската архитектура от първото десетилетие на XX в. Къщата на фамилията Яблански може да бъде описана с две думи - пълен лукс. А реализацията така пленява архитекта, че десет години по-късно, установявайки се в Залцбург, той построява собствен дом, копирайки сградата на Яблански, използвана известно време за посолство на Китай.

Творческото обаяние на Фридрих Грюнангер е толкова силно, че продължава излъчването си години след най-активния му период. Построените по неговите чертежи сгради и днес внушават респект и привличат погледа, откроявайки се с европейската си индивидуалност. Преди 130 години един млад архитект - Фридрих Грюнангер, заживява с проблемите на още по-млада столица, каквато е София, за да остави на поколенията запомнящи се сгради и пространства, превърнали се в неделима част от европейския облик на България.

Страницата подготви
ИНА МИХАЙЛОВА

Къщата на Яблански на бул. "Цар Освободител", около 1920 г.

словския факултет на Софийския университет, на Синагогата, на източното крило на княжеския дворец в София, на идейния проект за Централната баня, на едни от най-представителните обществени сгради

Софийската духовна семинария

Скални рисунки от пещерата Магура

ИРЕН ТАНЕВА

Всички (всъщност аз и моите връстници) помним гордите индианци - готови на всичко, за да запазят ловните си полета, смелия Рахан, непримиримия борец д-р Жюстис. Всичко обаче започва доста по-отдавна. Скалните рисунки са последователно разказани истории в картинки. Те могат да бъдат приети за първите комикси. Но същинските възникват в края на XIX и началото на XX век като притурки към вестниците в САЩ и Западна Европа. В Япония - доста по-късно. Въпреки това в наше време там интересът е голям и всяка година излизат цели томове. За ключова фигура в началото на XIX век е смятан швейцарският художник Рудолф Тьопфер. Неговите рисувани разказчета били препечатвани в Европа и САЩ. Така се създава пазар за подобни творби на двата континента.

Легендарното списание "Дъга" излизаше в тираж 150 000

Героите и сюжетите

са както исторически, така и съвременни - за разузнавачи, космонавти, не само сериозни, а и комични. И нещо друго, но съществено - младите читатели вече ще разбират текста.

Още в първия брой започва поредица за Васил Левски. Автор на текста е не кой да е, а един от големите съвременни български писатели-историчи Стефан Дичев. Като автори се извяват Дончо Цончев, сатирикт Чавдар Шинов. Сред най-честите герои са граф

Монте Христо, Спас и котаракът без чизми Бимбо; петлето Герчо, Фуки и Фац; църкелът Чоко и жабокът Боко, чито приключения дават основата на анимационно филмче. Малките паланици с интерес следят поредиците "Петият закон на роботиката", "Спартак". На страниците на "Дъга" са представени наши художници-аниматори - Доньо Донов например.

Скалните рисунки били първите комикси

Разказите в картинки дават различно усещане, сравнени с филмите и компютърните игри

издания, така че да привлечат директно колекционерите. През 80-те години известни автори на комикси са Алън Мур и Франк Милър, които създават съвременните супер-герои. И един любопитен факт - влюбена в комиксите била знаменитата американска джаз певица Били Холидей.

Дотук с историята. Комиксите обаче съвсем не са останали в миналото. Едно доказателство - американският филм "Двойници", създаден по едноименния комикс, с Брус Уилис в главната роля, който вече е и по нашите екрани.

Думата "комикс" идва от английски език и означава рисунки, които предават съдържанието на приказки или смешни приключенски истории, придружени с надписи за доизясняване на съдържанието. Те обаче не са само за деца и млади хора, не са само забавни. Има дори и порнографски!

И още нещо от настоящето и бъдещето: през 2007 г. стартира сайт, а през януари т.г. - форум в интернет - интегрирани помежду си, с името comicsbistro. Една от идеите за име е "комикс кафе". Отхвърлена е, защото изглежда доста изтъркана. Друга е "комикс гара".

„Комикс бистро” като че ли е най-оригинална

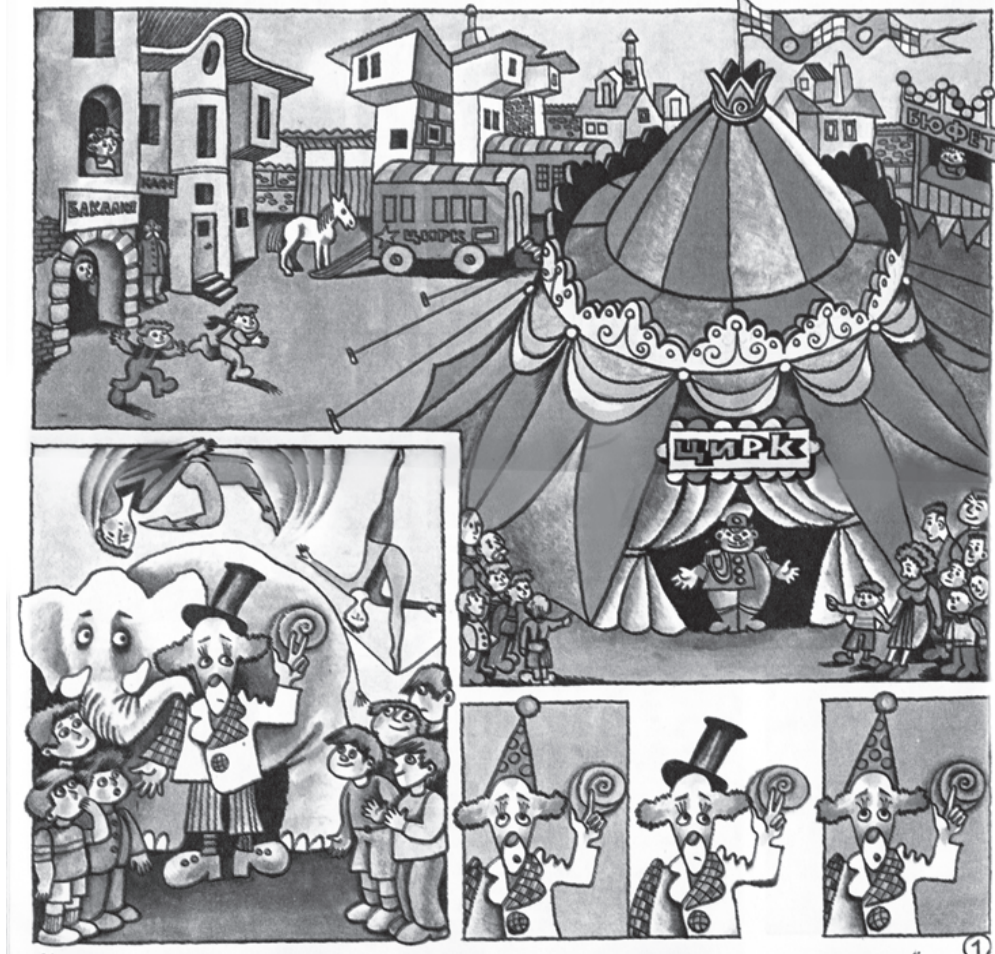
А тиражът се движи между 150 и 200 хиляди. Забележителна цифра, нали?

Преди седем-осем години списанието беше възстановено. Резултатът беше много добър, но за съжаление излязоха само 12 броя.

В късните години на миналия век комиксите

стават обект на колекционерство

От 1979-а американските издатели активно го окуражават и насочват голям брой

По сценарий на Дончо Цончев - "Гигантия"

ва. Хората от форума успяват да издържат. И още нещо радостно, повод за гордост - български младеж има награда за сценарий от фестивал в Сърбия. Други българи също са носители на отличия. Въобще у нас има доста добри художници, но те са и дизайнери, и аниматори. За тях това е странично занимание. Има и такива, които се занимават само с правене на комикси, но те работят в други държави -

у нас няма пазар, заплащането е ниско

А иначе идеята е comicsbistro да се развива като портал, да има новини, всеки желаещ да публикува свои авторски комикси в интернет. Форумът е доста активен. А участниците в него и хората от сайта понякога се срещат, разговарят и на живо - извън мрежата. Ако се организират

мицата", а който спечели - задава следващата тема. За съжаление сайтът не е много активен. В него има информация за комиксите, но в границите на балканския регион. Търсят се хора, които да рисуват, да пишат новини.

В Гърция, Сърбия, Хърватска, Словения има добри комикс-портали, списания, организират се фестивали. Хората от нашия сайт смятат да се свържат с тях, за да може сайтът да расте и да се разгръща спокойно, по-бързо да се разпространява извън България.

Човек от форума дава идея да започнат да се издават комикси. Допирът с тях, четенето им е едно различно усещане в сравнение с 3D филмите или компютърните игри. Те са разкази в картинки. В момента у нас има американски, но липсват наши, български, и именно това е идеята. По-добре е отначало да се започне с

Продажби за 436 милиона долара годишно!

САЩ са един от най-големите пазари за комикси. През 2003 г. там се очаква да бъдат продадени разкази в картинки за 350-400 милиона долара, реализирани са продажби за 310,6 милиона.

През 2008 г. сумата нараства: очаква се да бъдат продадени комикси за 680-710 милиона долара, от тях са осъществени 436,6 милиона. През 2003-а са продадени 73,02 милиона броя списа-

ния, през 2008-а - 81,34 милиона. Средната цена на един брой е 3,06 долара, а средната цена при поръчка - 2,84. За 2008-а цифрите съответно са: 3,34 и 3,23.

Като се съпоставят още много подобни показатели, става ясна картината на един огромен пазар. Тя показва, че интересът към комиксите не само не намалява, а напротив - бавно, но сигурно се увеличава.

Може ли комикс без любимаца на народа Хитър Петър

един сборник. Авторите биха участвали дори без заплащане - ей така, просто заради идеята.

Преди две години е имало подобен замисъл, но е бил безуспешен - поради лип-

са на реклама. А колкото до това дали съвременните деца и млади хора биха се интересували - ако продуктът е качествен, ще има и интерес.

Въпреки желанието си да издават комикси обаче, хората от сайта и форума са скептични - няма да има възвръщаемост на вложените финансови средства. За съжаление нищо не може да се осъществи без тях, само със желание, колкото и силно да е то. Затова може би най-добрата идея е комикси в интернет. Повече хора ще имат достъп до тях.

Приключенията на Пиф

книжката. Това е стопанинът на Пиф - чичо Цезар. Жена му и синът му го наричат просто Тонтон. И Пиф го нарича така, защото се счита за член на това семейство.

Това е леля Агата, съпругата на Тонтон. Както виждате, тя е доста пълничка. Леля Агата често моли Пиф да ѝ помага в домакинството.

Дуду е синът им, верен приятел на Пиф в неговите лудории. Случва се понякога той да е по-немирен и от Пиф, а виновен излиза все Пиф.

А това е черният котарак Херкулес, палавник и побойник. Няма да ви разказваме как се разбират двамата с Пиф, всичко ще ви стане ясно, щом погледнете картинките.

А сега да отгърнем още една страница.

Приключенията на Пиф започват!

"Приключенията на Пиф" нямат край

Няма да са нужни пари за разпространение, реклама и други. Рекламата ще е само на съответния сайт. И въобще - в интернет не би се стигнало така лесно до фалит. Няколко души приятели, съмишленици, са събрали необходимите средства да платят за още една година таксата за домейн и хостинг (адреса и пространството в интернет). Да се надяваме, че ще могат да продължат още дълго време! За да не се загуби приятното усещане от съприкосновението с комиксите.

Кой кого привлича...

Сред хората масово е застъпено мнението, че всеки си търси себеподобен. Но вярно ли е, че те са “създадени по божие подобие и образ”, че си избират кръга за общуване, брачния партньор или приятелите по принципа на максималното сходство?

Приятелите

Смята се, че приятелството се базира на сходството в интересите. И колкото повече са тези съвпадения, толкова по-здрава е връзката. В такъв случай това трябва да означава, че най-стабилните отношения могат да бъдат изградени в един работен колектив, в един клуб или в една музикална школа. Това разбира се, се случва, но в действителност...

Вярно е точно обратното - различията в интересите могат да доведат до разрыв в отношенията.

Всъщност приятелските отношения се влияят от няколко фактора. Пространствената близост оказва най-голямо влияние на сближаването. Това може да се докаже например със сприятеляването на студенти от различни специалности, които живеят заедно. Въпреки различните си интереси те се сближават, просто защото заедно споделят един и същи бит.

Любопитно е, че за приятелството не е толкова важно съвпадането или разликата в характерите, колкото представата за нашия приятел. Ние забелязваме само положителните черти в хората, които обичаме, а ако човекът не ни е симпатичен, се концентрираме изключително върху неговите недостатъци. На този, който ни е симпатичен, сме склонни да приписваме определени качества, които понякога сериозно се различават от реално съществуващите.

Семейството

Смята се, че съществува определена категория хора, които се стремят да намерят максимално близък до себе си партньор: по характер, temperament, начин на реагиране. Предимствата в такъв случай най-често са

повърхностни: лесно общуване, липса на претенции по повод на разхвърлените чорапи, еднакви вкусови предпочитания, но в действителност...

В търсенето си на максимално близък партньор хората очакват от брака защита и стабилност, заявяват психолози. Това особено силно важи за жените. Сходството рано или късно ще доведе до стагнация на отношенията, т.е. до липсата на развитие. Хората с еднакво мислене могат да се обединят за разрешаването на някакъв проблем, но когато проблемът изгуби своята актуалност, отношенията се разрушават.

Смята се, че здравият брак се изгражда на принципа на взаимно допълване на характерите: всъщност сходства наистина трябва да има, но пък различията трябва да служат за взаимно допълване.

С годините семейните хора си приличат все повече по мимика, маниер на речта и т.н. Хората подсъзнателно се отказват от някои индивидуални навици - в полза на общите.

Съвременният човек си избира брачен партньор, който максимално прилича на него/нея не само по равнището на образование и култура, а и по навиците и доходите. Оказва се обаче, че да се избира съпруг с еднакъв доход не е често срещана практика в много от европейските страни - в градовете, където съществува забележимо икономическо неравенство между хората, жените предпочитат да се омъжват по-късно, но за по-добро материално осигурен кандидат.

Сексът

Тук много трудно може да се говори за сходства и различия. Психолози от Хамбург твърдят, че за мъжете сексуално привлекателни често се оказват жени, които не приличат на тях външно - по ръст, тип на лицето, цвят на косата и т.н. В този стремеж има някакъв генетичен подтекст - да се съчетаеш с гени, напълно различаващи се от твоите, защото по този начин ще се получи по-добро поколение, твърдят немските учени.

Мавзолеят на царя на Кария и царица Артемизия

Още едно от чудесата на античния свят

Думата “мавзолей” произлиза от името на Мавзол и дори днес се използва за обозначаване на голяма гробница, до която живите имат достъп. Построен е през 353 г. пр.н.е. и е представлявал солиден храм, заобиколен от 36 колони в йонийски стил. Мавзолеят е бил висок 45 метра и е богато украсен с релефи и скулптури, дело на четирима прочути гръцки майстори - Скопас, Леохар, Тимотей и Бриаксис.

Когато персите разширили своята империя, включвайки в нея Месопотамия, Северна Индия, Сирия, Египет и Мала Азия, царят им вече не можел да контролира цялата тази територия без помощта на местни губернатори - сатрапи. Царството Кария се намирало в Западната част на Мала Азия, толкова далеч от столицата на персите, че практически било независимо. Царят на Кария Мавзол царувал от 377 г. пр.н.е. до 353 г. пр.н.е. и преместил своята столица в Халикарнас, днешен Бодрум. С нищо забележително не може да се отбележи неговото царуване, освен с изграждането на мавзолея му. Проектът бил на неговата съпруга и сестра Артемизия, колкото и да е странно в Кария е било прието владетелите да се женят за собствените си сестри. По всяка вероятност строежът е започнал, докато цар Мавзол е бил все още жив. Завършен е през 350 пр.н.е. - три години след неговата смърт и една година след смъртта на Артемизия.

Мавзол и неговата царица Артемизия управлявали Халикарнас и околностите му 24 години. Цар Мавзол, въпреки че имал местен произход, говорел гръцки и се възхищавал на гръцкия начин на живот и управление. По крайбрежието той основал много градове по гръцки образец и насърчавал гръцките демократични традиции.

Той решил да построи нова столица - град възхителен и непревземаем. Мавзол и Артемизия изхарчили внушителна сума пари, за да осъществят идеята си.

Построили статуи, храмове и сгради от блестящ мрамор. В центъра на града Мавзол планирал да построи храм, където да почива тялото му след смъртта. Храм, който да покаже на бъдещите поколения колко богати са били той и съпругата му. През 353 г. пр.н.е. Мавзол умира, оставяйки своята съпруга, потънала в скръб. Артемизия изпратила писма до Гърция, за да намери най-талантливите майстори на това време. Това включвало и Скопас - човека, който ръководил възстановяването на Храма на Артемиде в Ефес. Другите скулптори били Леохар, Тимотей и Бриаксис, които се присъединили към Скопас, както и стотици други майстори.

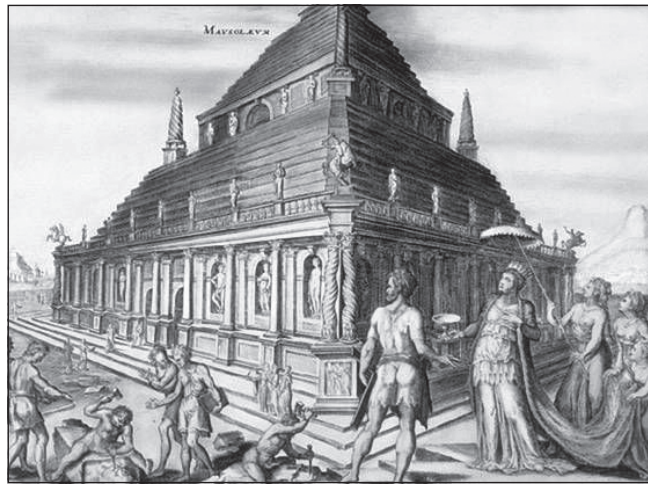
Гробницата била издигната на хълм над града. Цялата структура била поставена в обграден двор. В центъра на двора имало каменна платформа, на която била издигната гробницата, изградена предимно от бял мрамор. Стълби с каменни львови са водели към върха на тази платформа. По протежение на външната стена са били разположени много статуи, изобразяващи богове и богини. Във всеки ъгъл имало каменни воители качени на кон, охраняващи гробницата.

В центъра на платформата била самата гробница. Изработена главно от мрамор, тя се издигала като квадратен заострен блок с размер приблизително една трета от размера на мавзолея, висок 45-метра. Тази секция била покрита с фриз, показващ сцени от гръцката митология. Едната част показвала битката на кентаври и лапити. Друга изобразявала битката на гърците с амазонките.

Отгоре на гробницата 36 малки колони, по 9 от всяка страна, се издигали, за да оформят още една трета от височината. Между всяка от тези колони имало друга статуя. Зад колоните имало масивен блок, който придържал тежестта на масивния покрив на гробницата.

Покривът, който представлявал по-голямата част от последната третина от височината, е бил под формата на пирамида. Издигайки се от отгоре се намирало нещо като колесница квадрига - четири огромни коня, които дърпат карета, в която били изобразени Мавзол и Артемизия.

Малко след като строежът започнал, на Артемизия се наложило да се справи с кризисна ситуация. Родос,

Така е изглеждал музеят в Халикарнас

остров в Егейско море между Гърция и Мала Азия, бил завладян от Мавзол. Когато обитателите на Родос научили за смъртта на Мавзол, те въстали и изпратили флотилия от кораби да превземат град Халикарнас. Знаейки, че Родоската флотилия идва, Артемизия скрила своите кораби на тайно място в източната част на градското пристанище. След като Родоската флотилия се разгърнала да напада, флотилията на Артемизия нанесла изненадваща атака, превзела родоските кораби и ги изтеглили в морето. Артемизия качила собствените си войници на корабите на нашествениците и ги изпратила обратно към Родос. Заблудени родосци сметнали завръщащите се кораби за собствените си победоносни войски и не успели да се защитят. Градът бил лесно превзет и въстанието потушено.

Артемизия живяла само две години след смъртта на съпруга си. И двамата трябвало да бъдат погребани в недовършената гробница. Според историка Плиний, майсторите решили да останат и да довършат работата си, след като покровителите им умрат, “смятайки, че тя е едновременно паметник на тяхната собствена слава и на изкуството на скулптора.”

Мавзолеят се издигал над град Халикарнас в продължение на много векове. Останал недокоснат дори когато градът бил превзет от Александър Велики през 334 пр.н.е. Около 16 века стоял над руините на града, докато поредица от земетресения не пречупила колоните, запращайки каменната колесница да се строши в земята.

Изкуството да си красива

Жените, които се чувстват такива, изглеждат по-привлекателни

Бъдете красиви!

Обърнете внимание на певиците и актрисите. Не всички са красавици. Често те са само много добре поддържани жени. Тайната им е в това, че те се чувстват красиви и са държат по съответния начин: позволяват на околните да се наслаждават на красотата им.

Всяка жена се чувства особено, когато се е гримира-ла, облякла прекрасен тоалет и се гледа пред огледалото. Това усещане трябва да го запомните и да предизвиквате у себе си това чувство по собствено желание.

Когато една жена се чувства привлекателна, тя започва да се движи по различен начин, променя се нейната пластика. Най-важното - променя се

погледа ѝ, в него се появява увереност, усещане на собствената и красота. Очите са огледало на душата... А именно това привлича - избликът на енергия и усещането за красота.

Още един важен момент - не се опитвайте да се харесате. Защото колкото повече усилия полага човек, толкова по-малко ще се получава, просто става прекалено забележимо. Просто се отпуснете и бъдете себе си. Това действа великолепно! Обикновено най-харесвани са хората, които най-малко се стараят да направят впечатление.

Идеални хора не съществуват. Научете се да обичате себе си и да се чувствате привлекателна!

Как да запазим отлична форма между 25 и 35?

Като цяло състоянието на човешкия организъм на тази възраст се отличава с наличие на повече мускулна тъкан, отколкото мастна. Това на практика означава, че все още нямате проблеми с добрата обмяна на веществата.

Препоръчително: Добавете още мускулна маса, за да се освободите от излишните килограми. Силовите упражнения са най-подходящи за целта, като те помагат на организма също да изгори повече калории. Не е необходимо да се отделя много време: например за жените са достатъчни 3 пъти седмично по 5 минути упражнения и по 15 минути натоварване с кардиотренажорите, на мъжете - 2 до 3 пъти повече.

Нека движението стане част от вашия живот. Ако предпочитате спокойните занимания, например разходките, то тогава се старайте да се разхождате минимум 1 час дневно. Колкото повече се движите, толкова по-активен е вашият обмен на веществата, а това означава, че се изгарят повече калории.

Не игнорирайте упражненията, ако сте слаби и без особени спортни заложби. Мазнините при слабите хора също се натрупват, но не на обичайните места като бедрата или корема, а около вътрешните органи и под кожата.

Не пропускайте храненията. Създайте си навици за редовно хранене, което ще запазва обмяната на веществата на едно и също ниво. Старайте се да употребявате около 2400 калории дневно. Диетолозите препоръчват следната схема: 25-30% от калориите да се приемат по време на закуска, около 40 на сто - на обяд и 25-30 на сто - на вечеря.

Не се измъчвайте с диети, освен ако някой специалист не ви е препоръчал да го правите. Спазвайки диети, хората губят мускулна и костна маса и вода, а мазнините в много случаи остават непроменени.

При жените бременността не е повод за отпускане. Заниманията с фитнес през нея увеличават шанса на бъдещите майки да нормализират теглото си по-бързо след раждането.

Движението да бъде важна част от вашия живот

Бракът

Като нова форма на самота

Тук няма да говорим за средновековието, когато мъжете са напускали своите жени заради прелестите на красавицата, наречена Смелост. Ще се спрем тук и сега и ще разгледаме днешната реалност. Какво представляват срещите на влюбените? Романтика, планове за бъдещето, кино, заведения, бурни нощи...

Какво е семейството? Не е необходимо да се изброяват всички всевъзможни проблеми и трудности, свързани с това. Но защо хората се чувстват по-самотни след брака дори повече, отколкото докато е нямало човек до тях?

В семейството се е появил нов съперник, съперница която е по-страшна от най-сексапилната съседка. Тя се казва Работа. Да, ако съпругът или съпругата работи в някой завод, през свободното си време няма да мисли за трудовата си дейност. Но нещата не стоят така при съвременните мъже и жени, които се занимават с творческа дейност или бизнес.

Сутрин те закусват набързо, и то винаги, вечер се работи до късно, постоянно разговорите са за колегата от съседния отдел, отчети и проценти, клиенти, проблеми. Съвременният бракуван не забелязва новата рокля или прическа на съпругата си или съответно не обръща внимание на победата на любимия отбор или появата на нов конструктор във Формулата. Но за какво внимание може да става въпрос, когато той или тя няма сили дори да прави секс. А и за това съпругеско задължение думите бурен секс отдавна не са уместни.

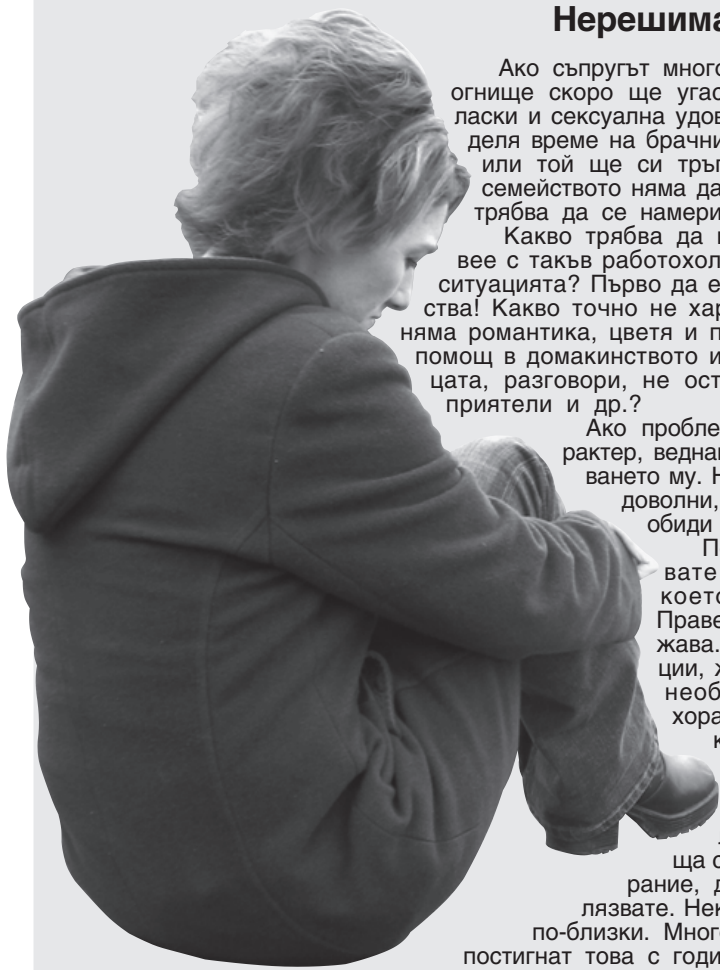
Нерешима задача!

Ако съпругът много работи, то домашното огнище скоро ще угасне заради недостиг на ласки и сексуална удовлетвореност. Но ако отдели време на брачния си партньор, скоро тя или той ще си тръгне, защото доходът на семейството няма да е достатъчен. Някак си трябва да се намери средно положение.

Какво трябва да прави човек, който живее с такъв работохолик, за да се справи със ситуацията? Първо да е наясно със своите чувства! Какво точно не харесва? Сексът е малко, няма романтика, цветя и подаръци, има нужда от помощ в домакинството и в отглеждането на децата, разговори, не остава време за срещи с приятели и др.?

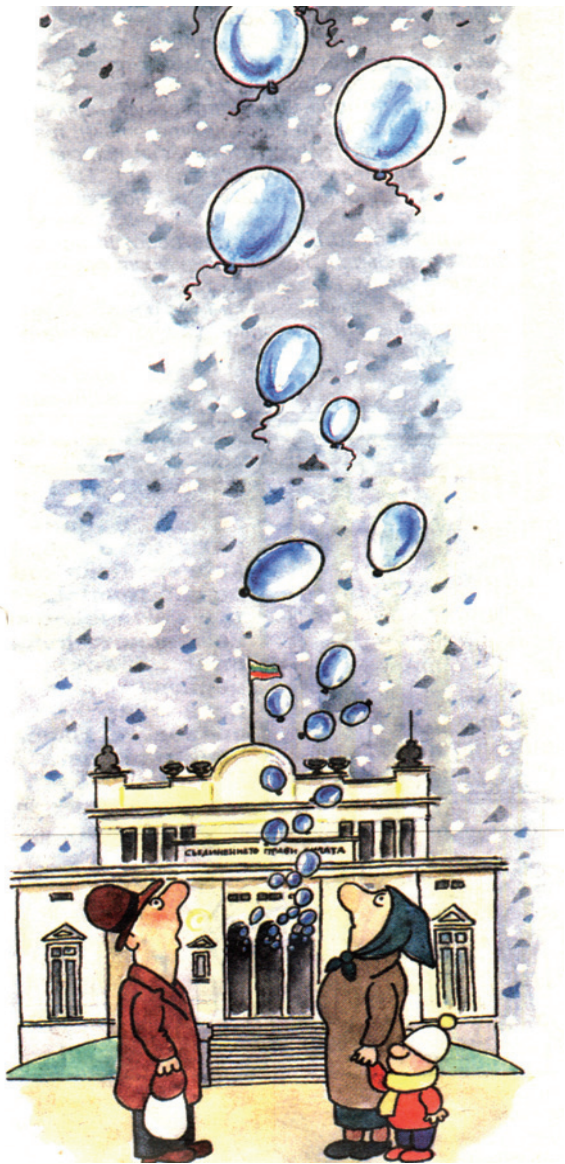
Ако проблемът носи сексуален характер, веднага пристъпете към решаването му. Не казвайте, че сте незадоволни, човекът до вас ще се обиди и ще получи комплекси.

Постарайте се да използвате рационално времето, което прекарвате заедно. Правете това, което ви обличава. Говорете за своите емоции, желания, постъпки. Не е необходимо да обсъждате хора и събития, които не ви касаят лично. Хвалете партньора си и за най-малките му/й постъпки, с които ви прави щастлив човек! Така насреца си също ще получите старание, дори когато не го забелязвате. Нека тези минути ви правят по-близки. Много двойки не успяват да постигнат това с години.

СВЕТΟΣЛАВ ЯНАКИЕВ

- ПУСНАХА БЮДЖЕТА!
- ДА БЕ, ПОНЕ ПОСТНА ПИЦА ДА БЕШЕ,
А ТО БАЛОНИ...

АКО ПРОЧЕТЕТЕ НЕЩО ТАКОВА В УТРЕШНИТЕ ВЕСТНИЦИ, НЕ СЕ УЧУДВАЙТЕ!

РАШКО СТОЙКОВ

**БРИДЖИТ БАРДО ИЗРАЗИ ВЪЗТОРГА СИ, ЧЕ С НЕЙНИТЕ ИНИЦИАЛИ
ПОДЧЕРТАВАМЕ СКРОМНОСТТА НА ЗНАМЕНИТИЯ СИ ПРЕМИЕР!**

**ЯНЕ ЯНЕВ: СМУТИ МЕ САМОДОВОЛСТВОТО НА ПРЕМИЕРА... НО АЗ ЩЕ ГО
ПОДКРЕПЯМ РЕШИТЕЛНО 6 МЕСЕЦА. НАДЯВАМ СЕ, КАТО ГО СМЕНЯ,
ДА МИ ОТГОВОРИ СЪС СЪЩОТО!**

ОКЪРВАВЕН БОЙ ЗА ЗНАНИЯ В ЧАС ПО АНГЛИЙСКИ!

ВЗРИВЕН, ОБЯВЕН ЗА НАЦИОНАЛНО ИЗДИРВАНЕ!

**БОЙКО БОРИСОВ: ВСИЧКИ ТРЯБВА ДА МЛЪКНАТ И ДА НЕ МЕ ЯДОСВАТ,
ЧЕ КАТО СЕ ЯДОСАМ, МОЖЕ ДА НЕ ИЗПЪЛНЯ ПРИЕТИЯ С ТОЛКОВА
АПЛОДИСМЕНТИ БЮДЖЕТ!**

**СИДЕРОВ СЕЗИРА ПРОКУРАТУРАТА, ПОЗОВАВАЙКИ СЕ НА
СВИДЕТЕЛСТВАНЕТО НА ПРЕМИЕРА, ЧЕ ПРЕЗИДЕНТЪТ ЯВНО ЩЕ
ПРАВИ ПАРТИЯ И ЩЕ СЕ ЗАНИМАВА С ПОЛИТИКА!**

**КЕВОРК КЕВОРКЯН: ДНЕС ИМА ТОЛКОВА МНОГО ХОРА, ГОТОВИ ДА
ИЗНАСИЛЯТ ДОРИ СТАТУЯТА НА СВОБОДАТА, ЗА ДА СЕ ХАРЕСАТ
НА ТОЗИ ИЛИ ОНЗИ.**

**БЕЗРАБОТЕН ИНЖЕНЕР ИЗМИСЛЯ РОБОТ, КОЙТО
МОЖЕ ДА СПИ И ГЛАДЕН!**

**ЦВ. ЦВЕТАНОВ: ТРЯБВАТ НИ БУДИТЕЛИ КАТО ПРЕМИЕРА,
КОЙТО НЕ СПИ!**

**ПРИ ПОСЕЩЕНИЕТО СИ В РИМ КАДАФИ СИ ПОРЪЧА 500 ПРОСТИТУТКИ
И СЕ ОПИТА ДА ГИ ИСЛЯМИЗИРА, НО ТЕ ОСТАНАХА ВЕРНИ НА ПАПАТА!**

**ДОКОГА ЩЕ ИЗПОЛЗВАМЕ ЧУЖДИЦАТА "ИМПИЙЧМЪНТ" ВМЕСТО
РОДНОТО "АЙСИКТИРМЪНТ"?!**

**БОЙКО БОРИСОВ: РАЗНИ КРИТИКАРИ МИ ПРЕПОРЪЧВАТ ДА ПРОЧЕТА
КОНСТИТУЦИЯТА? КАКВО ДА Й ЧЕТА, КАТО ОЩЕ НЕ СЪМ Я НАПИСАЛ?!**

**БЪ КАЗА: ФАКТЪТ, ЧЕ ДВАМА ОТ
ВСЕКИ 10, ИМАЩИ ПРАВО НА
ГЛАС В СОФИЯ, ГЛАСУВАХА ЗА
ФАНДЪКОВА, Е БЛЕСТЯЩА
ОЦЕНКА ЗА 100-ТЕ МИ ДНИ!**

Негелник

ТЕЖКО
ДЕТСТВО

БОЖИДАР
ТОМОВ

Тежко беше моето детство. Много проблеми имах. И като питах моята баба: какви са проблемите на твоето внуче, защо така въздишаш?

"Събрал се е с лоша компания" – отвърщаше тя. "С кого?" – питах дамите от квартала, които лично познавах всички възможни лоши компании. А баба ми отвърщаше – бил съм се събрал сам със себе си. Оууу! – възкличавах дамите и бяха щастливи и тичаха да точат баници, за да посрещнат любимите си внуци, част от които се връщаха от поправителните домове, а част – заминаваха затам.

С моя приятел Леон Мелхиел, наричан кратко Лони, бяхме партньори. Лони беше висок и силен, аз също висок и слаб физически, но много силен интелектуално. Всеки нормален човек само като ни чуе имената, аз съм Божил, би сметнал, че трябва да е обратното, но обратно не беше. В училище минавахме за болни. На Лони му течаха сополи, а аз боледувах от хроничен алкохолизъм: излягах по кутия пияни вишни на ден и закъснявах за часовете, защото докато не изям кутията, която разни бабички подарява на баба ми при всяко гости, за никакво училище не можеше и да става дума. Та значи, влязах в клас и прасках вратата, което страшно дразнеше учителката, та тя викаше: излез обратно, върни се и се появи както баща ти се прибира къщи. Нищо по-лесно. Излязах, разкъсвах ризата си, връхлитах обратно и възкликвах: Какво? Не ме чакахте, а! След което учителката ме изгонваше и аз отивах да пия биричка. Заедно с Лони, също изгонен, защото учителката го гонеше и него да си издуха носа... Не знам дали си спомняте, но в онези тежки, тоталитарни времена беше задължително и ние с Лони знаехме, че ходим или не ходим на училище, в един момент директорът с отвращение ще ни даде някакви дипломи. Там, където пиехме биричка, никой не смееше да се закача с нас. Лони беше мълчалив. Той обикновено очакваше да стане бой, за да включи изключителния си юмрук. Него не го приеха за боксьор в тогавашното дружество "Спартак", защото казаха, че боксът е спорт, а не нещо, където хората непременно трябва да бъдат убивани. Особено след като преди началото на мача видят сополите на Лони...

Та имаше случаи, когато на нас отказваха да ни дадат биричка, защото сме били малолетни. На единия даже още му течали сополи. Леле, какво започваше да става в този момент!

Работата е там, че аз като внук на чужденка, забравих да ви кажа, че баба ми беше чужденка, владеех разни езици. Казвах първо: Ай фък ю ту флай. Което трябваше да значи: та-та-та, та ще хвъркнеш. След което минавах на полски в учтива форма на "вие": Пердолъ ше, пан! Още поучливо ми звучеше на френски: Си жьо пьо фер юн пти плезир дьо вотр мер? Мога ли да... и така нататък. Продавачът се озяпваше и казваше: Момчета, шапка ви свалям, биричка-та от мене. А когато Лони хващаше една халба в шепата си и я смачкваше до ситни стъклца, които глътваше, онзи поръчваше по цяла каса, защото се събираха клиенти и даже милицията идваше да гледа...

После Лони предаде Отечеството. Замина за Израел. Тук, у нас, в родината, го бяха освободили от военна служба – заради сополите. Там не му ги признаха и го пратиха да воюва с Египет. Много ми се оплакваше в едно писмо от египтяните, от Моше Даян и от всичко останало. Мене също ме освободиха от военна служба заради заболяването ми – с напредването на възрастта се оказа, че не могат да ме изправят пред военна комисия, а могат само да ме изтъркат. Бил съм, определиха, ограничено годен, като модел до какво могат да ни докарат пияните вишни.

Та такава беше в най-общи линии моето тежко детство.

Вип денс по време на епидемия

*Виж птица и свиня танцуват
без маски
кавърхит на клип!
Кой повече от двамата
рисува
при епидемия
от вносен грип?*

Още за грипа H1N1

*Все наведен, но законно,
според правилата, сиреч-
предан наши
чуждопоклонник:
сам пръв внесе
вносен вирус!*

Аз, сървайвара!

БЛАГОВЕСТ МИТКОВ

Викат ми Сървайвър! Щото в последно време само сървайварявам! Но да почна отначало:

Още от малък мама и тате ми повтаряха: "Учи, синко! Учи, за да не работиш!"

И аз учех! Майко мила, как учех! На десет години знаех наизуст "Изворът на Белоногата", а на дванайсет - логаритмичната таблица. И сега да ме питате колко е корен квадратен от триста осемдесет и шест - веднага ще ви кажа! Питайте, де! Що не питате? Щото изобщо не знаете какво е това "корен квадратен"! А аз знам! Защото учех!

А мама и тате ме поощряваха: "Учи, за да не работиш!"

И аз учех! Послушно момче бях. Не като сегашните - обеща на носа, вилица в ухото, спринцовка в задния джоб! Няма такова нещо! Аз учех! Завърших осми клас, завърших гимназия...

"Малко е това! - казаха мама и тате. - Учи още! Учи, за да не работиш!"

Е, кандидатствах в университета, влязох... И продължих

да уча! Другите колеги - купони, мацки, водка... Тогаваш водката беше по лев седемдесет и три... При това - бутилката! При това - руска!

Аз - не! Мацка не поглеждам, водка не близвам! Аз уча! Уча от сутрин до вечер!

Завърших, дипломирах се...

А мама и тате не мирясват: "Учи! Учи, за да не работиш!"

И аз нали съм си послушен - ха една следдипломна квалификация, ха още една, я и една аспирантура! Учих, учих, учих!

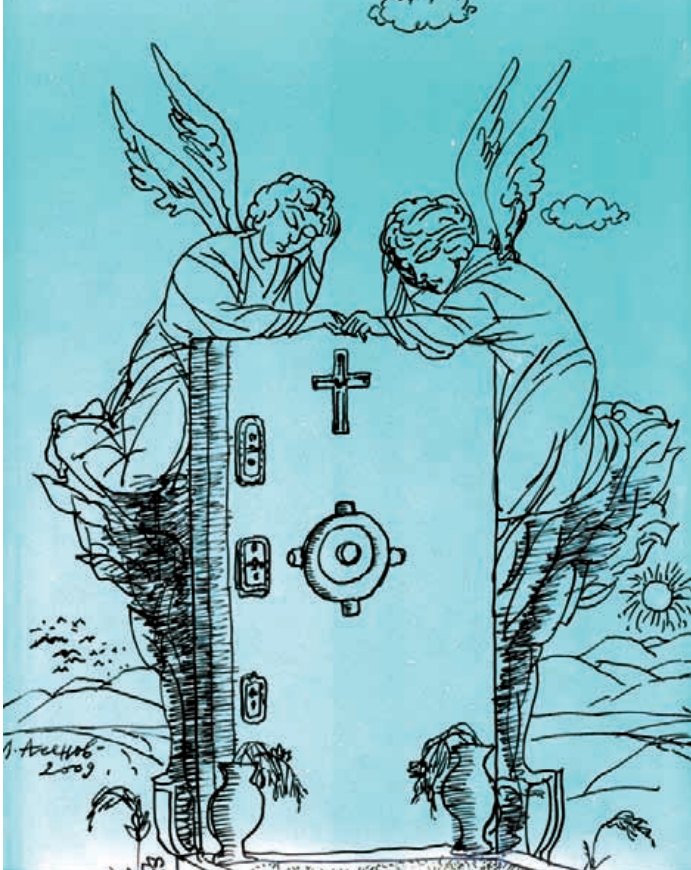
И сега... Сега наистина не работя!

Хората с основно образование фирми развъртяха! Двойкарите политици станаха! Кварталните хулиганчета карат мерцедеси!

А аз не работя! Безработен съм. Ходя без лев... Какво ти без лев, без стотинка в джоба ходя! Уча се... Уча се да оцелявам!

Е, затова съм и Благо Сървайвър! Щото отсървайварявам! Затова!

ЛЮДМИЛ АСЕНОВ

ПЪРВО ЧАСТНО ВИП ГРОБИЩЕ -
БОГАТИТЕ СЪЩО ПЛАЧАТ

От редактора

Вандалите - невинни, прокурорът - на съд?...

БОРИС ДАНКОВ

И тъй след скандала с гроба на Никола Вапцаров, който бе бастион от негови "роднини", за да погребат в него своята близка Елисавета Николова, сега сме изправени пред нов скандал. Този път същите "роднини" си "поправят" грешката, като поставят нова надгробна плоча и заформят гробно място за своята близка до гроба на безсмъртния поет-антифашист. Коемо означава, че те са узаконили извършеното злодеяние. Остава само да се предположи, че след като мие "пушилката", ще оформят подходяща надгробна плоча на своята близка до гроба на Никола Вапцаров и така скандалният случай ще бъде изправен "към дело". По този повод шефът на

Софийското общинско предприятие "Гробищни паркове" Венцислав Григоров заявява, че той самият "не е Ванга", за да гадае какво може да се случи. Той е обикновен гробар, а не юридически експерт. Грешката е на... Бойка Вапцарова, която е доплатила таксата на гроба за "вечни времена" и по този начин той е станал "фамилен". Сгретило е и Министерството на културата, което не го е обявило за паметник на културата.

Единствено главният прокурор можел да разплете този "казус". Единствено той имал право да разпорежи екзумацията на тленните останки на скандално погребаната в гроба на Вапцаров, но това означавало да бъде осъден от нейните близки в... Страсбург.

За втори път се поругава гробът на бележития българин, на безсмъртния поет от Банско. Излиза, че вандалите си "поправят" грешката, а през това време прокурорът изплашен се спотайва пред страха да не отиде на съд в Страсбург. Айде стига бе!

СКАНДАЛ

Нова гавра с гроба на Никола Вапцаров

Роднините на скандално погребаната в гроба на Никола Вапцаров - Елисавета Николова, които преди около година потрошиха с фадрами надгробната плоча на поет-антифашист, сега на своя глава са осъществили нова гавра с паметта на бележития българин. Този път те са "поправили" грешката, като са "затиснали" тленните останки на Вапцаров (и погребаната Е. Николова) с нова надгробна плоча, върху която са изписани неговите имена. Вдясно от плочата в пантеона е вдълбана филцова "просека", върху която е пободен кръстът на Елисавета Николова.

На въпроса на ДУМА кой и на какво основание е извършил тази нова гавра с гроба на безсмъртния поет-антифашист инспекторът по гробищните паркове в София Васил Захариев обясни, че извършителите се "падат някакви" на Вапцаров. Захариев отказва да даде "по-големи подробности" по случая, като ни насочи към директора на Общинското предприятие "Гробищни паркове" Венцислав Григоров и юристката Даниела Йорданова.

От разговора с тях се изясни, че близките на Елисавета Николова сами са

СНИМКА БЛАГОВЕСТА ЦВЕТКОВА

"Ремонтираният" гроб на Вапцаров, до който е побит кръстът на скандално погребаната в него Елисавета Николова

извършили "ремонта" на гроба "по тяхно желание и по морално съображение". Според В. Григоров опазването на гробовете не влизало в неговите задължения. Особено когато ставало дума за частен гроб, какъвто бил гробът на Никола Вапцаров. Понеже неговата съпруга Б. Вапцарова през 1992 г. платила такса от 100 лв. по този начин била потвърдила, че гробът е "фамилен". Грешката била, че не е "картоотекиран" от МК като

паметник на културата - смята Григоров.

Шефът на Софийските гробища потвърди, че до момента нямало отговор по следствието, започнато от Прокуратурата. Скандалното погребение в гроба на Вапцаров на Елисавета Николова според него "си е злодеяние", което можело да бъде отстранено само с подпис на прокурора. Но той не подписвал, защото щял да бъде осъден от близките на погребаната в... Страсбург.

ФЕСТИВАЛ

Българска културна седмица в Ню Йорк

Група български кинаджии заминава за Ню Йорк, където от 8 до 13 декември ще се проведе седмият фестивал на българския филм, научи ДУМА от Елена Мошолова. Сред гостите на събитието са Явор Гърдев, Камен Калев, Иглика Трифонова, Гергана Плетнъова, Мартинка Божилова, Светослав Овчаров и Димитър Гочев, които ще представят едни от най-успешните

български филми от последната година и половина.

Организатор на фестивала е Фондация за българо-американски културен обмен на актрисата Жана Караиванова под патронажа на президента на Република България и с подкрепата на фондация "Америка за България", Национален филмов център и Културния институт към Министерството на външните работи. Акцентите на фестивала са межкултурният диалог и ролята на България в изграждането на трансатлантически културен мост между Европа и Съединените щати.

В предстоящото издание организаторите на фестивала обръщат специално внимание на възможността за световен пазар на българските филми и тяхната продаваемост. Продуценти и куратори от Балканите и България и представители на американски дистрибуторски компании ще вземат участие в съпътстващата дискусия "Киното на Югоизточна Европа - специфики и перспективи", организирана в партньорство с престижния Колумбийски университет.

ГОСТИ

Бернардо Ачага и Мануел Ривас за испанската литература и кино

Среща с испанските писатели Бернардо Ачага и Мануел Ривас организира Институт Сервантес на 24 ноември от 18.30 ч. в салона на ул. "Съборна" 1 в София. Писателите ще беседват на тема "Испанска литература и кино". По повод тяхното пристигане в България, в Институт Сервантес ще бъдат прожектирани и филмите, заснети по техните произведения - "Обаба" (23 ноември от 18 ч.) и "Езикът на перепрудите" (25 ноември от 18 ч.), научи ДУМА от Меглена Мишева.

Мануел Ривас е роден в Коруня, Галисия, през 1957 г. Пише на галисийски, езика на Северозападна Испания. Романът му "Моливът на гърводелеца" (издаден и у нас от "Смол стейшънс прес") е най-превежданата книга в историята на галисийската литература - на 19 езика. Печелил е много престижни награди. Ривас е автор на още пет романа, на стихосбирки, пиеси и разкази, три от които също са филмирани. Ривас е редовен сътрудник на испанския всекидневник "Ел паис" и учредител на "Грийнпийс" в Испания.

Бернардо Ачага е роден в Гипускоа през 1951 г., завършил икономика и упражнява различни професии до началото на 80-те години, когато се отдава изцяло на литературата. Получава високи отличия, включително за романа "Обабакоак" (1989), който е филмиран. По-

Бернардо Ачага

Мануел Ривас

късните му романи - "Един сам мъж" (1994) и "Тези небеса" (1996), както и стихосбирката му "Поеми&хибриди" също са награждавани. Произведения на Ачага са преведени на 27 езика. На български е преведена книгата му "Синът на акордеониста" (изд. "Панорама").

ЕКСПОЗИЦИЯ

Съвременни наши художници с "Цветя и рози" в Хамбург

В изложбата "Цветя и рози", която е подредена до 7 януари в Българския културен институт в Хамбург, участват 12 съвременни български художници. Това са Лъчезар Бояджиев, Мариела Гемешева, Алла Георгиева, Десислава Димова, Правдолюб Иванов, Викенти Комитски, Нина Ковачева, Надежда Олег Ляхова, Иван Мудов, Боряна Росса, Калин Серапионов и Сашо Стоицов. По думите на кураторката Мария Василева изложбата в голяма степен е представителна за съвременното българско изкуство през последните десетина години. Отличителните му черти са повече хуморът и иронията, отколкото драмата и скръбта.

В българския език "цветя и рози" е жаргонен израз, който се използва, за да определи върховно щастие и блаженство. В употребата му има голяма доза ирония, доколкото в реалността подобна чиста наслада не съществува, отбелязва Мария Василева.

Изложбата, за която са използвани работи от колекцията на Софийската градска художествена галерия, се посвещава на "вечния стремеж към щастие".

П о е з и я

Послепис след третия
разстрел или размисъл
за човека и кучето

Аз, куче, те учех
да бъдеш конкретен,
а ти шикалкавиш...

Вързаното куче лая, ви,
дълги дни и нощи то се дърпа.
Но синджирът беше здрав, уви.
Косъмът му лъскав се отърпа.
Легна уморено най-подир.
Вгледа се в халките на синджира.
И отгатна как ще победи.
Простичка идея го сподир.

Тайната откри в една халка.
И с триона белозъб започна
да я пили. Пилеше така,
че усещаше с човешка точност
как се доближава до целта -
че на свобода ще бъде скоро...

Тази заран - рано заранта
кучето го нямаше на двора.

Но стопанинът не хукна, не.
Само взе парче метал в ръката.
И откри, че здравето чене
бе на дъвка сторило халката.

Погледът му след това съзря
хляба непокътнат и си рече,
че ще се завърне то по здрач.

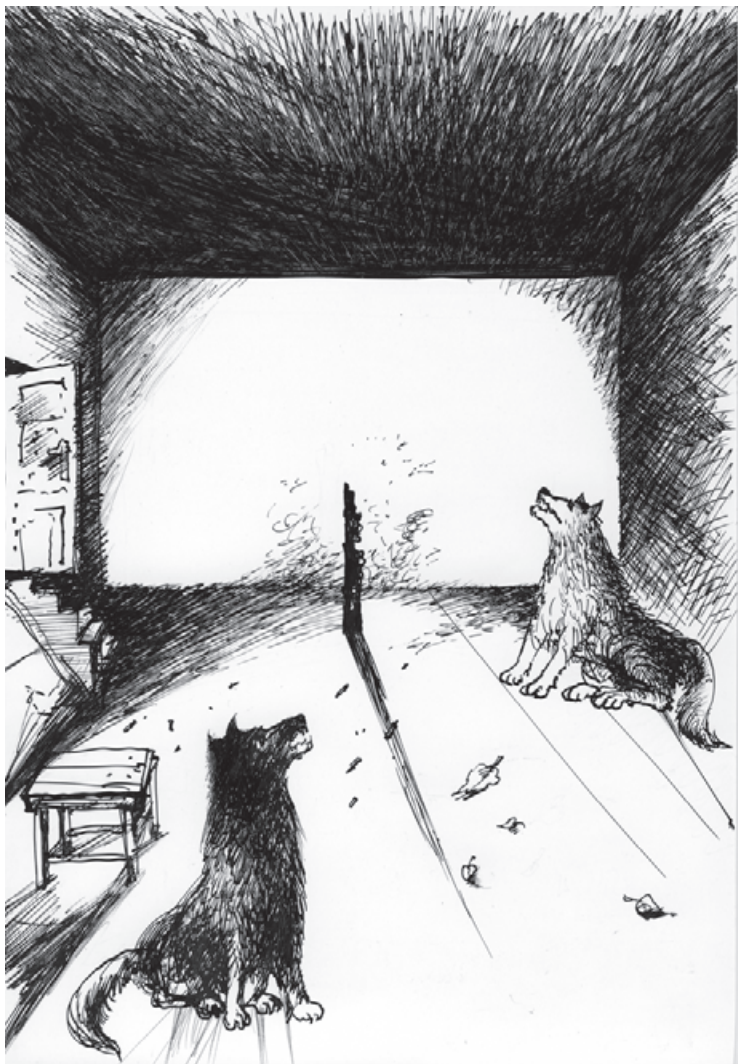
Но в мига, във който се отрече
от неблагоприятния си пес,
в този миг усети, че го гледат
две очи от упор с интерес.
Кучето празнуваше победа.

Свобода - и кучешка макар -
винаги със зъби се постига.

Спомни си човекът-господар
миналото свое във верига.

Бясно е... - помисли си. И в миг
пушката докопа. Тъй е редно.

Просна го. Изплезе то език.
Ала пак празнуваше победа...

РИСУНКА ЛЮДИЛ АСЕНОВ

Чудото подир това се случи.
То възкръсна.
И полека-лека
в кожата се вмъкна на Човека.
За да му докаже, че е куче.

П о с л е п и с

Господарят на кучето
е куче
на друг господар.

ВЕЛИН ГЕОРГИЕВ е роден на 21 ноември 1933 г. в с. Крупник, Благоевградско. По професия е журналист. Издал е 33 книги с поезия, публицистика и стихове за деца. По-значими заглавия сред сборниците му са "Душа на кръста", "Агски камък", "Лудница", "Кръчма", "Шок", "Ког", "Акт", "Видовден", "Файтонът с пегасите", "Небесна колесница", "Белязано дърво", "Черна кутия", "Време за апостоли", "Обърнати върхове". За стогодишнината на Никола Вапцаров тези дни ще се появи новата му стихосбирка "Песни от човека", която е своеобразен диалог с автора на "Песни за човека".

Деветнадесета песен
или размисъл
за разминаването

Ще бъда стар, ще бъда много стар,
ако остана след погромите, разбира се.

Разминах се с Христовата ти възраст.
Сега повтарят моите уста
ще бъда стар, ще бъда много стар...

Стоиш на връх
А аз надолу бързам.
Как неусетно се прощавам
със зъб,
със косъм,
с красота.
И ставам парен.
Ставам щавен.
И ставам грозен.
Ставам стар.

А ти.

Ах, ти...
оставащ си на 33.

Боя се, че ще се умира.
Скъсявам своята пътека.
Човекът в гроба се побира.
Но гробът никога в човека.

Б е л е т р и с т и к а

Добър край

(Обнадеждаващ разказ)

Терористичен акт разтърси будната съвест на града ни. Не че такова нещо не се е случвало, но досега обект на отвлечения ставаха банкери, футболисти босове, президенти на фирми. Все хора, от които може да се измъкне добра сума. Случвало се е и това - ако отвлеченият парализа е упорит и не развързва кесията си, близките му да получат отрязано пръстче с пръстен, крайче на ухото ведно с познатата обещан, и само в редки случаи друго някое късче от жива плът. Такава работите бързо се оправяха. Но ето този случай, който авторът разработва, надмина всякакво приличие.

Директорът на градския драматичен театър, човек стабилен и в принципно, и в морално отношение (пропускам онези позабравени вече исторически, свързани с някои по-млади актриси), в края на работния ден излезе от сградата на театъра. Той се поспря на изхода да палне цигарата си. Навън ръмеше. Ситният дъждец гасеше припалваните една след друга кибритени клечки и затова той се принуди да заслони пламъчето с периферията на своята артистична (мексикански тип) шапка. Затова не видя как от спрялата наблизко кола изскочнаха две маскирани лица. Те уловиха под мишницата господина режисьора и го натикаха в автомобил. Направиха го толкова бързо, че малцината свидетели на отвлечението не можаха да разберат какво всъщност се върши. В първия миг не го разбра и самият обект, който се стресна от грубостта, с

която се отнесоха с него. Нападателите подкараха рязко колата и тя бързо изчезна в неизвестна посока.

Тогава някой от минувачите се досети да позвъни в полицията, за да съобщи за произшествието. Полицията ската кола с градските центуриони пристигна незабавно, но достатъчно късно, за да предотврати отвлечението. И все пак направиха полицейско дознание.

Ето го и този документ, цитиран тук дословно, с оглед да се избегнат несъответствията.

Полицай: - Вие, гражданин, видяхте ли какво стана?

Първи очевидец: - Видях.

Полицай: - Реагирахте ли?

Очевидец: - Не. Помислих, че загрижени приятели помагат на пийналия си повечко събутилник.

Полицай: - А вие какво видяхте?

Втори очевидец: - Същото.

Полицай: - Не забелязахте ли нещо особено? Как бяха облечени? Маскирани ли бяха?

Втори очевидец: - Това - да. Но в наше време всички се маскират. Ето и вие... с тази униформа...

На това място дознанието прекъсва, а специалистите по отвлеченията си тръгват със своите пазени в тайна методи, поради което аз ще ги остава да си вършат работата и ще прехвърля разказа си към другата страна на събитието.

Още в колата нападателите предвидливо надянаха на главата на режисьор-директора също такава, като своите, качулка и залепиха с тиксо устата му, като по този начин му

ИХОМИР ЙОРДАНОВ - писател, журналист, преводач. Роден на 16 април 1932 в Нови пазар. Пише стихове и разкази, превежда поезия от руски език. Живее във Варна. Издал е книгите: "Земята, която сеехме", "Пориби", "Очакване на прилива", "Трудно щастие", "Барс-агенция", "Трима в един ден", "Разкази от старо и ново време", "Кралски гандани във Варна" Ц разкази и очерци, "Приказки от кафенето" и др.
Член е на Съюза на българските писатели.

причиниха болка от отскубваните косми на небръснатата му брада. Така отвлечението не можа да види нито къде го водят, нито пък да изкрещи за помощ, ако случайно страхът разхлаби стиснатото му гърло.

Когато най-сетне директорът-режисьор бе отведен на определеното място, свалиха качулка му, а лепенката на устата му премахнаха. Той се опита да каже нещо, но единият от злосторниците, вероятно главатарият им, му направи строг знак за мълчание.

Намираха се в широка полупразна стая със спуснати вехти, опушени от цигари завеси и с достатъчно дълга маса, около която бяха насядали пет-шест човека, също маскирани. Сред тях имаше и две жени. Нещо в обстановката се стори познато на режисьора, но той, под влияние на уплахата, отхвърли тази прилика.

Преговорите за освобождаването му можеха да започнат. Единият от заговорниците извади папка с черни корици и започна да чете от нея. Нещо странно имаше в този хем непознат, хем нещо напомнящо му реплики текст. Слушателите изучаващо и разбиращо следяха четенето. На няколко места режисьорът се опита да се намеси със свои бележки, но веднага биваше предупреждаван да не прави това, като му посочваха с поглед оставеното на масата руло с тиксо.

Четенето продължи през цялата нощ. На сутринта пепелниците върху масата бяха препълнени с угарки, подът посипан с пепел от изпушени цигари, а прозорците, макар завесите им да бяха прибрани, бяха все така мътни от утрото и от непроветрението дим.

Отвлеченият поиска чаша вода. Донесоха му. Той пийна, примлясна, дойде на себе си и се охрабри да запита:

- Господа, какво правите?

Отговори му този, който чете ръкописа, но вече с уморен от четенето глас:

- Разработка. Четене на маса. Господин директоре, не разпознахте ли стаята? Намирате се в общата репетиционна зала на театъра. Вие изслушахте на първо четене пиесата, която многократно отхвърляхте. Нямахме друг начин да ви запознаем с творбата на младия драматург.

Тук свършва разказът ми. Вместо епилог, остава само да съобща на читателите, че те могат да гледат премиерата на "Добър край", пиеса, която ще се играе поне до края на театралния сезон.

Досетих се и за друго. Полицията също отчете добра разкриваемост на престъпления. Особено в случаите на отвлечения.

БОГДАН ЕВЛОГИЕВ

Международната литературна награда "Никола Вапцаров" е учредена през 1979 г. с Указ на Държавния съвет на НР България. Нейното първо връчване става по време на тържественото честване на 70-годишнината от рождението на големия поет-антифашист в народния театър "Иван Вазов" на 6 декември с.г. Нейни първи носители са Иняцио Бутита от Италия, Ярослав Ивашкевич от Полша, Едуардас Межелайтис от СССР, Уилиам Мереди от САЩ и Амрита Притам от Индия.

Носителите на наградата са определени от жури, в което влизат 23 български писатели и учени, сред които Георги Караславоф, Георги Цанев, Павел Вежинов, Елисавета Багряна, Дора Габе, Богомил Райнов, Камен Калчев, Леда Милева, Младен Исаев, проф. Тончо Жечев, Павел Матев, Веселин Йосифов, Любомир Левчев, Лъчезар Еленков, Матей Шопкин и др.

За втори път наградата е връчена през 1984 г. в гр. Банско. Нейни носители тогава са Ежиту Гонсалвиш от Португалия, Ернесто Карденал от Никарагуа, Шефан Херман от ГДР и Олег Шестински от СССР.

За трети път отличието е дадено през 1989 г. отново в Банско. Този път негови носители са Ален Боске от Франция, Никифорос Вретаκος от Гърция, Владимир Соколов от СССР и Роберто Ретамар от Куба.

Наградата е в размер на 4000 долара. Една доста крупна сума за онова време, когато курсът на лева към щатската валута е почти 1 към 1.

Това всъщност е последното връчване

на престижното международно отличие. Оттогава насам през последните 20 години тази награда мълчаливо е подминавана. Причината за това "разсейване" на новите властимащи бе непрекъснато натрапването внушение от "демократичната" пропаганда, че с тази награда тоталитарната държава е "купувала" за своите (и за съветски!) идеологически цели известни писатели от Запад. Не на последно място срещу наградата сработи широко скроената манипулативна политическа кампания, целяща да "изчисти" името на Никола Вапцаров от неговото антифашистко верую, да го представи като "жертва" на комунистическата идеология.

Политическият реваншизъм

и партизанската ограниченост готук попречи на българската десница и нейното интелектуално обкръжение да преодолеят своите предрасъдки към културното наследство, останало от тъй наречената тоталитарна държава. По същата причина международната литературна награда "Никола Вапцаров" бе низвергната, без някой от

Международната литературна награда Никола Вапцаров трябва да е държавна

Съюзът на българските писатели и кметът на гр. Банско г-н Александър Краваров възстановиха престижното отличие, сега думата има правителството

новите ни политически и културни "елити" да си даде сметка, че не е необходимо този приз да бъде оцветен на всяка цена "идеологически", че неговото предназначение може да бъде преосмислено и той да служи на интересите на България, без оглед на конюнктурните политически интереси и амбиции. Особено в условията на новата геополитическа ситуация, когато в съседна държава се опитват да "македонизират" Никола Вапцаров за свои домашни цели.

Като глас в пустиня

Досега всички опити да бъде възстановена международната награда "Никола Вапцаров" или удържа на камък, срещаша неразбиране или оставаха като глас в пустиня. Включително - към правителства, за които би следвало да се очаква, че имат някаква съпричастност към личността и творчеството, веруюто на поета-антифашист.

През 2003 г. по случай 95-годишнината от рождението на Никола Вапцаров Инициативен комитет от 60 леви писатели отправи отворено писмо до президента Георги Първанов и тогавашния председател на Народното събрание Огнян Герджиков, до Симеон

Сакскобургготски с молба Международната награда на името на гениалния поет-антифашист, която "нито е отменена, нито е забранявана", да бъде възстановена. В писмото се посочва, че "творчеството на Никола Вапцаров е синоним на върхови постижения в модерната литература на XX век" и че връчването на подобна награда ще бъде "безспорен атестат за присъствието на България в ареала на световната изящна словесност".

Едва през тази година

благодарение на инициативността и усилията на председателя на Съюза на българските писатели Николай Петев и кмета на общината в гр. Банско Александър Краваров е взето решение Международната литературна награда "Никола Вапцаров" да бъде възстановена, като за пръв път, след прекъсване от 20 години, тя ще бъде връчена в родния град на поета по време на тържествата, посветени на неговата 100-годишнина. "Ние ще осигурим средствата за наградата" - казва Александър Краваров, като не скрива разочарованието си към безразличието на държавата. На въпроса дали не е редно

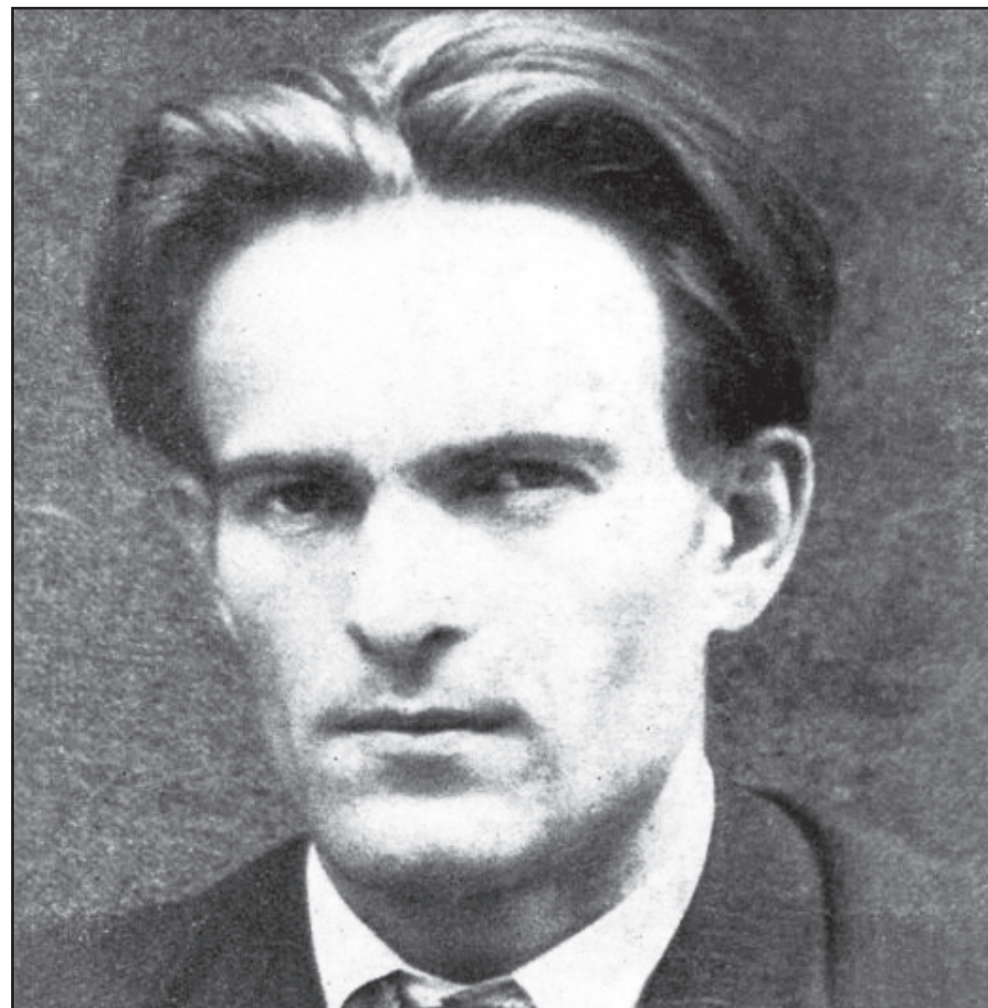
тя да се ангажира по някакъв начин към престижното отличие Краваров отговаря недвусмислено: "Редно е, разбира се, както е с националната награда "Паусий Хилендарски", чиито средства се осигуряват от държавата. Още повече, че в случая става дума за международен приз, свързан с името на Никола Вапцаров.

Държавният статут на наградата

трябва да бъде възстановен. Не само поради факта, че подобно престижно отличие трябва да идва от самата държава, в която се връчва. Така е в страните със сериозна културна традиция. България има право международната литературна награда "Никола Вапцаров" да бъде връчена от нейно име. Още повече при положение, че в съседна нам държава със специално решение на парламента ще бъде чествана 100-годишнината от рождението на... "македонския поет" Никола Вапцаров.

Нелепо е поради късогледски политически страсти и партизанска ограниченост да се отказваме от една международна награда, чрез която се легитимира името и творчеството на гениалния български поет-антифашист, на България.

Прави чест на СБП и на кметството в Банско, че възстановяват наградата, че след прекъсване от 20 години тя отново ще бъде връчена в присъствието на световно известни писатели и гости. Първата стъпка е направена. Сега остава да си кажат думата държавните мъже, ако наистина има такива люде в България...

Носители на приза за поета-антифашист:

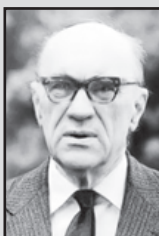
ЕДУАРДАС МЕЖЕЛАЙТИС, Литва:

Името на Вапцаров звучи в България като символ на подвига, а може би и на цялата българска поезия. Защото на фона на европейската литература българската се отличава със своята героична обреченост. Защото вашата героична история е родила героична литература.

ЯРОСЛАВ ИВАШКЕВИЧ, Полша:

Шуман е казал за Шопен, че неговите творби са оръдия, покрити с цветя. За Вапцаров аз бих казал, че неговите стихове са цветя, които са измъкнати трудно със сила изпод оръдията, изпод ботушите на фашистите. Той е работил и вярвал. Нека и ние да работим и вярваме, че ни чака едно прекрасно, по-добро бъдеще.

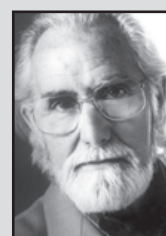
РОБЕРТО РЕТАМАР, Куба:

Четох Никола Вапцаров в началото на шестдесетте години в едно аржентинско издание. Тогава той ми направи впечатление, защото открих голямо сходство между него и испанския поет Мигел Ернандес, родени горе долу по едно и също време, те умират за едно и също дело.

ЕЖИТУ ГОНСАЛВИШ, Португалия:

Вапцаров беше стръкче, което разцъфна в мечтата за една свободна България... Неговите стихове продължават да се пишат от различни ръце на различни езици, защото поетът, който се е пожертвал за свободата, става безсмъртен.

ЛЮБОМИР КОТЕВ е роден в Ямбол на 1 август 1950 година. Завършва българска филология и след това специализира журналистика. Главен редактор е на ямболския всекидневник "Делник".

Автор е на 13 белетристични книги, сред които "Паралелни паранои" (в съавторство с Христо Карастоянов), "Чичовци: галерия от типове и нрави български в турско и наше време", издателство "Захарий Стоянов", "Народопсихологии" - поредица от пет книги, издателство "Захарий Стоянов", "Питомни разкази", "Селцето" - 2004, "Оптимистична теория за Бай Ганьо. Чичовци", 2009 и др.

Пише също така публицистика, пътеписи и есета.

Интервюто взе БОРИС ДАНКОВ

- Роден си в Ямбол, а литературните ти персонажи са от българското село. Защо?

- Преди да завърша университета, не бях виждал село и си мислех, че най-добрите ни писатели преизграждат, като описват българския селянин такъв, какъвто е. Вторачил се бях в градския човек, по-стилен, може би, но и по-стерилен, универсален, родеещ се с други граждани, сякаш лишен от националния колорит. Като видях селото и тези първични, но силни, витални хора, затрупани от предразсъдъци, примитивни някак, но и находчиви, с невероятно търпение и мисъл, реших, че това е автентичният българин. И се опитах да го отразя, но беше трудно, много трудно, защото тепърва го опознавах, защото бе различен от моя герой, в градските ми разкази, ако трябва да използвам това скудоумно определение...

- Къде и как си колекционирал тези колоритни прототипове на нашенци и случки от българското "театро", от извечната ни балканска "ваханалия"?

- В Медвен, където прекарвам половината си живот. Казах някъде, че Медвен е моята Йокнапатофа, а сетне, като попуснах, че съм го сторил, заради ефектната фраза, ме досмеша. Още по-сетне обаче осъзнах, че неволно съм изрекъл най-съкровена истина, защото това селце действително е територия на духа за мен, а не само спокойно пристанище...

- ...Чудомир е запечатил своите нашенци в Турия и Казанлък, а ти - малко по на югоизток. Да не би в този регион да кръжи някакъв "социален фермент" или нещо подобно?

- Не само в този регион го има въпросният "социален фермент", той кръжи навсякъде. Регионалните особености не обезсилват своеобразието ни, а напротив, само че малцина имат сетива, за да вникнат в българския театър. Или желание, може би, щом е отколешна мода у нас да се имитират чужди образци, наместо да се търси националният колорит. А и когато се търси, има някаква предпоставеност, щом всички лекомислено забъркаха по едно нашенско Макондо, без да си дават сметка, че това, което вълнува тези хора там, не вълнува нашенеца...

- В "Чичовци" правиш паралел между типове и нрави български в турско и наше време. Толкова ли сме близо днес до проклетото османско "присъствие"?

- Отдалечили сме се, слава Богу, от онова време, по-цивилизовани сме, най-общо казано, но и типове, и нрави са си същите, можем да спием всеки, но рядко ще възхитим някого, както се изразява Елин Пелин. Парадоксално е, но смешни, несъразмерни човечета, като Иванчо Йотата, формират така наречения елит, можеш да ги срещнеш сред политиците, сред бизнесмените,

Живеем в своя земя, но в чужда държава

Ние крадем и лъжем немилостиво държавата, а за разтуха се надлъгваме помежду си, което е по-страшно, отколкото изглежда - казва писателят Любомир Котев

пък и наметнали професорска тога...

- "Паралелните паранои" в българското житие-битие като че ли неволно се натрапват?

- Да, тъкмо тъй е, животът ни е сюрреалистичен, непостижимото за други народи е всекидневие за нас. Трудничко е, да речем, да срещнеш другаде необразован, немислещ, прост човек, който е психопат, а тук често се натъкваме на такива индивиди. Тук, на Балканите, всички сме луды, както обобщил находчиво Емир Костурица...

- В "Народопсихологии" правиш паралел между нашата народопсихология и народопсихологиите на други народи. Защо?

- Нашето своеобразие, колкото и искрящо да е, остава незабелязано, ако не се замислим дали това, което вършим, е добро или зло, наистина ли е добро. И дали сме прави, като си въобразяваме, че сме по-патриоти от англичаните, да речем. Защото е затрогващо да изхлипаш: "Всичко българско и родно, любя, тача и милея!", но Байрон май е по-искрен патриот, когато казва, че обща отечеството си, но не и съотечествениците си...

- Коя е според теб характерната черта в българската народопсихология?

- Иван Богоров казва, че ако гърците ги съсипва салтанатът, нас ще ни съсипе инатът. Прословутият ни инат обаче може да е и продуктивен, не бива да го виждаме еднозначно, има го отърничавият, непродуктивен шоп Нане Стоичко, но има и българци, направили чудеса, благодарение на упоритостта си. Кольо Фичето е подходящ пример, може би, защото този неук човек, който не може да пише и смята, е сътворил архитектурни шедеври...

- Какви сме ние, днешните българи - хора с лично достойнство или чуждопоклонници, пардон - дупедавци?

- Чуждопоклонници ние не сме, напротив, гледаме, ако не презрително, то поне снизходително на чужденеца, омилваме се край него, ако ще изкарям, ако ще го излъжем за едно-друго, но иначе сме арогантни, нарекли сме Белият дом градския кенеф. Е, има едни нашенчета, дето на времето говореха с руски акцент, а сега речта им е обгремена от англо-саксонски интонации, но и те са тарикати, които гонят келепира, а не чуждопоклонници...

- Оптимисти или песимисти?

- И оптимисти, и песимисти, безпримерни при това. Склонни сме всякога да се самоокайваме, все се сърдим някому, Бог знае на кого и защо, все я няма светлината в края на тунела, а сме богри, жизнелюбни, непримирими, всякога изпълнени със светли надежди...

- Пословично трудолюбиви или айляци-непукисти, повлияни от табиетите на Ориента?

- Няма по-голяма заблуда от пословичното ни трудолюбие, което упорито пропагандират така наречените учени. Ние сме хедонистичен народ, пръкнал се на благодатна земя, не са ни нужни кой знае колко усилия, за да имаме хляб, мислим не за прехраната си, а за кефа си. Когато сме потиснати обаче, запрътаме ръкави, работим със страшна сила, с инат, за да доминираме над потисника...

- Твърдиш, че си написал книгата си "Оптимистична теория за Бай Ганю", за да ни отвориш очите за българските кусури и достойнства. Затова ли?

- Да, в Бай Ганьо се отразяват не само кусурите ни, но и достойнствата ни, той е стопроцентов, истински, автентичен българин. Детерминирането му като социален тип е тъпа, идеологическа мистификация...

- Наскоро излезе "Народопсихологии", книга пета. В нея продължаваш ли паралела с чуждите народопсихологии или обръщаш поглед към миналото?

- Никога не съм знаел кога, къде и как търся националния характер, търся го всякога и навсякъде, някак навично...

- Коя е най-лошата черта в българския национален характер?

- Притворството ни, което всякога граничи с подлостта - меракът да се правиш на това, което не си, ражда чудовища...

- Петко Рачов Славейков като че ли беше казал: "Не сме народ, не сме народ, а плява"?

- Дядо Славейков го казва по-страшно: "Не сме народ, а мърша!" Звучи отчайващо, защото излиза от устата на един от най-проникновените ни народопсихолози, но нека не се отчайваме, защото той има предвид политическите ни нрави. Няма нищо по-смешно и по-жалко от Балканския политически театър, Балканския, подчертавам, защото всички сме заложници на тежка историческа съдба. Не бива и да се самоуспокояваме, разбира се, защото е малка утехата, че сърбите не са по-свестни от нас...

- Някои казват, че бързо забравяме доброто, което са ни направили в миналото, и никога не прощаваме лошото? Така ли е?

- Точно така е. Може да не сме измислили ние, че няма вечни приятели, а има вечни интереси, но всякога гоним настървено келепира. И този, който ни помага, обичаме, а този, който ни пречи, мразим, пак настървено...

- Лесно ли се подвежда българинът, бързо ли се хваща на въдицата?

- Българинът се преструва на будала, на ахмак, но не е ахмак, смята и пресмята, докато се прави на умряла лисица. Стана дума за притворството ни, ние прекланяме главица не от страх, а защото хитруваме. Казваме: "Сиромах човек - жив дявол!" И замълчаваме дали е възможно да си хем дявол, хем сиромас...

- Преди време в телевизионно предаване ти заяви, че през годините на прехода е рухнала ценностната система на българина...

- Не е точно така, ценностната ни система рухна по времето на комунизма, когато тези, които бяха призвани да ни спасяват, сееха заблуди. Така наречената интелигенция, родният политический инстинкт слугуваше предано на властниците и съчиняваше оптимистични теории за нашата трудолюбивост, гостолубивост или ученолюбивост. Пречеше ни да познаем себе си и да се освестим, а после, на кръстопътя на историята, в разблудното време, бяхме безпомощни и започна трагедията...

- Коя криза е по-страшна - материалната, моралната или духовната?

- Най-страшна е моралната криза, която ни клати, както казах, поне половин век, пък и по-отдавна, защото всякога сме живели на своя земя, но в чужда държава, която сме усещали не своя, а душманин. Ние крадем и лъжем немилостиво държавата, а за разтуха се надлъгваме помежду си, което е по-страшно, отколкото изглежда...

- На коя морална черта трябва да се опрем, на коя морална ценност следва да заложим, за да изплуваме от блатото на кризата?

- На ината, на упоритостта си, на непримиримостта, това наше вечно надпрепоставане с комшията би могло да ни помогне. Само че, нека не се самозаблуждаваме, нека знаем какво губим, когато печелим и доколко печелим...

- Ти самият оптимист ли си или песимист за бъдещето на България?

- Моята формула за песимизма и оптимизма съм я заимствал от Кант, който казва, че е песимист по разум и оптимист по воля. Ако се замислим, ще видим, че е страшен прекрасният уж свят, но не бива да се отчайваме, защото той все пак е прекрасен. Трябва да се борим за щастията си, нехаейки за безчислените премеждия, а България, разбира се, ще пребъде, въпреки блудните си и разблудни синове...

ПЕГАС

Редактор
Борис Данков

Васил Иванов

СКИТНИК МЕЖДУ ЗВЕЗДИТЕ

100-годишнината от рождението на големия наш творец се отбелязва с изложба на „Шипка“ 6

Стогодишнината от рождението на забележителния български художник Васил Иванов (1909-1975) се чества с изложба, наречена „Скитникът между звездите“, в галерията на ул. „Шипка“ 6 в София. Експозицията ще продължи до 12 декември.

По един необясним за мен парадокс Васил Иванов е сред онези големи имена в изобразителното изкуство като Давид Перец, Жорж Папазов, Рафаел Михайлов, Борис Коцев и други, които остават приживе неразбрани. Защо?

Защото са прекалено чувствителни, прекомерно отдадени на призванието си или преднамерено необщителни с широката публика? Или може би, защото етиката на едно лично присъствие в изкуството винаги означава конфликт с обществените вкусове. Неизвестно е и дали това неразбиране ще бъде истински компенсирано във времето, разсъждава Димитър Грозданов. Според него живописът и рисунката на Васил Иванов са особено явление в родния художествен контекст. Ранните му пейзажи, портрети и натюрморти заемат периферно място в съществуващите за времето си тенденции. Те представляват кристално изчистена еманация на визията - базирана на реалността и претворена до авторска система. Става въпрос за живопис с въздушна перспектива, която равнопоставя плановите, за колорит, който изявява стойностите на чистия цвят, и за композиция, която насочва към

извънсюжетни внушения.

От 60-те г. на XX в. до смъртта си художникът работи върху цикъл „Космически рисунки“. Първата му изложба през 1964 г. е забранена, но след това има поредица представяния у нас и в чужбина. Изкуството му е показвано в галерии в Париж, Берлин, Лондон, Женева, Сидни, София... Анализаторите на тези изложби търсят аналогии с Хенри Мур, Де Кирико, Кандински, Дюфи, конструктивизма и пр. Той присъства в колекциите на известни личности като Петър Увалиев, Емил Ажар, Юри Буков.

И все пак Васил Иванов си отива самотен и неудовлетворен. Той не се задоволява с първоначалните си успехи. Той търси „безпределността на битието“ чрез изкуството и достига до метафорите на космоса. Именно тук спо-

ред мен се крие драмата му - космическата безпределност е изкушение, по силно от изкушенията на живота. А те не са му чужди, смята Грозданов.

Васил Иванов е влюбчив, топъл, чувствителен, очарователен, привързан към земното. Мистиката го разкъсва и той, който е дъновист, се чувства и войник, който е самотник, иска да бъде в общество.

„Илюзорното земно щастие“ вижда като цвят, изображение, реалност, а „всемирния идеал“ търси в черно-бялата условност на рисунката. Съзнаването, че не може да се постигне - нито едното, нито другото, предизвиква скръбните му послания. За нас той оставя привилегията да ги разберем, като тя изисква както познание, така и смелост, заключава Димитър Грозданов.

През призмата на четирима художници

Четири художници се събират с обща изложба в галерия „България“ при Софийската филхармония. Това са Анатолий Панагонов, Андрей Солдатенко, Азат Галимов и Веско Радулов. Изложбата е под наслов „Призма“ и може да се види до 2 декември.

Анатолий Панагонов е име, нашумяло през последните години във Варна. Той е роден през 1966 г. в Търговище. Радва се на голяма популярност сред любителите на маринистиката. Самобитен художник, развил своя талант, опирайки се на класическия морски пейзаж, овладявайки „анатомията на морската стихия и покой. Лиричното му усещане към природата е претворено в нежността на колорита, в лекотата на полагането на багрите, които плавно се преливат от топли цветове към студените, посочват

от галерията.

Андрей Солдатенко е пленерен художник, класически последовател на Шишкин. Завършил е Саратовското художествено училище „А. П. Боголюбов“. Изключително талантлив, получава I награда на последния всеруски конкурс „Арт салон“ в Москва през май. Творбите на Солдатенко преда-

Известният руски импресионист Азат Галимов показва най-красивите кътчета в България, нарисувани по време на пленер из страната. Галимов е завършил Санктпетербургската художествена академия. От 2007-а е включен в каталога „Най-добрите художници на Русия“. Негово пристрастие са градските пейзажи, изпълнени с много романтика.

Веско Радулов е роден в Казанлък през 1954 г. Завършил е Художествена гимназия в родния си град, а после - ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ - специалност живопис. Има над 15 самостоятелни и много съвместни изложби в страната. Той е художник, чийто хиперреализъм в стила му превръща носталгичните руини на запустелите балкански села в инсталация от живописен тип.

ват вълнуващо красота на природата и нейните различни състояния, подчинени на всемирния ритъм на промени - от деня към нощта, от покой към динамиката на стихии, отбелязват организаторите.

Владко Миладинов гостува на Артгалерия НДК

Изложба на македонския художник Владко Миладинов провозира почитатели и ценители на изобразителното изкуство до 30 ноември в Артгалерия НДК.

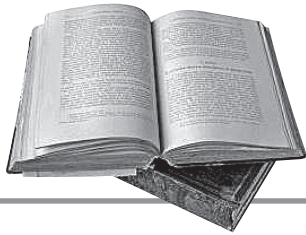
Експозицията бе открита от директора на НДК Христо Дривев и шефката на Музея на съвременното изкуство в Скопие Елиза Шулевска. Миладинов е роден в македонската столица през 1968 г. Дипломиран изкуствовед и художник по призвание, той има повече от 15 години опит по специалността и изследвания. Досега е направил две самостоятелни изложби-обекти в

Националната галерия на Македония - „Малка спирка“ (2007) и „Чифте Хамам“ (2004).

Произведения на автора са изложени постоянно във фоайето на Македонската опера и балет и в университета „Св. св. Кирил и Методий“ в Скопие. Много негови работи са притежание на частни колекции в Европа, Америка и Австралия.

Изложбата в София е организирана от Културно-информационния център на Република Македония у нас, Музея на съвременното изкуство в Скопие и НДК.

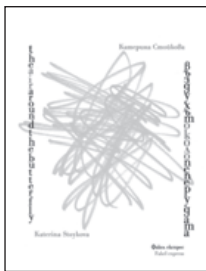

ЛАВИЦА

“БЪЛГАРСКАТА ЛИТЕРАТУРА ОТ ЕПОХАТА НА НАЦИОНАЛНОТО ВЪЗРАЖДАНЕ” от Николай Аретов предлага нов поглед към българската литература от XVIII и XIX век, от времето на Паисий Хилендарски до първото следсвобожденско десетилетие, когато на литературната сцена излизат Иван Вазов, Захари Стоянов и др. За разлика от традиционните литературни истории, този труд е изграден на жанров принцип - отделните дялове проследяват еволюцията на поезията, белетристиката, драматургията, литературата на факта и критиката. По нов начин са представени редица важни общи проблеми, свързани с еволюцията на представите за литература, периодизацията, общуването с други култури, развитието на идеите и връзката на книжнината с процесите в обществото и културата. Издава “Кралица Маб”.

“ВЪЗДУХЪТ ОКОЛО ПЕПЕРУДАТА” от Катерина Стойкова е поезия лапидарна, дори аскетична, без всякакви словесни излишества и стилизации, поезия, сама създала своята форма като автентична изповед и вглеждане в себе си и в света, пише проф. Светлозар Игов, който ще представи дебютната стихосбирка на родената на 4 юни 1971 г. в Бургас авторка. Завършва електроника в Бургаския свободен университет през 1995 г. и се преселва в САЩ, където работи като инженер в “IBM and Lexmark”. През 2009-а получава магистърска степен по изяци изкуства, специалност поезия, в Сполдинг юнивърсити в Луизвил, Кентъки. “Въздухът около пеперудата” излиза от “Факел експрес” билингва (български и английски). Премиерата е на 4 декември от 18 ч. в галерия “Ракурси”.

“БЪЛГАРСКИ ПИСАТЕЛКИ ОТ ВЪЗРАЖДАНЕТО ДО ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА” под редакцията на Милена Кирова проследява историята на женската литература в България. Полезният за изследователи и студенти, поучителен за младите писателки и забавен за литературните фенове сборник от поредицата “Неслученият канон” излиза с марката на издателство “алтера”. Изданието съдържа статии на български литературоведи, които разглеждат начините, по които са пренебрегвани жените писателки и техните произведения, а също и механизмите на компенсация, чрез които българската женска литература все пак е успяла да оцелее през десетилетиата. По тези теми мнение дават както утвърдени литературоведи (Милена Цанева, Иван Радев, Милена Кирова, Инна Пелева), така и млади автори (Илиана Павлова, Кристина Йорданова).

“ЛЮБИМИ ПОПЪТЕЧО” от Юлия Спиридонова-Юлка е първа част от българската фентъзи трилогия “Страната на сънищата”. ИК “Кръгзор” пуска от понеделник по книжарниците творбата, отличена с наградата на Съюза на българските писатели (2006) за детска книга ръкопис. Официалното представяне на първата част от трилогията ще бъде на 6 декември от 11 ч. в НДК, в рамките на Международния панаир на книгата. Деца актьори ще представят за първи път на сцена драматизация по мотиви от “Любими попътечо”. Фентъзи трилогията вече вдъхнови и специална изложба от детски рисунки на тема “Страната на сънищата”. Юлия Спиридонова е позната на тийнейджърската аудитория с романа “Тина и половина”.

Автопортрет, дорисуван от приятели и колеги

Наташа Манолова в разкази, интервюта и думи на другите за нея

ИВАН ВЪЛОВ

Новата книга на Наташа Манолова “Мъжете на Александра” (изд. “Български писател”) изяснява най-съществените страни от нейната житейска и творческа биография. Сборникът съдържа близо 300 страници и в жанрово отношение носи особено-антология с художествено-автобиографична и мемоарно-портретна насоченост. Два от четирите раздела - “Мъжете на Александра” и “Девет разказа”, разкриват качествата на Наташа Манолова като писателка, за които акад. Николай Хайтов я определя като “аристократка” в българската проза, а Никола Радев я сравни с емблематичната френска романистка Франсоаз Саган. Двете други основни части - “Осем интервюта” и “Вместо юбилеен сборник... страници във в. “Словото днес”, 11 януари 2006”, а също и стихотворението “Внезапен студ” от Евстати Бурнаски показват Н. Манолова в битността ѝ не само като талантилива литературна критичка, публицистка и есеистка, но засягат и важни моменти от гражданската ѝ биография, изтъквайки принадлежността ѝ към социалистическата идея, непроменината от ранната ѝ младост до днес обич към Русия и руските хора...

Прозата на Наташа Манолова, както самата тя посочва, е с предимно автобиографичен характер, а както е известно, разказът от първо лице носи много предимства. Особено когато повествователят е жена. Примерите са много и очебийно доказателство бе големият успех на романа “Любовно досие” (изд. “Хр. Г.

Данов”, 1987), написан от Н. Манолова в съавторство с Димитър Шумналиев. Сега читателите имат възможност да прочетат “женската” част от този роман чрез раздела “Мъжете на Александра”. Изповедната форма на разказа, тънкото чувство за хумор, самоиронията и психоанализата, използвани в саморазкриването на главната героиня, превъплътена в образите на Саша, Сандра, Александра и Наташа, а също и придържането към определени естетични и етични норми на поведение, засилват съпричастността на читателя. Макар

и в голяма степен да са разкрепостени в интимната страна на поведението си, героините (героинята в обобщения образ на авторката) не прекриват границата от еротичното до вулгарно-циничното.

Мъжете в прозата на Н. Манолова са лишени от лична изява в сюжетното действие, читателят съди за тях чрез даваната им характеристика от тяхната партньорка. Сергей, Филип, Любо, д-р Чакъров, единственият законен съпруг на Александра, както и художникът Димов имат зависима функция, бих ги сравнил образно със своего рода лакмус.

В деветте разказа, които носят отпечата на вече зрялата и “омъдрена” значително авторка, се забелязва известен спад на “трудно удържаната емоционалност”, за сметка на хладнокръвния анализ. Запазените стилистични особености - чувството за хумор, самоиронията и психоанализата, примесени с усещането за тъга по отшумялата младост, придават специфична “оцветеност”, характерна за прозата на Наташа Манолова. Има го в повечето от разказите, но аз бих посочил най-вече “Носът ми, другите и аз”, “Втора употреба”, “Обрана вила, куче назаем и ние двете”, “Да залюбиш поет”...

Чрез другите два раздела - интервютата и публикациите във в. “Словото днес”, появявали се по случай юбилейните 70 и 75 години от рождението на Наташа Манолова (родена е на 11 януари 1932 г. в с. Мошино, Пернишко), читателят узнава най-същественото за нея като творец и гражданин и, разбира се, за непроменините през годините леви убеждения.

ЛИРИКА

Стихове, обагрени от цветовете

ГЕОРГИ ДРАМБОЗОВ

...Заглавието е част от четиристишие на Димитър Донев - художник и поет, то е обобщаваща поанта на цикъла “Кратки прозрения”, включен в лиричната му книга “Глинена лампа” - издателство “Български художник”, 2008 г. Тази негова книга буквално идва от миналия век, но за да прозвучи още по-съременно. Подзаглавието “Нарисувани стихотворения” отразява жизнено-творческото верую на поета с палитра, който още преди четири десетилетия “прекръсти” родното си село Стърмен, близо до Русе, на каменна иглика: “Село, село/ белочело/ - каменна иглика,/ що ме мамиш/ с поглед минин/, с пролет пъстролика?”... Този особен стил на песенно изреченото, а същевременно, лирико-философското, стихотворение Донев начева още през средата на 60-те години на XX век.

През 1967 г. Димитър Арабаджиев написа във в. “Студентска трибуна” отзив

за твореца, “най-паче” за художника: “Преди години Донев пишеше и печаташе хубави стихове. Те имаха отличителния дъх на орница и зряла пшеница. Младият художник беше подготвил стихосбирка, но се отказа. И макар пак да пише, започна да илюстрира и да прави корици на чужди книги.”... Но за да

илюстрираш “чуждите книги”, трябва сам да отбираш от поезия... Художникът, който пише стихове, токущо е завършил ВИИ “Николай Павлович” в класа на проф. Веселин Стайков. Предстоят му десетки самостоятелни изложби, поредица от големи постижения в графиката, в книгооформлението и илюстрацията. А старата любов, Поезията, няма да го напусне до ден днешен. Той е художник и поет едновременно. И равнопоставено като амплоа... А бе, артист, казват французите - художник, поет, изобщо - човек на изкуството...

И тази “Глинена лампа” излъчва един от най-лиричните пламъци, които съм усещал в днешната ни поезия. Тя е припалена още през 70-те, когато Салис Таджер възкликва: “И тук... той открива онова, което само роденият художник може да открие.” Значи оня Салис, който беше изключително взискателен

и към себе си, и към другите поети, е открил Митко Донев като поет още преди тридесет години... Аз пък познавам художника - поет още от издателство “Народна младеж”, от в. “Български писател” и в. “Новият пулс”, от списание “Читалище”... Помня графиките му, помня литографиите като “Майка”, “Чанове”, “Родопчанка”, “Младият овцевъд” или портретния цикъл “България”, помня от лично и одухотворените му пейзажи... Горд съм, че е илюстрирал и мои стихотворни публикации. Но наред с това ние сме от великия “Дунавски север”, оттам, където Янтра “обвива като подкова” неговия Стърмен, за да се влее после в Дунав при моя Свищов. Ние с него сме не само нещо като земляци, а българци - единотворци и единомишленици. Ние сме оттам, където “потъва сламената шапка на слънцето в златистата ръж”... Родени сме на еднакви геологически паралели, родени сме някъде на север - по стърнищата на българската поезия!

Нов симфоничен оркестър тръгва на турне с „Ескалибур“

Израелски перкусионист гостува в концерта на състава на 23 ноември

Музикантите на Нов симфоничен оркестър ще бъдат дирижирани в последния си за 2009 г. концерт от Петко Димитров. Месец по-късно, отново с маестро Димитров, младите оркестранти ще имат удоволствието в продължение на месец да партнират на съзвездие от световни рок-музиканти в келтската рок-опера на Алън Парсънс „Ес-

Чен Цимбалиста ще бъде солист на концерта на 23 ноември

калибур“, научи ДУМА от Петър Димов. На концерта в зала „България“ на 23 ноември под палката на маестро Димитров ще се излязат четирима от най-ярките цигулари от оркестъра във всяко от годишните времена на Вивалди. В „Пролет“ ще солира Ивайло Да-

наилов, в „Лято“ - концермайсторката на състава Дора Кехайова, в „Есен“ - асистент-концертмайсторът Преслав Ганев, и в „Зима“ - Елица Мирчева.

Петият солист в програмата ще бъде израелският перкусионист Чен Цимбалиста, специално поканен от посланика на Израел Ноах Гал Гендлер. Цимбалиста ще изпълни музика за струнни инструменти и маримба от най-известния бразилски композитор Ней Росауро.

Диригентът Петко Димитров и интерпретацията на симфония 36 „Линцер“ от Моцарт ще сложат точка на стилната и наситена с много емоции концертна програма. Маестро пристига от САЩ, където живее от 8 години и работи като музикален директор на Риджфилдския младежки симфоничен оркестър в щата Кънетикът, както и в оркестър „Symphony in C“, където е асистент-диригент. Петко Димитров е един от малцината българи, носители на престижната стипендия „Бруно Валтер“, която се присъжда ежегодно в САЩ на един-единствен диригент.

Сезон 2009/2010, който е под почетния патронаж на Стефано Бенацо, посланик на Италия, е 19-и за уникалната българска институция Нов симфоничен оркестър, адаптирала и развила принципите на модерния американски културен мениджмънт в съчетание с артистичен европейски профил в

Петко Димитров на диригентския път

програмиране, художествена интерпретация и избор на най-добрите диригентски и солистични имена. За 19 сезона Нов симфоничен оркестър е и единствената школа за млади музиканти, възпитавани в духа на класическите европейски традиции на музи-

циране и вярност към нотния текст и стил на композитора, който се изпълнява. Нов симфоничен оркестър е и една от малките културни институции на българския преход, създадена през 1991 г. и постигнала забележително развитие.

Цвети Чендова — различна и в новия си клип

Пей за свободата да бъдеш различен, за избора да бъдеш себе си, за смелостта да разрушаваш прегради... за страстния танц... за положителните и отрицателните знаци. Това е посланието на Цветелина Чендова, която ще представи клипа към новото си парче „Нашият танц“ на 23 ноември от 19 ч. в „София лайв клуб“, научи ДУМА от „Месечина мюзик“.

Цветелина Чендова завършва НБУ със специалност музикално-сценични изкуства, профил джаз пеене, в класо-

вете на Ангел Заберски и Алис Буварян. Работила е с повечето известни джазови музиканти на България - Михаил Йосифов, Ангел Заберски-син, група „Акага“, Владимир Карпаров, Димитър Шанов, Велислав Стоянов, Веселин Веселинов-Еко и др. Цвети Чендова смело експериментира, включвайки се като гост певица в някои от последните концерти на група „Карандила“. Участва на фестивалите „Аполония“, „София джаз плюс“, „Блус фест Бургас“,

„Sofia Park Live Fest“.

„Нашият танц“ - новото парче на Цвети, я показва в амплуа, което ще ѝ донесе сравнения с Ейми Уайнхаус заради комбинацията от суул, поп, нюансирани вокали и така рядката за нашата сцена ирония. В „Нашият танц“ има нещо кинематографично, композицията е като саундтрак към черно-бял филм, който се прожектира в стар кино-театър с пиано за озвучаване на немите филми, излинали плюшени завеси и помръкнала

позлата. Героинята на филма, разбира се, е самата есенция на фаталната женственост, изкована в холивудската фабрика за митове. Всичко това е поднесено с леко намигване от Цвети.

Музиката и аранжиментът са на Веселин Веселинов-Еко, текстът - на Гергана Турийска. Брас секция е в състав Михаил Йосифов - тромпет, Велислав Стоянов - тромбон, Атанас Хаджиев - саксофон. Клипът е продуциран от „El Grupo Mediterraneo“

СНИМКА „МЕСЕЧИНА МЮЗИК“

Ъндърграундът на Южните Балкани - сфера на общуване без предразсъдъци

СНИМКА „НАРКООН“ НА „АЛАРМА ПЪНК ДЖАЗ“ В ПЪРВО СТУДИО НА БНР

След близо 30 банди от по-неконвенционалните жанрове, представени на живо по програма „Христо Ботев“ в рамките на една година от създаването си, „Аларма пънк джаз“ реши да удържи обещанието си, дадено през пролетта, и да организира втори едноседмичен фестивал в Първо студио на „Драган Цанков“ 4, научи ДУМА от Цветан Цветанов. Фестът ще се проведе в последната седмица на ноември (от 23-и до 27-и), като в програмата ще вземат участие 10 групи от София, Скопие и Солун. Градовете не са избрани случайно - досега на „Аларма пънк джаз“ са участвали и банди, и музиканти от Франция, Канада, Русия и Сърбия, но този път идеята е да се акцентира върху ъндърграунда на Южните Балкани като сфера на общуване без предразсъдъци.

Всичките фестивални вечери започват точно в 21.30 (началния час на „Аларма“ по програма „Христо Ботев“), като в двата главни дни - 26 и 27 ноември, инициативата ще се разпростре и из други ефирни ширини - „Фалшименто“ по Радио София (19-21 ч. в четвъртък) и „Заедно след полунощ“ в петък срещу събота, в малките часове на 28 ноември, когато фестивалът ще бъде закрит от култовата гаражна фрийк-ембиънт дружинка „Оран-

гутаните бият лошо“.

Останалите имена в програмата са не по-малко атрактивни за публиката с вкус към авторското и оригиналното - Ambient Anarchist (който ще открият фестивала на 23-и и които през последната година имаха много плодотворно сътрудничество с Радиотеатъра на програма „Христо Ботев“); гърците No Sin, инди-рок проект на Лиана Йока, преподавател към катедрата „Изкуствознание“ на Солунския университет и активист за граждански права; „Ша-Ша“ - все по-нашумяващия китарно-вокален дует на Светослав Колев-Цвърли и Гергана Добрева (специално unplugged шоу в сряда вечер); македонските пънк-рокабилкабаре ветерани „Културно-уметнички работници“ (нещо средно между „Джендема“ и Франк Запа); Георги Дончев, Арабел Караян и Росен Захариев с музиката към филма Moon Lake на Иван Станев; 4x4 със специален трибют-проект за рождения ден на Джими Хендрикс (27 ноември); „Наркоон“ с психиделичен рокендрол от Бразилия до Хладилника, мултимедия и рисуване на живо (или „филми по радиото“) с екипа на Спартак Йорданов.

Страницата подготви
ВИЛИАНА СЕМЕРДЖИЕВА

СНИМКА ИВО ХАДЖИМИШЕВ

АНЕТА СОТИРОВА:

Лудостта на Балкана е втъкана в нас

Докато дишаме, има смисъл от този живот и от срещата с някого, убедена е известната актриса

■ Андрей Аврамов каза, че вие с Тодор Колев с голямо желание и ентузиазъм буквално сте се втурнали в тази пиеса...

- "Догодина по същото време" толкова положителна енергия ни даде тогава! Бяхме и в подходящата възраст в онзи вид пиеса, проблемите обаче бяха много по-леколато поднесени, отколкото в продължението й. Когато прочетохме пиесата, видяхме, че има какво да се играе. Това са 65 страници текст, като пинг-понг. Мисля, че оттук насетне още повече ще сплотим усилията си, защото вече сме обрисували характеристиките, ясни сме, стъпили сме на верна основа. Отстрани изглежда много лесно и простишко, но за да стигнеш до тази "спонтанност", преминаваш през толкова фалшиво изговорени изречения. Не е лесен театралният актьорлък. Удоволствието е да се снима в киното, защото киното е техника, имаш ракурси, дубли, може да отрежат, откъдето не изглеждаш добре, да ти капнат нещо в очите, ако не може да се разплачеш, няколко камери те следят от всички страни... Докато тук един лапсус те смазва, тук си сам юнак на коня и концентрацията е тотална. Кое е благословено нещо за човек, който знае защо се занимава с тази работа.

■ И Дорис, и Джордж имат успешни семейства, деца, на пръв поглед всички им е наред. Само дето и двамата страдат от "емоционална недостатъчност". Доколко това е важно за всеки от нас? Или просто трябва да

Интервю на
ВИЛИАНА СЕМЕРДЖИЕВА

вървим през живота и да си изпълняваме предназначението, без каквито и да било душевни претенции?

- 99 процента от хората вървят и си изпълняват предназначението. Само при 1 процент се случва срещата, при която няма разминаване. Във всеки човек дреме заключена една свръхемоционалност, която той нивелира през годините, защото животът му налага своите правила. Затова много пъти просто усещаш във въздуха, че съществува една радост, един празник, че нещо иска да те погали - дума, поглед... Сексът не е само в мускула, по-важното е погледът, приютената ръка, да можеш да поставиш главата си на рамото на този човек, да подишаш неговия въздух, това остава непроменимо, каквото и да се случва с човечеството. За мен най-великото послание в живота на човека е принадлежността към пола и усещането за такъв. Ако представлението тръгне и се движи в своята реална посока, както сме го мислили, ще бъде жалон за сила и за радост, независимо от възрастта. И всеки ще може да получи сила от посланието на пиесата, че докато дишаме има смисъл от този живот и от срещата с някого.

■ Текстът е писан от мъж, а не от някаква феминистка активистка, но представява пълно признание, че жената е силният пол, която крепи мъжа, децата си, света.

- Нейното предназначение е такова. Да създадеш живот -

"Всяка година по същото време" е най-новата премиера на Малък градски театър "Зад канала" под режисурата и в превод на Андрей Аврамов. В пиесата на Бърнард Слейд отново се срещат Анета Сотирова и Тодор Колев, които преди четвърт век ни запознаха за първи път със своите герои Дорис и Джордж, чиято случайна връзка се превръща в уникален роман. След първите премиерни спектакли разговаряме с Анета Сотирова в нейния симпатичен ресторант "Гара за двама" - за героите на пиесата, за жените и мъжете, за театъра, за онова, което ни спасява в днешното загъхано и нелеко всекидневие.

това е най-голямата сила. Затова сме обречени да влачим живота до последен дъх, без да се оплакваме. Жената е борец като природа, мъжът може да е ловувал някога в джунглата, но тя е правила всичко останало. Като се върна в историята, най-големите Иззори сме ние и не виждам нищо потискащо и унижително в това жената да се влага напълно, защото това я държи жива.

■ В пиесата има една реплика, че човек остарява, когато започва да губи оптимизма си. Но в съвременния живот, особено у нас, човек няма много основания да бъде оптимист...

- Рецепти няма, защото всеки човек е отделна планета. За да се спасявам от увяхването и от загубата на оптимизма, аз живея като във вътрешна емиграция. Ако имаш партньорство с човек до себе си, това спасява много, не ти дава да попаднеш в едно черно пространство, помага ти да запа-

то ние оформяхме театъра - 1989-1990-1991-а, бяхме и гардеробиери, продавахме и късахме билетчетата, после тичахме на сцената, правехме закуски... Бяхме толкова ентузиастични, защото си мислехме, че сега наистина всичко зависи от нас. Разбира се, че нищо не зависи от нас. Но не го казвам със съжаление, а защото времето налага своите рецепти, такъв е ритъмът, не можем да се движим срещу течението. Затова човек трябва да уважава себе си и да цени това, което прави.

■ Актьорите днес имат възможност да участват в постановки и проекти в един или друг театър, да работят с различни режисьори.

- Тази свобода предполага конкуренция. Не може да се лежи на стари лаври. Няма значение Тодор Колев или Анета Сотирова какво са играли навремето. Никой не си спомня, мнозина пък въобще не знаят кой си. Ти воюваш за

обаче лудостта на Балкана е втъкана в нас, това е генетичен код.

■ Имате великолепно роли и на екрана. В последните години киното ни сякаш отново се повдигна... Гледате ли български филми?

- Гледам български филми. Но някои неща не разбирам. Платформата е друга, не смятам, че съм старомодна, мисля, че имам много добро светоусещане, но гледната точка е различна. И на сцената, и на екрана винаги ми харесва да представям нещата отвътре навън, трябва да минат през сърцето ми, да ги изстрадам. Дистанцираност в изкуството - тази форма на спектакли или на кино мога да оценявам само като категория, като висш пилотаж на платформа и позиция. Възхищавам се или се натъквам от това, което виждам, но то не ме докосва. Но пък много хора, с които говоря, обичат другия вид форма - равното говорене, жестта, отчуждението.

■ Умеят ли да общуват днешните хора?

- Според мен всички хора имат нужда от контакт, за да си дадат сила. Няма нищо по-страшно от това да знаеш, че си временно. Затова хората се събират в групи, защото си дават по-голям кураж. А на мен всичко ми харесва, защото знам, че това е един неподра-

жаем миг, само за мен, който ще свърши...

■ Извън сцената и "Гара за двама", какво друго запълва живота ви с емоция, с топлина?

- Емоцията е ужасно прозаична - готвя всеки ден, за двама. Това е също зареждане, защото готварството е изключително творчество. Обичам едни телевизорни програми - "Доне клуб" и "Фиеста", в които показват уникални рецепти. Това ме възторгава все едно, че гледам най-хубавото кино на света. Вкусните рецептори са изключително важни, защото човек акумулира енергия чрез храната. Ценя много подправките - за храната те са като нюансите в живота, няма само черно и бяло. Обожавам природата - обичам много да аранжирам, да правя вътрешна декорация. Имам отношение към живописата, светът ми се състои от картини, едни от най-прекрасните художници са ни били приятели - Димитър Киров, Георги Баев, Георги Казаков-Нерон. С часове мога да гледам една картина. Цветовете ме вълнуват. Имам на морето една малка къщичка отпреди 10 години, всяка година сядя там цветя. Каквото и да правим, трябва да сме добронамерени и колкото е възможно повече да се вглеждаме в себе си.

■ И в децата си...

- Децата си тръгват по пътя. Те не искат да им висим над главите. Моят майчица, която тези дни навърши 82 години, казва: "Аз съм жива благодарение на това, че имам дъщеря си, внучката и правнучката, които всеки ден ми се обаждат. Аз живея за вас." Има един велик смисъл от продължението на рода, пак опираме до съвършенството на живота.

зиш хармонията в себе си.

■ Да поговорим още малко за театъра...

- Хареса ли ви обновението на театър?

■ Да, всичко е много модерно, но и уютно, с изчистени форми и цветове.

- Аз също съм във възторг от младите дизайнери, които са направили проекта за външното оформление. Миналата година ремонтирахме салона и стана бонбониера. Обожавам го този театър "Зад канала"! Имала съм покани за Бродуейския "Раковски", но никога и през ум не ми е минавало, че може да се откъсна от моя театър.

■ В първите години след промяната много артисти се разпиха из други занятия или пък по света, особено от средното поколение, които вече имаха натрупания опит, владееха сцената и трябваше да започнат да градят зрялото си творчество.

- Да, като Мариана Димитрова, Ирен Кривошиева, Ваня Цветкова, Косьо Цанев... Хора, които имаха поле за развитие.

■ Други тук търсят начин да се изявяват.

- Това е голяма дарба - да може да превключиш на друга скорост и да се втурнеш в друго нещо. Нашето поколение не беше подготвено за такава промяна, защото си знаехме, че каквото и да правиш, най-много в кариерата си да стигнеш до софийски театър, да ти се даде някакво звание. Никой не е подозирал какви хоризонти ще се открият изведнъж и затова някои успяха, други не, но беше тежко. Първите няколко години, кога-

всеки зритель, за всеки човек в днешния ден.

■ Има ли в театъра поколенчески различия, съперничество, неразбиране?

- Сигурно го има, но в нашия театър не е имало. В нашия театър основната трупа от по-зрелите актьори, към която причислявам и себе си, сме приемали младите колеги и сме им давали всичко, което можем. Аз пък съм се учила от рефлексите на младите, чисто занаятчийски съм "купувала" от тях.

■ Много младежи отидоха да учат в други държави и няма да се върнат. Тези, които останаха в България, както и вашата дъщеря, правят всичко възможно да се развият, да творят.

- Моят дъщеря е страшен противник на подражателството и имитацията. Нейната теза е да пее на български. Правя дълбок поклон пред всички наши деца, които се стараят и имат постижения тук и в бизнеса, и в творчеството. Познавам много момичета и момчета, които отидоха в чужбина, учиха и се върнаха. Много по-зле са тук в материален план, обаче в духовен се чувстват свободни. Защото сила ти дава родината, принадлежността към това място, коренът държи. Ако човек е отраснал в семейство, в което има традиция да седнеш на масата на обяд с дядо си и баба си, макар да звучи сантиментално, това кове характера. Имам роднини и приятели, пръснати по света, и им гостувам всяка година. Една седмица издържам да живея там, успокоява ме подредеността, организираността на хората,

Жерар Филип - омагьосаният от 37

Знаменитият френски актьор е един от онези мъже, които бързат преди края на краткия си път да водят света напред през времето

БОГДАН ИВАНОВ

В своето стихотворение "Поет" знаменитият Владимир Висоцки се опитва да надникне в тайната на фаталното число 37:

... Замаян съм - числото 37 е пред мен -
от него приятен хлад се стеле.
Тогава и за Пушкин бе дуелът на-
значен,
и Маяковски вещо се прицели.

На 37 още сме - коварно, ребром Бог
въпросът е поставил: "Или - или?"
Рубеж, на който паднаха и Байрон,
и Рембо,
а ние някак май сме се спасили...

(Превод от руски Владимир Левчев)

Но нито Висоцки, нито стотиците изследователи успяват да стигнат до истината, затова и днес остава необяснимо защо много от най-великите мъже на човечеството си отиват на 37 години.

Редицата е дълга, ето само няколко от имената в нея: Рафаело Санти от Урбино (1483-1520), Джордж Байрон (1788-1824), Александър Пушкин (1799-1837), Жорж Бизе (1838-1875), Винсент ван Гог (1853-1890), Хайнрих Херц (1857-1894), Висарион Белинский (1811-1848), Федерико Гарсия Лорка (1898-1936), Жерар Филип (1922-1959)...

Жерар Филип. Познавам човек, който е гледал 14 пъти филма "Фанфан Лалето", 9 пъти "Червено и черно", 6 пъти "Пармският манастир"! Смайващият талант на френския актьор и красотата му препълваха киносалоните, той беше любимец на милиони мъже, а още повече - десетки милиони жени, го боготворяха, сънуваха го всяка вечер, бленуваха за него, самоубиваха се от страст по него!

В същото време - курioз: той, неустоимият прелъстител със световна слава, е влюбен само в една жена и не ѝ изневерява до края на живота си - собствената съпруга! Но нека вървим поред.

Жерар Филип е роден в семейството на адвокат и дъщеря на хлебар. Надеждите към детето не са големи - то проговаря късно, изглежда, че не е в крак с връстниците си, често боледува. Родителите му се радват, когато след няколко години той заприличва на другите деца в развитието си, като в същото време е по-различен от тях - необикновено разумен и отговорен за годините си, затворен в себе си, замислен, деликатен, нежен, чувствителен.

Бащата се надява Жерар да поеме неговия път в живота, готов е да му помага, да му прехвърли богатата си клиентела, ако приеме да следва право и да стане адвокат. Разочарова се, щом разбира, че момчето няма ищах. Жерар обаче, подкрепян от майка си, има друг мерак - театър. Когато завършва училище, играе в различни постановки, 19-годишен се изявява и на театралната сцена в Ница.

Дебютът му е във филма "Малките от кея на цветята" на Марк Алгре. Режисьорът го избира след прослушване, на което са отхвърлени по-елитни кандидати.

Помолих момчето да започне с монолога на младия мъж от "Етиен" на Жак Дювал - разказва известният режисьор. Това е клопка, при която всички начинаещи актьори разкриват недостатъците и неувереността си. Бях убеден, че Жерар е един от многото младежи, които повече искат, отколкото могат. Но се оказа обратното - той беше един от малкото, чийто талант бе извън всякакво съмнение.

Следва "Идиот", където с присъщата му вглъбеност, финес, зрелост влиза блестящо в кожата на значително по-възрастния княз Мишкин. И още: "Дяволът в плътта", "Пармският манастир", "Един толкова хубав малък

Курioз: великият прелъстител със световна слава, обкръжен от най-красивите жени, е влюбен само в една - собствената съпруга

плаж", "Хубостта на дявола", "Хоровод", "Жулиета, или ключът към сънищата".

В това време избухва любовта му с пет години по-възрастната от него Никол Фурад, която приема името Ан Филип. Нейна е книгата "Докато въздъхнеш" - ангелска поема за тяхната любов, разтърсваща изповед за живота и смъртта, за чудото между двама души, луди един за друг. В нея тя пише:

- Що е любовта? Първоизточник, извор на живота, тя прави света плодоносен, тя е омаята, захласът пред чудото и едноре-

менно с това пред вече познатото, тя е завръщане към загубения рай, помирение между тяло и мисъл, осъзнаване на собствената сила и на собствената слабост, привързаност към живота, но и безразличие пред смъртта, увереност, завоювана веднъж завинаги и все пак неустойчива, неуволима, която трябва всеки ден наново да се спечелва.

Ти беше най-хубавата ми връзка с живота. Чрез тебе разбрах що е смърт. Когато смъртта дойде и за мене, няма да имам чувството, че идвам при тебе, а ще следвам един познат път, по който ти вече си минал...

Въодушевен, на крилете на щастие, Жерар Филип прорязва като комета филмовия небосклон - така се изразява за него Жак Кокто, и прави незабравимия "Фанфан Лалето", който пленява поколения наред. Заедно с това ролята на Фабрицио дел Донго в "Пармският манастир" и ролята на Жулиен Сорел в "Червено и черно" го превръщат в световна знаменитост. Но каква мегазвезда и каква сензация е той, когато през целия си живот не се главозамайва от славата, остава скромен и съвсем естествен и е един от малцината феноменални таланти, които избягват светската суета. Дори съзнателно купува малко имение на 30 км от Париж, за да може там да избяга от суматохата на столицата, да отиде след снимките, там да се радва

на природата и на живота заедно с жена си и двете си деца.

Обявяван от мнозина за комунист, той не крие, че е привърженик на левите идеи и винаги открито и честно изразява политическите си позиции. Като председател на гилдията на френските актьори подписва Стокхолмския призив за забрана на атомната бомба. Въпреки поканите отказва съблазнителни предложения, които биха го издигнали във властта.

Истински патриций на елегантността, с искрящи очи, изискана, едновременно неж-

на и мъжествена фигура, сякаш целунат от Бога, Жерар Филип играе с най-красивите жени на света: Джина Лолобриджина, Симон Синьоре, Жана Моро, Даниел Дарийо, Мария Казарес. Жълти вестници му приписват история с Джина Лолобриджина, тръбят за негови тайни връзки. Всеки би могъл да си представи как се чувства жена му, но тя запазва самообладание и между двамата никога не се прокрадва сянката на съмнението. Даже Мария Казарес, която играе дукеса Джина де Сан Северина в "Пармският манастир", разказва как в една от репликите вместо да каже "Моя ли е грешката, че любя Клелия?", понесен от любовта към жена си, произнася "Моя ли е грешката, че любя Никол?"

Ако щете - вярвайте, но Жерар Филип не смята киното за много важно, макар че точно то го превръща в световна звезда. Повече цени театъра и участва в постановки по цял свят - Монреал, Ню Йорк, Рим, Атина, Амстердам. Ролята на Сид в едноименната драма на Корней играе 200 пъти! Участва в десетки постановки по творби на Шекспир, Юго, Мюсе, Брехт, Камю. Талантът му е така силен, че за него като виц се разказва следната история: Преди да започнат снимките на "Пармският манастир", Жерар Филип трябвало да се научи да язди, затова уреждат да взима уроци при прочут италиански майстор. Когато след две седмици режисьорът на филма Кристиан Жак вижда как Жерар галопира грациозно и изразява възхищението си пред неговия учител, в отговор чува смайващото обяснение: "Господине, вашето момче въобще не се е научило да язди, но е толкова велик актьор, че лъже коня!"

Има години, когато заснема по три филма, цял подвиг в онова време, раздава се безпощадно, безгрешен е и става еталон от най-висока класа за всички, които работят с него. Появяват се филмите "Красавиците на нощта", "Господин Рипоа", "Големите маневри", "Тил Ойленшпигел", "Врящото гърне", "Картоиграчът", "Опасни връзки"...

На 25 ноември 1959 г. умира от рак. Оставя съпругата си несвясната от скръб. Тя излива преживяното в книгата, която по-горе споменах, бори се да се върне към живота и така завършва и книгата си:

- Сладостта на въздуха ме кара да мечтая за онова, което беше, и за онова, което би могло да бъде, ако ти беше тук. Оставям се на течението, без да се взирам много надълбоко и много надалеч. Чакам она миг, когато ще се почувствам отново силна. Този миг ще дойде. Зная, че животът все още може да ме въодушеви. Искам да се спася, без да се освободя от тебе.

Повечето от гениите, починали на 37 години, са писатели, художници, артисти, композитори, учени. Това е знак за свръхчувствителност и свръхнадареност. Сборът на 3 и 7 дава 1 - единица. Според номеролозите тя изразява независимост, силна вяра в собствените убеждения, избретателност, творческо мислене, непоносимост към всякакви ограничения. Тези достойнства формират личности с необикновени възможности, които изпреварват съвременниците си с десетилетия и дори столетия и бързат преди края на краткия си път до 37 да водят света напред през времето!

Като Жерар Филип...

Къде е лявата политика?

В БСП. Тя държи ключа и отговора на въпроса

ПАВЕЛ
МАРИНОВ

Четох някъде, че дясната политика била рационална, а лявата - популистка. Или, че дясната стимулира бизнеса, а лявата разчита на държавата. Или, че дясното било толкова рационално, че даже стигало до социално, а лявото чакало да изхарчи данъците, натрупани от бизнеса... С една дума, лявата политика не работи, защото в основата на просперитета е икономическият растеж, който, може би се очаква да се предположи, че е патент на дясната политика.

Тази тема се очертава като крайъгълен камък на съвременната българска политология, социология, дори и философия и за моя радост предизвиква наистина различни, драматични полемики във всяка аудитория, в която думата власт предизвиква някакъв душевен трепет. Разбира се, че погрешно зададената теза за търсенето на лявата политика и формите на нейното провеждане през последните 20 години води до погрешни отговори за нейното намиране. Същото се отнася и за дясната политика.

Рационална е дясната

а не дясната политика.

Лява политика в България имаше, когато беше налице широко призната, социално справедлива ценностна система, която съвременната, присвоила си правото да се нарече "дясна", политика побърза да отрече, обругае и забрави. Не забрави обаче материалните активи, които "омразната" лява политика заведе. Когато имаше лява политика, държавата рационално беше използвана за създаване на национален капитал - нещо странно от гледна точка на позицията на всеобщото отрицание. Оказа се, че социалната държава е изградила добре подредена, функционираща икономика, която произвеждаше и се развиваше сравнително балансирано. Доказателства за това има достатъчно за очите на този, който ги търси.

Ако приемем тезата, че след 1990-а не е имало управление, налагащо лява политика, и че всички правителства са били десни поради еднопосочните действия, които се предприемаха за закриване, про-

дажба, ликвидация и други манипулации със съществуващите стопански активи под формата на приемливата формулировка "преструктуриране" на икономиката, ще се окаже, че приносът на дясната политика се е състоял основно в това. Следователно, лява политика през последните 18 години не е имало. "Балансираното управление" не е качество на лявата полтика. Имаше достатъчно много примери за "лоша приватизация", неизпълнени договори, незащитен обществен интерес, "неясни" концесионни ангажменти, натрупани през годините. Това натрупване създаде огромен "фонд" за обществено недоверие в политиката и политиците. А лява политика се прави с доверие. Как почтеният бизнес ще наложи ясни правила, когато държавата не ги спазва.

Нищо ново не е създадено за 18 години. Едва ли "примъкването" към европейския модел на управление, което дясната политика счита за собствено откритие и заслуга, е достатъчна компенсация за липсата на съзидание.

За да има лява (или дясна) политика, е необходима съответна ценностна система, в противен случай упражняването на властта е грабеж на обществено доверие.

И на материални активи.

„Парите са ценност!“

- това успя да измисли и да наложи като основна философия политиката на т.нар. "преход". А за да затвърди и укрепи това схващане, го превърна в догма. Дори и децата вече се възпитават в този дух у дома. Училище, театър, кино и всичко друго, каквото е останало като инструмент за въздействие на общественото съзнание (и подсъзнание!), е подчинено на тази догма. Държавата - също. Отново рационалната конструкция на държавата заедно с всичките й органи се

превръща в инструмент за преразпределение на пари, този път от новия донор - Европейския съюз. Тази тема беше основна политическа "дъвка" през изминалите два мандата на управление - пак дясна политика може би.

Да, държавата е рационална, но това не значи, че дясната политика е рационална.

А къде е ключът към лявата политика? Разбира се, че го държи БСП. По-скоро този ключ е скрит някъде там, като свещена реликва, чието предназначение столетната партия е забравила. Наслушахме се как лявата партия прави лява политика. А може би сега ще видим как дясна партия прави лява политика?

За да се прави лява политика, трябва да се постигне много широка обществена подкрепа. Лявата политика трябва да бъде кауза за обновление, за съзидание, за растеж и развитие. А не за преразпределение - това е приоритет на дясната полтика. Лявата политика трябва да обединява и мотивира, а за това е нужна цел.

Каква е целта на съвременна България?

Винаги лявото мислене е било символ на обновлението, на предизвикателството, на нестандартното, на несъгласието със статуквото. Какво е статуквото сега и къде е несъгласието с него?

На всеки 4 години - по време на избори - сме свидетели как "несъгласието" със статуквото се оседлава като бял кон, на който пристига новата власт, и... впоследствие се превръща в статукво.

Клишетата за лявата политика трябва да бъдат изтрети. България има нужда от истинска, същински съзидателна, лява политика, която да бъде кауза за обновление, с проста и ясна програма, а не цел или инструмент за употреба на власт.

Дали шоуто ще продължи?

намалените пари за следващата година за здраве и социално подпомагане, както и от падането на осигурителната тежест с 2%, и от оставането на минималната работна заплата на същото ниво, както и от намалените глоби за работодатели за работа без договор. Но нищо не успяха да направят. Вероятно се примириха. Някак прекалено сговорчиво са настроени към новите управляващи, все още плахо кършат ръце и се надяват министрите да благоволят да ги приемат.

Като казвам синдикати, не искам да обобщавам - всяко правило има своите изключения, но се питам кой и с какво приспа агажиamenta да се защитават правата на работещите, и то при нелеки условия в нашата страна, която е на последно място в ЕС по заплати. Никак не е лесно в сегашните условия да се пребориш дори за "малкото", но това не означава да се примириш и да приемеш каквото ти подхвърлят като на бездомно гладно куче, за да не тревожиш героите на деня.

ТОЧКАТА НАД И-ТО

Още дишаща пържена риба

ИВО АТАНАСОВ

Китайците измислили начин да запазят рибата жива, докато я пържат. Даже и докато я ядат, тя продължава да диша. Ако се сетят как да й запазят дишането и след консумацията, ще постигнат така желания кръговрат на живите вещества в природата. И проблемът със световния глад най-сетне може да бъде решен.

Колко са далеч от тези

възвишени цели нашенските истории! Примерно за малкия Иванчо, който при внезапното завръщане на баща си прошепнал на скрилия се под леглото любовник на майка си: „А как дишаше, а!“ Или за онзи, който попитал в магазина: „Свежа ли е рибата?“ „Що за въпрос - засегнал се продавачът - та ние я предлагаме жива!“ „И жена ми е жива, но не е свежа“, настоял на своето клиентът.

И колко са близки китайските случки с нашите! В интернет бе разпространен видеоклип, в който неколцина представители на най-многолюдната нация се забавляват с реакциите на дишащата риба, докато я похапват. Така и с нас се забавляват вече двадесет години.

За какво му беше демокрацията на скромния овчар от едно китно родопско село? Цял живот нагоре-надолу с гегата, той бе орязал огромния спектър на човешките желания до няколко простички потреби: да му се намира тютюнец, с който да си свива цигарки във вестникарската хартия, а и ракийца да си поизпича всяка година, та да не му е толкова самотно, когато през летните месеци е със стадото в планината. Всичко друго си добиваше от овцата - и мляко, и месо, и вълна, от която жена му през петилетка му изплиташе по някой груб пуловер. Комай единствената му връзка с цивилизацията беше хлябът, за който или слизаше до селото, или го взимаше от близкия до летните кошари пионерски лагер.

Макар да работеше високо в планината, овчарят си знаеше, че е в най-ниското на обществото. Отклоняваше всеки опит за разговор по тема извън монотонното му ежедневие с неподправеното: „Това не е за нас, простациите!“ Видях го притеснен само веднъж - когато се въведе лятното часово време. Не знаеше колко ще трае това чудо. Като разбра, че ще е само половин година, рече с облекчение: „Ще издеядна, няма да местя часовника!“

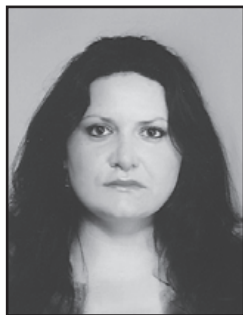
Та какъв му е плюсът на този човек от демокрацията? Единственото, което се прибави в живота му, е страхът. Преди се боеше само от мечката, казваха, че изскачала на тоя-оня, както си вървял по горските пътеки. Сега се опасява от много неща - ту крадци ще му пипнат някоя овца, ту ще му наложат ниска цена за млякото, ту ще му обложат с акциз домашната ракия. Докато е в планината, ще му разбият къщата, а като е в селото, ще му оберат кошарата, че може и да я подпалят. И какво като има свобода на словото - няма кой да го чуе нито у дома, нито сред овцете. Затова и не гласува.

Тя, тази свобода, е нужна на интелектуалеца. Да говори, каквото мисли, да пише онова, което му идва отвътре, да играе, пее, рисува или танцува, без да се плаши, че някой ще му наложи цензура. И това се случи. Свободата на изразяване е сред най-важните, които имаме сега. Само че тя не е извор на радост, нито на ликуване. Защото публиката пък е свободна да чете, гледа и слуша онова, което на нея й харесва. И като я няма възпитателната роля на държавата, като са премахнати многобройните форми, чрез които се формираше естетически вкус, резултатите са плачевни.

Аудиторията най-после има свободата да слуша онази музика, чиито образци на времето бяха гледани накриво от властите, но тя пък предпочита чалгата. Писателите са свободни да създават своите бестселъри, но на пазара най-търсени са повествованията за и даже от мутрите. Актьорите играят максимално разкрепостено в театъра, но на зрителя са му по-мили шоупрограмите по телевизията, да не говорим за всевъзможните риалити. Преди няколко години тиражът дори на Хайтовите книги падна до четири хиляди, а сега за повече от хиляда не може и да се мечтае. Има ли смисъл да пишеш за толкова тесен кръг читатели, сякаш си придворен творец от миналите векове, който развлича кралската свита? Ето как и свободата на изразяване губи голяма част от своето очарование.

Нито овчарят от Родопите, нито интелектуалецът от жълтите павета са на кой знае какъв плюс от промените. Дори ни се струваше, че толкова години и обикновените хора, и създателите на духовността се мятат като риби на сухо в новите условия. Примерът с китайските готвачи обаче ни подсказва, че всъщност почти всички сме изпържени, но все още дишаме, колкото да забавляваме онези, които ни ръфат на живо. И които не са непременно властимащите. Докато някой ден им заседнем като рибена кост в гърлото.

Други текстове от автора на:
www.ivoatanasov.info

МАЯ
ИВАНОВСКА

Приспиване

блемите и последствата от свиващата се икономика, изглежда, се е изпарила. И те като някои попове в нашата държава, които никак не са боговдъхновени, май са загубили силата и блясъка в начина, по който назовават проблемите и отстояват позицията си - доколкото я има.

Жестоки съкращения вървят в железниците, положението в пощите също не е розово, а в "Кремиковци" е направо катастрофално. Хиляди хора ще останат на улицата. Синдикатите изреваха за забавените заплати, но като че ли се дистанцират от генералния въпрос за бъдещето и на железниците, и на пощите, и на... Изглежда, се е стигнало до такава договорка с управляващите, но това не променя факта, че от тези дружества продължават да се уволняват хора и да се свива техният пазарен дял.

Синдикатите не бяха доволни от

Странна метаморфоза претърпя поведението на синдикатите у нас. От известно време (по-точно след идването на новото правителство) от високопарното говорене за проблемите в страната не е останало и помен. А иначе в много отрасли на икономиката очевидно нещата не вървят добре, което, разбира се, води след себе си и куп социални проблеми. По презумпция работа на синдикатите е именно да се борят за регулиране на отношенията между работниците и работодателите, да защитават работещите. Но страстта, с която те назоваваха про-

Беден вуз - ЖИВ ДЯВОЛ

Проблемите във висшето образование ще се множат през 2010 г. в ущърб на студента

ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

Синдикатът "Висше образование и наука" (ВОН) при КНСБ изрази преди ден подкрепа за бюджет 2010 в частта му за висшето образование. Защото го възприемал като преходен към нов подход за действителен приоритет на образованието и науката и очаквал адекватен бюджет за 2011 г.

Изчисленията на синдиката показват, че субсидията на цивилните държавни висши училища през идната година ще се увеличи като сума с 20 млн. лв. Това се дължи на увеличаването на броя на новоприетите студенти с 14 262 спрямо приема за 2008/2009 г. (както е известно, предишният парламент направи поправка в Закона за висшето образование, според която 4 поредни години приемът във висшите училища се увеличава с 10 на сто). А за всеки новоприет студент хазната плаща издръжка. Благодарение на този текст всяка година се увеличава субсидията на вузовете за издръжка на студентите. За 2010 г. това увеличение е с 10,7%, или 27,91 млн. лв. Но пък за сметка на това предвидените пари за капиталови разходи остават без изменение спрямо орязания бюджет на 2009 г., а за наука средствата на вузовете се намаляват, като половината ще ги дава МОМН по проекти.

Мотивите на предишния екип в просветното министерство да иска увеличаване на приема бяха, че

така се създавала конкуренция

между висшите училища за привличане на студенти и че качествените университети ще привлекат най-успяващите абитуриенти. Разбира се, по традиция анализ на нововъведенията в образованието никой не прави, последиците от всяка "реформа" остават неясни. Връз тях се наслагват следващите. Проблемът идва от намаляващите по демографски причини випуски, които според данните за раждаемостта ще започнат да се увеличават едва около 2020 г. В същото време в България продължават да съществуват 51 висши училища, предлагащи твърде различно качество на обучението, но ползващи се с еднакви права. При това, по данни на НСИ броят на преподавателите намалява, не расте. Според ВОН в момента преподавателите във висшите ни учили-

Те ще им сърбат попарата

ща са 13 546, а националната статистика посочва 13 735. Едни и същи хора обслужват нароилите се висши училища и продължаващите да се множат факултети и специалности. Разбира се,

за сметка на качеството

До момента единствените публично огласени данни за броя на обучаваните студенти по висши училища са тези на ВОН. Синдикатът е направил поне някакъв опит да анализира какво се случва при увеличаването на приема. По този показател доц. Лиляна Вълчева, лидер на ВОН, огласи четири групи висши училища. С най-висок ръст на новоприетите студенти сред държавните вузове се оказва Колежът по телекомуникации и пощи - увеличение на приема с 27,7 на сто. Похвално. В групата на отличниците по привличане на студенти са и МУ-София, УАСГ, Пловдивският уни-

верситет, Бургаският и Шуменският университет, ЮЗУ, МУ-Пловдив и Икономическият университет във Варна. Втората група висши училища, които имат ръст на новоприетите между 15 и 10 на сто, са Русенският университет, ТУ-Варна и ТУ-Габрово, Университетът за хранителни технологии в Пловдив, Стопанската академия в Свищов, ВТУ. Нататък следват 11 висши училища с ръст на новоприетите между 10 и 5 на сто, а най-малко са увеличили приема си Националната спортна академия, ТУ-София, ВСУ, НАТ-ФИЗ, Софийският университет (едва 4,4%), академията по изкуства в Пловдив. Според доц. Вълчева спортната академия, СУ и ТУ-София не са положили достатъчно

усилия да направят атрактивен прием

не са се адаптирали достатъчно към конкурентната среда, затова са изостанали и съответно имат по-нисък ръст на субсидиите.

Дали е така обаче? Нещата не са еднозначни. Възраженията идват веднага, когато си спомним, че ТУ-София например съзнателно не поиска да увеличи силно приема на студенти, за да не пострада качеството на обучението. Всеки вуз се радва да има повече питомци, но когато Пловдивският университет обучава 10 022 студенти с 558 преподаватели, както сочи ВОН, това означава, че на един преподавател се падат 17,9 студенти. ТУ-София има 12 049 студенти при 1119 преподаватели, а значи всеки преподавател обучава средно по 10,8 студенти. А СУ при 19 621 студенти има 1953-ма преподаватели - на един се падат 10 обуча-

вани. В Икономическия университет-Варна пък цели 7861 студенти са поверени на 298 преподаватели (по данни на ВОН), а значи съотношението е 26,4:1. Разликата между 10 и 26,4 студенти е почти тройна и вероятно право пропорционална на качеството на обучение. Вярно е, че държавните висши училища с малки изключения не надвишават капацитета си за обучение, определен им от националната акредитационна агенция. Т.е. имат мегдан да приемат още. Но пък всяко висше училище само решава как да постъпи - дали да се напълни до тавана, или да предпочете помалолюдни аудитории, но по-качествени. Въпросът отново опира до нелепия начин на финансиране на висшите училища - парите от хазната зависят единствено от броя студенти. А би трябвало да зависят преди всичко от качеството на обучението и от това дали при преподаването роля играе и собствената научна работа, която вузът има.

Факт е, че МОМН оправда орязването на парите за наука на висшите училища в прословутото постановление на новото правителство от август т.г. с това, че 13 от тях използвали за друго целевите пари за наука. (Отделен въпрос е, че е незаконно параметри на субсидиите да се променят без актуализация на бюджета). Сиреч - тези 13 не се занимават с наука. А някои от тях имат най-високата оценка "много добър" при акредитацията! Въпреки това новият министър доц. Сергей Игнатов възнамерява да децентрализира присъждането и на научни степени и звания и да даде право на всички вузове сами да си правят професорите и докторите. Нищо чудно две трети от 13-

те хиляди преподаватели тутакси да се окичат с кухи титли.

Проблемите никак не са малко, но един е много съществен, защото

засяга джоба на студентите

Първоначално за 2009 г. държавата бе решила да даде за всеки студент 963 лв. издръжка (базов норматив, който важи за педагогиките, икономистите, обучението по туризъм; за останалите направления той се увеличава с различен коефициент). При изплащането на бюджета на 90 на сто този норматив се сви до 866,7 лв. на човек и стана по-нисък дори от издръжката на един ученик в средното училище. Но според закона всеки вуз събира такси за обучение от студентите и те може да са до 30% от норматива за издръжка по професионални направления. След като държавата намалява с 10 на сто издръжката на студента, значи и той трябва да плати с 10 на сто по-ниска такса. Само че в издръжката (от субсидия и от такси) са включени разходите за ток, парно и пр. плюс... заплатите на преподавателите. Ерго - общото намаление на парите означава първо недостиг за плащането на тока и парното (бюджетът продължава да залага парно по цени на горивата 1,10 лв./л, докато реалната им цена е вече 2,40 лв./л!). Пък дори инфлацията за 2009-2010 (14%) не е покрита. И второ - означава намаляване на заплатите. Трето - продължава порочната практика парите за новоприетите студенти да идват едва с новия бюджет от Нова година.

Ако се бръкне в джоба на преподавателя обаче, ще има улични протести. Затова по-лесно е да се бръкне в джоба на студента. Ректори, депутати, финансисти в момента мъдруват как да стане така, че държавата да дава намалената до 90 на сто тазгодишна издръжка, а студентът

да плаща 100% от досегашната си такса

Хитро.

Вместо поне синдикатите да настояват за увеличаване на базовия норматив за издръжка, те се включват в умуването как да бъде прецакан студентът. Преди време се роди идея в закона за бюджет 2010 да се запише, че нормативът е 963 лв. (студентът плаща такса според него), но държавата го изплаща на 90 на сто. Ала първо, финансистите не са съгласни и второ - всяко записване за 90% плащане на издръжката създава риск в един момент МФ да намали дори записаните в закона бюджети на вузовете. Затова финансистите се насочват към варианта с преходните разпоредби на Закона за бюджета да променят Закона за висшето образование и таванът на таксите да скочи до 35 или до 50% от норматива за издръжка. При задаващия се нов ръст на цените на тока и парното доста вузове могат да се съблезнат да увеличат таксите. Защото иначе ще трябва да намалят заплатите или да обучават на студено. В омагьосания кръг потърпевши ще са все студентът и семейството му. А финансовият зам.-министър Владислав Горанов в разговор дори заяви, че той бил за това таксите да са равни на норматива за издръжка - на 100%. Сиреч, за медицина например студентът да си плаща да речем 9000 лв. такса за обучение. Схващате ли накъде вървим?

R

Вестникът на БЪЛГАРКАТА!
 Истинската жена чете истински вестник!
Каталонски № 136

В СЛЕДВАЩИЯ БРОЙ
НА „ВЕСТНИК ЗА ЖЕНАТА“
ЧЕТЕТЕ:

Да нямаш други богове освен Хипократ и Аполоний. Проф. Константин Анастасов за медицината и спорта като за радост и свобода

Под полата на историята. Как еврейката Ребека Ешкенази създаде най-добрата банка на България

Песен за човека. Министри и народни представители са убийците на Вапцаров

От дума на дума. Чейнджистория в сладко-кисел сос по Хелойн

Еврика! Пешо Диогена се самосанира

Женско коляно. Палавите внучки и правнучки на Уилям Хърст

Семки, занимавки. Тестове, игри, вицове, големи кръстословици с още по-големи награди

Здраве, красота и мода

Готварски тефтер. Ябълкови сладости

Елена и звездите вещаят. Най-добрите седмични хороскопи

Год.	Държ. субсидия за висше образ.	Ръст	% от БВП	БВП
2009	420,3 млн.лв.	21,2 %	0,57 %	73 485 млн.лв.
2009 съкратен	378,3 млн.лв.	-10 %	0,59 %	63 710 млн.лв.
2010	384,534 млн.лв.	1,65 %	0,60 %	63 518 млн.лв.

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ

Народното събрание прие Закона за държавния бюджет за 2010 г. без всякакви дебати. За първи път в парламентарната ни история закон за бюджета е приет без стигащи до бой бурни разисквания. Както трябваше да се очаква, марионетките от правителственото мнозинство кротко мълчаха. Те, горките, не смеят да упражнят правото си на глас, ако това не им бъде изрично разпорежено. Мълчаха обаче и народните представители от БСП. Странно, на пръв поглед, поведение на една опозиционна партия. Не трябваше ли тя да мобилизира цялата своя енергия, за да разкрие истинската същност на този бюджет, който предопределя нарастващата мизерия на нашия народ? Именно този въпрос поставиха и някои мои приятели, когато разговаряхме за несъстоялите се парламентарни разисквания по закона за бюджета.

Ще си позволя да изкажа мнението, че напълно одобрявам поведението на депутатите от БСП. Внесеният от правителството законопроект за бюджета се намира под необходимия критически минимум, т.е. под онзи минимум, който ще оправдае насочените към неговото подобряване критически усилия. Нищо в този законопроект не би издържало сериозен критически анализ. Той предлага едно зле извършено разпределение на твърде оскъдните държавни средства, без да отделя дължимото внимание на производството, от което всъщност могат да дойдат истин-

ските пари. Но стои и въпросът дали отсреща има някой, който би могъл да чуе критичните ви бележки. Те, управляващите, нямат необходимите за това рецептори. Става все по-очевидно, че това злощастно правителство трябва да бъде оставено да потъне в собствената си некомпетентност. Колкото по-рано изчезне то в политическото небитие, толкова по-добре ще бъде за страната ни.

Не само отделните управленски прояви на правителството, но и целият негов личен състав се намира под необходимия критически минимум.

За г-н Бойко Борисов, първият между неравните, критичните мисли са вече изчерпани. Не виждам как критиката ми би могла да стигне до този човек, извисил се като единствен и неповторим в цялата наша държава? Затова съм решил да го предоставя изцяло на критическото внимание на Слави Трифонов. Той е наистина достоен за него.

Не заслужава сериозно критическо усилие и министърът на финансите Симеон Дянков. Този човек ни смая с небивалото си невежество - без да има дори и представа за БАН, той си позволи да се произнася по съдбата ѝ. Въобразил си, че е между стотите най-добри икономисти в света, същият този човек определи като малоумни предложенията на група наши висококвалифицирани икономически експерти. Питам се дали определението "малоумни" не изскочи от подсъзнанието на г-н министъра, за да ни подсказва за изживявана от него вътрешна

Под критическия минимум

Срамно е човек да реагира на един бюджет и на едно управление в стил „чалга“

драма. (Справка: Фройд.) Не зная защо, но изпитвам определено съжаление към този човек. Той, струва ми се, не е съвсем добре. Непозволено хаотичен е. Днес ще каже едно, утре - точно обратното. Изпълни нашето икономическо пространство с цяла поредица от гафове.

Заслужава ли да бъде критикуван министърът на икономиката, енергетиката и туризма г-н Трайчо Трайков? Когато го слушам, оставам с впечатлението, че това е някакъв явил се на изпит студент, който полага неимоверни старания да изкара поне тройка. Той е постоянно объркан в кълчищата на собствената си безпомощност. Не вярвам някой да е успял да разбере какво всъщност е неговото отношение към твърде важните за страната ни икономически проекти като АЕЦ "Белене", "Южния поток" и др. Той невякога знае какво да каже, защото невякога знае какво мисли неговият бос.

На каква пък критика да подложим министъра на външните работи г-жа Румяна Желева?

Дамата придоби широка популярност със странно изтанцуваната от нея румба. В "Труд" отбелязаха със завист танцуваните умения на г-жа министърката, ловко опънала шпатаг на телевизионния дансинг. В румбата няма, разбира се, нищо лошо. Но защо, питам се, госпожата се е забутала в това никакво министерство, а не отиде да танцува в някакво престижно вариете (където може би ще бъде и по-добре платена). Сбъркан свят, казвам си, и се отдавам на философски размисления, напълно лишени от всякакъв критически устрем.

Извън всякаква критика се намира и друг един министър - министърът на земеделието г-н Мирослав Найденов, който, оказва се, също е отдаден на изкуството. Вестниците съобщиха, че в предаването "Комиците" (на Би Ти Ви) г-н министърът изпял любовната на премиера гръцка балада "Говори ми". Твърди се, че по този начин министърът бил искал да измести от премиерското сърце изпълняваната от Ивана песен "Батальонът се строява". Какво

ли не прави любовта! Нищо чудно да пее господин министърът с ренатади и под прозореца Му.

А какво да кажем за онзи, на когото портфейлът е най-малкото, което му липсва - господин Божидар Димитров. Не ви препоръчвам да го удостоите с критическия си патос. Просто го отминете с леко презрение.

Вижте най-после и техните парламентарни приятели, а всъщност парламентарни васали.

Вижте Иван Костов, прочул се с аферата "Сапио", заради която отдавна трябваше да е в затвора. Той е същият Иван Костов, който ни кара да ровим в несъществуващата сделка "Петрол срещу храни", за да не започнем да се ровим в неговите фондации, натрупали милиони по време на юго-емибаргото.

Вижте и Волен Сидеров - това смешноватото подобие на Хитлер (Хитлер: "Моята борба"; В. Сидеров: "Моята битка за България"). Смешноватото, но не съвсем безопасно човече.

За Яни Йанев нямам кураж да говоря (ще вземе да ме уличи в корупция).

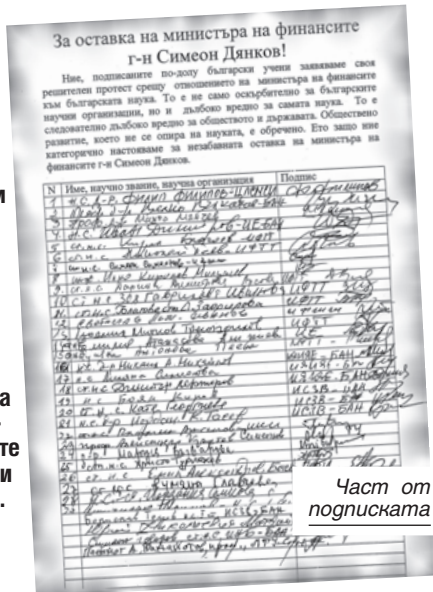
Целият този сбор (вижте колко съм деликатен, друг на мое място би употребил думата "сбирщина") от различни партийни перебежчици, забравили всякаква чест и достойнство, днес, за срам на нашия народ, ни управлява. Повечето от тях, довчера горди със званието комунист, днес са жалки антикомунисти. Довчера в първите редици на БКП, днес те са нейната нечиста дреб. Никой от тях не заслужава нашата сериозна критика. Критиката предполага възможността критикуваният да се поправи. Тези хора не подлежат на поправяне. Те са не само лоши, те са и зле възпитани. Простацината е тяхната парола за разпознаване. Срещу тях трябва да се поведе борба не за поправянето им, а за отстраняването им от властта. Никакво взаимодействие с тях! Ще престъпи висш морален закон всеки, който реши да им предостави услугите си. Той, освен това, ще оскърби собственото си достойнство. Срамно е човек да се включи в едно управление, упражнявано в стил "чалга".

Не бива да има място за колебание. Всички трябва да застанем на духовните барикади, за да защитим своето Отечество. То е в беда.

Учените искат оставката на Дянков

В институтите на Българската академия на науките тече масова подписка, с която учените искат незабавната оставка на министър Симеон Дянков. Причината е неговото изказване, че БАН не прави наука и в нея работят феодални старци. Учени донесоха в редакцията част от подписката, под която са сложили името си десетки академични учени от различни институти, ползващи се с международен авторитет. Българските изследователи заявяват, че получават подкрепа и от свои колеги от университетите и че ще уведомят западните си научни партньори за терора и геноцида над българската наука.

„Ние, българските учени, заявяваме своя решителен протест срещу отношението на министъра на финансите към българската наука, се казва в подписката. То е не само оскърбително за българските научни организации, но и дълбоко вредно за самата наука. То е следователно дълбоко вредно за обществото и държавата. Обществено развитие, което не се опира на науката, е обречено. Ето защо ние категорично настояваме за незабавна оставка на министъра на финансите г-н Симеон Дянков.“

Чудотворната икона

ФИЛИП ФИЛИПОВ, БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

Българите. Те нямат имперско мислене. През дългата си, многовековна история, само половин век са били империя. По времето на най-успешния български владетел Симеон Велики. Дали са много на Света. В замяна са получили твърде малко. Защо така се случва - никой не може да каже.

Бачково. Вторият по големина и значение манастир на България. Твърдина на пловдивския митрополит. Тук се намира една от четирите Чудотворни икони на държавата. Цяла България се изсипва в двора на манастира. Мъже, жени, деца. Чакат в дълги редици. Да видят Чудотворната икона. Да се помолят. Кой за здраве, кой за щастие. Най-красивата история на живота ми. Пред иконата ме води едно момиче с къдрави черни коси. Казва ми: "Прекръсти се. Помоли се. Пожелай си онова, което искаш да ти се случи. И иконата ще го изпълни."

Пожелавам си.

Иконата още не е изпълнила желанието ми.

Реформата. Съдбата е решила сегашният финансов министър на България да носи първото име на

Симеон Велики. Но дори и Чудотворната икона едва ли може да направи така, че този министър да изгради прилична политическа кариера. След изключително неуспешния старт на министърската му дейност. Когато показва ниската си гражданска и политическа култура. Когато демонстрира бруталното си отношение към българската наука и българските учени. Когато си въобрази, че може да се разпорежда с духовни и научни ценности, наследили хилядолетия.

Не е ясно колко сериозен финансист е финансовият министър. Но едно е пределно ясно. Че не е възможно с мъгляви възгледи и примитивни идеи да се реформира сложна и противоречива система. Каквато е Българската академия на науките. Това най-добре го знаят учените. Тези, които години наред са работили. В академичните, университетите, институтите. Същите, които години наред са били газени и потискани. От системата. Когато господин министърът иска да реформира, без да познава.

Провеждането на научната реформа е архитектурен проблем. За да бъде успешно решен, той трябва най-напред да бъде добре формулиран. А това е трудно даже за професионалисти. Само на любите-

лите им се струва, че е лесно. Самото решение е още по трудно.

Гневът на мравките. Сериозните държави в условията на криза удвояват разходите си за наука. Защото само тя може да изведе държавния кораб в спокойни води. Българското правителство чрез финансовия си министър, противно на всякаква политическа логика заявява, че в условията на криза науката не може да бъде приоритет. Това би трябвало да предизвика гняв. В цялото общество. Особено сред учените. Които засега мълчат. Чуват се само люти закани на синдикални лидери от науката и висшето образование. Крайно време е мравките да се разгневят. И да се заемат с кризата и онези, които имат интерес тя да продължи.

Гласът на мъдреците. Тези редове са написани за няколко часа. През това време десетки български учени гласуват с подписите си. Против Вашата политика, господин министре. Ако искате, можете да се запознаете с него. Този списък е оценка на Вашата дейност. Тези хора искат само едно. Вашата оставка, господин министре. Това е гласът на мъдреците. Не е лошо да се вслушате в него. Защото този глас е добронамерен. Чудотворната икона едва ли ще направи така, че да наследите и второто име на Симеон Велики. Политиката, която провеждате, по-скоро би ви дала името Симеон Позорни. Защото тази политика е срамна и позорна за България. И тя трябва да бъде прекратена.

Андреа Бочели получава медал от Ватикана

262-ма представители на артистичната общност приеха да се срещнат с папа Бенедикт XVI

Събирането на художници, скулптори, танцьори, актьори, драматурзи, музиканти, архитекти и др. под фреските на Микеланджело в Сикстинската капела ще отбележи 10-ата годишнина от писмото на папа Йоан Павел до артистите и 45-ата - от срещата на папа Павел VI с представители на артистичната общност. С помощта на международен комитет Ватикана избира 500 творци от цял свят, които да присъстват на събитието. "Поканите са въз основа на лидерство в съответната област, а не за принос към религията", казва архиепископ Джанфранко Равацци, президент на Папския съвет за култура. "Пора-

ди трудности в графика, свързани с пътуването, и факта, че Ватикана не предлага компенсации за отделеното време, по-голяма част от тези, които приеха поканата, са италианци", добави още архиепископът.

Потвърждение за присъствието е получено от 262-ма артисти, сред които е индийският скулптор Аниш Капоор, известният със своите инсталации артист Джон Дейвид Мууни, иракският архитект Заха Хадид, френската писателка и актриса Флоранс Делаи, щатският видеоартист Бил Виола, канадската пианистка Анджеа Хюит, италианският тенор Андреа Бочели, американският актьор Мъри Ейбрахам и ал-

жирският филмов режисьор Рашид Бенхадж.

Онези, които са отговорили, че за съжаление няма да успеят да присъстват, са посочили като причини вече поети ангажименти и в никакъв случай не отказват поканата по религиозни причини. Архиепископ Равацци каза още, че много се е надявал Боно от "U2" да успее да присъства на аудиенци-

ята, но ирландският музикант е обяснил, че други, предварително потвърдени задължения ще възпрепятстват появата му.

Срещата с папа Бенедикт XVI днес, на 21 ноември, ще бъде в Сикстинската капела и ще започне с музикална интерлюдия на мотет от композитора от XVI век Джовани Пиерлуиджи да Палестрина, изпълне-

на от хора на храма. Главата на Римокатолическата църква ще произнесе слово към артистите и ще изслуша заедно с тях още един мотет на Палестрина. След като папата се оттегли, творците ще се присъединят към коктейл, на който архиепископ Равацци лично ще връчи на всеки от гостите дар от Ватикана - медал, изработен за събитието.

Визу

Двама депутати разговарят в тоалетната на Народното събрание:
- Абе, ходенето по нужда физическа работа ли е или умствена?
- Трябва да е умствена, защото, ако беше физическа, някой щеше да я върши вместо нас...

УРД

21. 11. 2009

АСЕН ВЛАДИМИРОВ, кинодраматург

ВАЛЕРИ ПЪРВАНОВ, зам. главен прокурор

ВЕЛИН ГЕОРГИЕВ, поет

Д-р МИМИ ВИТКОВА, кардиолог, бивш министър на здравеопазването

Инж. ОЛЕГ ПОПОВ, бивш депутат

РАЙНА КОНСТАНТИНОВА, журналистка

ХРИСТО БИСЕРОВ, депутат

22. 11. 2009

БРАНИМИРА АНТОНОВА, първата "Мис България"

Ст.н.с. I ст. ВЕНЦЕСЛАВ СЪЙНОВ, директор на Централната лаборатория по оптичен запис и обработка на информация при БАН

ИВАН КИРОВ, строителен предприемач

„Бони М“ гостуват на „VIP dance“, Татяна Лолова влиза в журито

Една от най-обичаните български актриси - Татяна Лолова, ще се присъедини към журито на "VIP dance" в неделя. С коментарите си за изпълненията на петте отбора, останали в надпреварата, тя ще се включи в първата вечер на оспорваните полуфинали. Тогава половината отбори ще танцуват ча-ча, а другите ще се опитат да впечатлят журито и публиката с пасо добре.

Кои са добрите и лошите навици на участниците във "VIP dance" и доколко те са се привързали един към друг, ще научат зрителите в неделната вечер.

Специални гости в танцовото шоу от 20 ч. по Нова ТВ ще са и любимците на няколко поколения - "Бони М". Те ще взривят публиката броени дни преди големия им концерт в зала 1 на НДК.

Нов световен рекорд по четене на книги

Германският певец и актьор Арнд Рьолман е новият световен рекордьор по четене на детективски романи. 37-годишният мъж си поставил за цел да достигне 72 часа, но трябвало да се откаже на 62-рия, тъй като бил настинал. Той правил 10-минутна почивка на всеки два часа, за да отиде до тоалетната, да яде и да пуши. Но неговите 40 помощници продължавали четенето и успели да "погълнат" общо 300 детективски романа и разкази. Премиерният световен рекорд принадлежи на около 100 писатели, чели творбите си общо 50 часа, без да спират.

Започва конкурс за най-добри ръчно изработени музикални инструменти

Международно жури ще се събере в София, за да оцени техническите и акустичните качества на инструментите в конкурса "Еуфония 2009". За най-добри ръчно изработени цигулка, виола, чело и контрабас се състезават едновременно студенти и майстори-лютиери от цяла Европа.

Конкурсът ще започне с концерт тази вечер от 19 ч. в Националното музикално училище "Любомир Пипков". В продължение на два дни журито ще селектира най-добрите инструменти в състезанието. Резултатите от избора ще бъдат обявени на пресконференция в музикалното училище на 24 ноември.

Събитието е част от 2-годишния проект "Еуфония 2009", реализиран от Столична община и партньори от България, Белгия и Румъния. Проявата е съфинансирана по програма "Култура 2007-2013" на ЕС и има за цел да съхрани древния занаят за изработване на струнни лъкови музикални инструменти, като предостави възможност за развитието на млади таланти в областта на лютнерството. Вторият етап на конкурса ще се състои на 2 декември в Брюксел.

Опра Уинфри спира шоуто си през 2011-а

Популярното ток-шоу на известната водеща Опра Уинфри ще бъде спряно в края на 25-ия му сезон през септември 2011 г., съобщи компанията-продуцент Harpo Inc. Предаването, излъчвано от Чикаго по станциите на ABC в САЩ и по различни канали по света, е едно от най-големите производители на пари в тв индустрията и оглавява рейтингите на дневните програми със средно 7,1 млн. зрители през 2009-а. Очаква се обаче водещата да премести шоуто в собствената ѝ кабелна мрежа OWN, съвместно предприятие с Discovery Communications Inc, след изтичането на сегашния ѝ договор. Мрежата ще бъде достъпна в над 70 млн. домове. 55-годишната Уинфри е възприемана като една от най-влиятелните личности при формирането на общественото мнение в Щатите. Тя е на 45-о място в класацията на "Форбс" по богатство в света.

Известни български творци свирят на зелен подиум днес

Закриването на триседмичната изложба "Годината е 2020. Мясото: София" ще бъде отбелязано с изпълнения "unplugged" върху малък зелен подиум днес от 12 ч. Импровизирана сцена, от която ще звучат изпълненията, ще бъде покрита с истинска трева, а да стъпят на нея са поканени Антони Дончев, BlubaLu, Red One, Белослава, Живко Петров, Насекомикс, Остава, Шака Зулу, Деси Тенекеджиева трио, Петьо Момчев и Васил Пармаков, Васил Гюров, Венци Благов, Миленина с Еко, Камелия Тодорова, Михаил Йосифов.

Платен отпуск за любовна мъка дават в Китай

Шанхайска компания предложи на своите сътрудници, които са претърпели любовна мъка, платен отпуск. Всеки служител може един път на две години да получи двудневен платен отпуск заради проблеми в личния живот. При това не се налага да предоставя доказателства. Ако пък е стигнал до развод, има право да не идва на работа цели три дни. От съобще-

нията за тази инициатива в местната преса става ясно, че нито един от служителите на фирмата все още не се е възползвал от този вид отпуск, макар че възможността е предоставена преди година.

Въпреки това шефовете на фирмата държат на него, защото създавал "домашна обстановка" на работното място.

Подобен ход направи преди време неголяма японска компания. Тя разреши на своите служители, в зависимост от възрастта им, да ползват от един до три дни платен отпуск в годината в случай на раздяла с мъж.

Близо до Яшин

За най-добрия вратар в света разказва дубльорът му

РОССИЙСКАЯ
ГАЗЕТА

СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С

ДУМА

ОЛЕГ ИВАНОВ,
заслужил треньор на Русия

Смятам, че съм късметлия: въпреки че не съм спечелил големи отличия, бях редови майстор на спорта, но пък бях в един отбор с Яшин. Какъв беше той в играта, в общуването си с нас, младите вратари на "Динамо", с хората?

Нашият футбол през цялата си дълга история е виждал доста отлични вратари. Искам да отбележа, че трибуните обикновено са неравнодушни към вратари, правещи акробатични скокове, "летящи" във въздуха. От това страдахме и ние, младите вратари на московското "Динамо" - Лев Белкин, Валерий Балясников, Саша Ракитски и аз. И когато изпускахме лесни топки, когато сменяхме Яшин, в медиите и сред запаленковците се чуваше следната фраза: "Яшин тази топка щеше да я хване". Неволно всички нас сравняваха с него, опитвахме се да преценят - може ли някой от нас да смени "Великия". Беше ни много трудно да играем в сянката на огромния авторитет на Лев Иванович. Пращаха ни на терена само ако Яшин имаше травма или играеше за националния отбор на страната.

А Яшин игра дълго, от 1953-а до 1970 г., и до последния мач - надеждно. А да не забравяме, че

срещу него излизаха
Пеле, Гаринча, Вава,
Бекенбауер, Еузебио

Никой не вярваше обаче, че той може и да греши. Яшин имаше много постижения във вратарството. Но едно, според

РОДЕН е на 22 октомври 1929 г. Умира на 20 март 1990 г. на 60-годишна възраст. **РЪСТ** 189 см, **ТЕГЛО** 82 кг. В кариерата си е изграл само за Динамо (Москва) - 326 мача, и 14 години за националния отбор на СССР - 75 мача, в които е допуснал само 70 гола. **ПРЯКОРИ:** Черната Пантера (от феновете), Черният Пааяк (от съперниците), Черният Октопод. Олимпийски шампион от Мелбърн 1956, шампион на Европа (1960) и вицешампион на Европа (1964). 5 пъти шампион на СССР, 5 пъти вицешампион и 1 път бронзов медалист от шампионати на СССР по футбол. Трикратен притежател на Купата на СССР по футбол, 11 пъти е обявяван за най-добър вратар на страната. Шампион на СССР и по хокей на лег. Награден е със Звездата "Герой на социалистическия труд". ФИФА учредява приз "Лев Яшин" за най-добър вратар на световното първенство. Той е единственият вратар, носител на "Златната топка" за най-добър футболист на Европа (1963). Спасил е около 150 души - рекорд за професионален вратар. Край стадион "Динамо" в Москва е издигната неговата бронзова статуя. Според анкета на ФИФА Яшин попада в отбора на XX век и е определен за "Вратар на века". През 1971 г. се отказва от футбола с бенефис срещу Сборния отбор на Европа, в който са включени и българите Христо Бонев и Петър Жеков.

мен, е уникално, единствено по рода си: него го обстрелваха много по-малко, отколкото другите вратари. И нашите нападатели, и прочутите гладжии от цял свят, а и всички, които поне веднъж са излизали срещу Яшин, смятаха, че е безполезно, глупаво и дори неприлично да стрелят срещу вратата му, ако не е сигурен гол. На никого не можеше да мине дори мисълта, че Яшин може да бъде изненадан, да е разсеян.

Спомням си колко остарял, мрачен се върна Лев Иванович от Световното в Чили. За загубата в решаващия мач срещу домакините в Родината обвиниха тъкмо Яшин. Струваше ни се, че "звездата" му помръква. За това говорехме и на прочутите по онова време сборки край стадион "Динамо", където запаленковците знаеха всичко за играчите. Трудно е да преразкажа как Лев Иванович преживя това време. Той вървеше по Новогорск незабележимо. На една от тренировките на Динамо той ни показа от кои места и как бяха вкарани тези два проклетни гола.

Съпругата му Валентина Тимофеевна също преживяваше тази драма много тежко. В работата ѝ колелите често я питаха: "Какво се случи? Какво правеше на терена твоят?! Мухи ли ловеше?" Такива разговори се чуваха дълго време. За Яшин забравиха.

Върнаха го в дублиращия тим

на Динамо и той играеше с момчета, 10-15 г. по-млади от него. Но играеше, като се раздаваше докрай. Оказа се, че Яшин както и преди е необходим на клу-

ба. Чувстваше се големият му авторитет. Веднъж, станалият по това време основен вратар, Владимир Беляев, нещо занервничил по време на мач и треньорите опитаха да върнат Яшин в основния отбор. Той се радваше на това като дете, въпреки че се опитваше да скрие емоциите си. И много скоро вече никой не се съмняваше, че Яшин е първият вратар на "Динамо" и на целия ни футбол.

Съобщението от щабквартирата на ФИФА за поканата към Яшин да участва в "Мача на века" в чест на тържествата по случай 100-годишнината на английския футбол предизвика много спорове. Малцина знаеха, че Отбора на звездите тренираше човекът, чийто отбор година по-рано спечели срещу СССР онзи злощастен мач на световното. Той самият изобщо не смяташе Яшин виновен за загубата и

признаваше руснака за вратар №1 в света

В началото на лятото Лев Иванович се пресели да живее в базата в Новогорск и започна подготовката си за "мача на века". Сутрин тренираше с нас, динамовската младеж, след това се занимаваше с основния отбор.

Мнозина от по-възрастното поколение помнят какво се случи след това в Англия. Яшин спаси удар от упор на най-добрия нападател на домакините по онова време Джими Грийвс, когото на Острова наричаха "Човека-гол". Отбитият шут накара целия стадион да рипне...

Последва мач с Италия в квалификациите на европейското първенство през 1964 г. След Световното в Чили Яшин не беше викан в "Сборная". Старшият треньорът Константин Бесков обаче отново му се довери и го постави на вратата. Гостите обстрелваха целта от всякакви дистанции, но Лев Иванович не се даваше. И изведнъж дузпа.

Стадионът затаи дъх, изглеждаше като че ли на терена има само двама души - италианецът Сандро Мацола и Лев Яшин. По посоката на крака на нападателя вратарят успял да пресметне

накъде ще литне топката и... съветските футболисти отидоха на финал на европейското. После Яшин стана притежател на "Златната топка" като

най-добрия футболист на Европа за 1963 г.

След това признание авторитетът на Яшин и популярността му нараснаха неимоверно. На всяко излизане на терена на млад динамовски вратар се гледаше като на събитие. Саша Ракитски бе поопитен, по-възрастен от мен. Той изигра в Динамо много мачове, но така и не свикна с психическото натоварване да замени Яшин. Аз бях по-млад от Ракитски и за пръв път смених легендата, малко след като навърших 16 години. Динамовците уверено печелеха мача с одеския СКА. Седях на резервната скамейка и гледах играта. Яшин не беше кой знае колко натоварен. Спаси само няколко удара отдалеч. Изведнъж чух гласа на старши треньора Соловьев: "Олег! Преоблечи се бързо, ще смениш Яшин!"

Какво ли не преживях тогава - радост, вълнение. Сменям Яшин, самия Яшин. И студенина по цялата кожа. Не помня как съм излязъл на терена, как съм стигнал до вратата.

От трибуните крещят: "Не се страхувай, хлапе! Водим с много!"

Смених Яшин. Чух как той ми казва: "Олег, всичко ще е добре. Играй както можеш, не измисляй нищо". И седна на пейката зад вратата. "Е, мисля си, ако сгреша, Яшин е до мен, ще ми помогне със съвет".

Играта се водеше в другото поле. Гостите от Одеса, изглежда, се бяха смирили със загубата. Помислих си, ще е добре да запазя вратата "суха". И като че ли някой ме чу и реши да ми спретне изпит. Един от нашите защитници сгреша. Ето ти и проверката - удар от радиуса на наказателното поле, право в центъра. Заех място в единия ъгъл, "стената" покри другия. Чакам удара. Борис Петров, техничен футболист, играещ за СКА, умееше да вкарва топката в близкия ъгъл, заобикаляйки "стената". Аз не знаех това. Удар! Скочих да хвана топката - не я стигнах. Топката влезе в близкия ъгъл, без да бъде докосната от нито един динамовец. Гол!

Вдигнах се от земята и видях, че Лев Иванович се усмихва: "Всичко е наред, Олег! Топката беше трудна. Играй, нищо страшно не е станало".

Армейците усетиха, че на вратата на Динамо стои младок и започнаха да ме бомбардират, но така и не успяха да вкарат друг гол. След думите на Яшин натоварването от вълнението спадна.

Често питаха Лев Иванович за неговите тайни.

"Елате на тренировка и ще видите тайните ми", казваше той на журналистите и весело ни намигаше. А когато в края на тренировката ние, потни, от главата до петите зелени от тревата, отивахме към съблекалнята, Лев Иванович, смеейки се, повтаряше на журналистите: "Ето ви ги моите тайни - тренировки до изнемогване".

Паметникът на Лев Яшин край стадион "Динамо" в Москва

ДУМА

Адрес на редакцията:
София - 1784,
бул. „Цариградско
шосе“ 113 А,
Факс: 975 26 04
Автоматичен
номератор 97 05
+ вътрешен номер
www.duma.bg
E-mail: duma@duma.bg

Хонорари на
външни автори
се изплащат
всяка сряда
от 14 до 16 часа

ИЗДАТЕЛ: „ДУМА 2008“ ЕООД

БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - 230; Аида Паницян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева - 230; Ева Костова - 229; Магдалена Тодорова - 246; Милена Николова - 247; Ралица Табакова - 230; ИКОНОМИКА: Мая Калпачка - Ивановска - 246; Янко Долапчиев - 251; СВЯТ: Галина Младенова - 219; Калина Йотова - 220; Алберт Аврамов - 220; Петър Бочков - 219; КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239; ОБЩЕСТВО: Вилиана Христова - 238; Ина Михайлова - 214; Васил Попов - 248; Лилия Томова - 232; ЧЕТИВО: Пегас: Борис Данков - 244; Неделин: Богдан Иванов - 225; Булевард: Гертана Алексова; Пардон: Чавдар Шинов; СПОРТ: Владимир Николов - 245; Таньо Василев - 245; ФОТО: Благовеста Цветкова - 206; Мариета Томова - 206; ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Арзироб; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Симона Симеонова; Спласка Венева; Снежана Христова; ДОКУМЕНТАЦИЯ: Камерина Димитрова - 200; 226; НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg; СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: Иван Стоянов - 250; ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски; ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207; РЕКЛАМА: Габриела Найденова - 233, Петрана Сомлева - 205; Георги Томов - 221, Денис Романенко - 221, факс - 975-26-04; e-mail - reklama@duma.bg, Експонатор: 91975 8. 112; Печат: ИПК "Родина" АД - 1784 София, бул "Цариградско шосе" 113а Номератор - 9752; Дистрибутори: ОБВ „Близнаци“ ЕООД - 02/962-23-23; "Национална дистрибуция" ООД - 02/975 20 35; РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мировслав Александров, Иба Костадинова, Румяна Кирилова, Слав Йорданов - 208, 203; abonament@duma.bg; ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА: Велислава Хубавий - 201, Каса - 97-05-249;

Управлятел Павел Бебов

Информациите в броя са подготвени от репортерите на вестника. Използвани са емисиите на БТА, "Фокус", "БГНЕС", БНР, "Франс прес", интернет и др. Ръкописи не се цензурират и не се връщат

Телефон на читателя: 97 05 200

Главен редактор
Ивелин Николов

Първи зам.-главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам.-главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

Основател
Стефан ПрогеВ

Пиронкова и Димитров №1 за 2009 г. у нас

Томова и Кузманов са най-прогресиращите млади тенисисти

ВЛАДИМИР НИКОЛОВ

Първите ракети на България Григор Димитров и Цветана Пиронкова очаквано бяха избрани за най-добри тенисисти на 2009 година от Управителния съвет на БФТенис. Двамата получиха специални плакети и предметни награди от спонсора на централата "БНП Парипа". За най-прогресиращ млад състезател беше избран Димитър Кузманов, който бе класиран като №1 в категорията до 16 години в авторитетната ранглиста на Tennis Europe. Най-прогресираща млада тенисистка пък стана европейската шампионка до 14 години Виктория Томова. Младозите не получиха отличията си, защото играят в чужбина.

"Мога да кажа, че годината беше успешна за мен. Имах някои здравословни проблеми, но като цяло смятам, че се представих добре, въпреки че очакванията ми бяха малко по-високи. Сега ми предстоят тренировки в Париж. До Нова година ще участвам и в един "Чалнджър", а после ще се готвя за квалификациите за Откритото първенство на Австралия", каза 18-годишният хасковлия, който завърши като №297 в света в първата си година при професионалистите.

Пиронкова пък е 97-ма в света, като запази мястото си в топ 100. "За мен този сезон не беше нищо особено като постижения с изключение на първия и на последния турнир за годината, в които играх добре и стигнах до четвъртфиналите. Участвах в около 30 турнира, имах тежки

Григор Димитров и Цветана Пиронкова с наградите за тенисисти на 2009 г.

моменти, но добих опит, който ще ми бъде полезен. Взех си поуки и се надявам да се представя по-добре през 2010 година. Натурах доста загуби, така че имам какво да си връщам. В спорта е така. Не можеш винаги да си добре. Понякога има липса на форма, умората

също влияе. Доволна съм, че запази мястото си в топ 100 и това ми гарантира класиране в основната схема в Австралия", заяви пък 22-годишната пловдивчанка, която до Коледа ще играе само в отборното първенство на Франция за Гренобъл.

Жан Тод: Не сте кандидати за Формула 1

Досега в централата на Международната организация по автомобилизъм (ФИА) в Париж не е получено нито едно писмо или запитване от България за намерения за изграждане на писта и провеждане на състезания от Формула 1, обяви новият ѝ президент Жан Тод. Той гостува в България по покана на СБА и БФ по автомобилизъм.

През 2010 г. България за първи път ще приеме кръг от Световния рали шампионат (WRC) и безупречната му организация е приоритет, изтъкна Тод. "В календара на WRC има само 12 състезания и фактът, че страната ви е част от него, показва огромната отговорност, която трябва да поемете. Нашите експерти ще подкрепят организаторите докрай, но не гарантирам, че лично ще присъствам на ралито. Пожелавам на организаторите да имат нужната енергия да решат всички проблеми около безопасността на състезанието, защото тя е най-важна в автомобилизма", каза Тод.

СНИМКА БЛАГОВЕСТА ЦВЕТКОВА

Министър Свilen Нейков връчва почетен плакет на президента на Международната федерация по автомобилизъм Жан Тод

РУМИ НЕЙКОВА И ПЕТЪР СТОЙЧЕВ В БИТКА СРЕЩУ ЗАТЛЪСТЯВАНЕТО

Националният център по опазване на общественото здраве и Министерството на здравеопазването ще организират Национална седмица за борба със затлъстяването, която ще се проведе под патронажа на Румяна Желева - министър на външните работи, и олимпийската шампионка по гребане от Пекин 2008 Румяна Нейкова. Утре от 16.00 ч. в плувен комплекс "Спартак" ще се състои празник с участието на деца от седем столични училища. В рамките на събитието ученици от отборите на ученическа спортна школа "София" ще покажат своите плувни умения в разнообразни щафетни игри. На събитието ще присъстват проф. Стефка Петрова - директор на Националния център по опазване на общественото здраве и национален консултант по хранене и диететика, и деветкратният носител на Световната купа по плувен маратон Петър Стойчев, който е и световен рекордьор по преплуване на Ламанша.

ЦСКА РАЗГРОМИ СЛАВИЯ

ЦСКА разгроми Славия с 3:0 гейма (25:20, 25:21, 25:17) за 64 минути игра в мач от петия ден на турнира за Купа "Атаро Клима". Поради ангажмента на Стефан Демерджиев с женския състав на Славия отборът на "белите" бе воден от Иван Сеферинков. Резервата Емилиан Мирчев, който влезе в средата на втория гейм, завърши с 11 т. за ЦСКА и стана топреализатор на срещата. В другия мач Монтана загуби от шампиона Левски Сиконко с 0:3 гейма (19:25, 18:25, 22:25)

ЛА ЛЕЙКЪРС БИЕ ЧИКАГО БУЛС

Шампионът ЛА Лейкърс победи Чикаго Булс със 108:93 в класическото дерби на НБА. Испанецът Пау Гасол завърши с 24 точки и 13 борби. Кобе Брайант добави само 21 точки, но надмвна легендата Карим Абдул-Джабар по отбелязани точки в историята на "езерняците". Те са спечелили 8 от последните 9 мача. Дерик Роуз реализира 20 т. за "биковите", а Джон Салмънс добави 18. Ню Орлийнс Хорнетс победи Финикс Сънс със 110:103.

ЗА ВАШЕ УЛЕСНЕНИЕ

ВСИЧКИ МАЛКИ ОБЯВИ

/ поздравления, възпоменания, скръбни вест /

се приемат в

ИНФОРМАЦИОНЕН
ЦЕНТЪР ДУМА

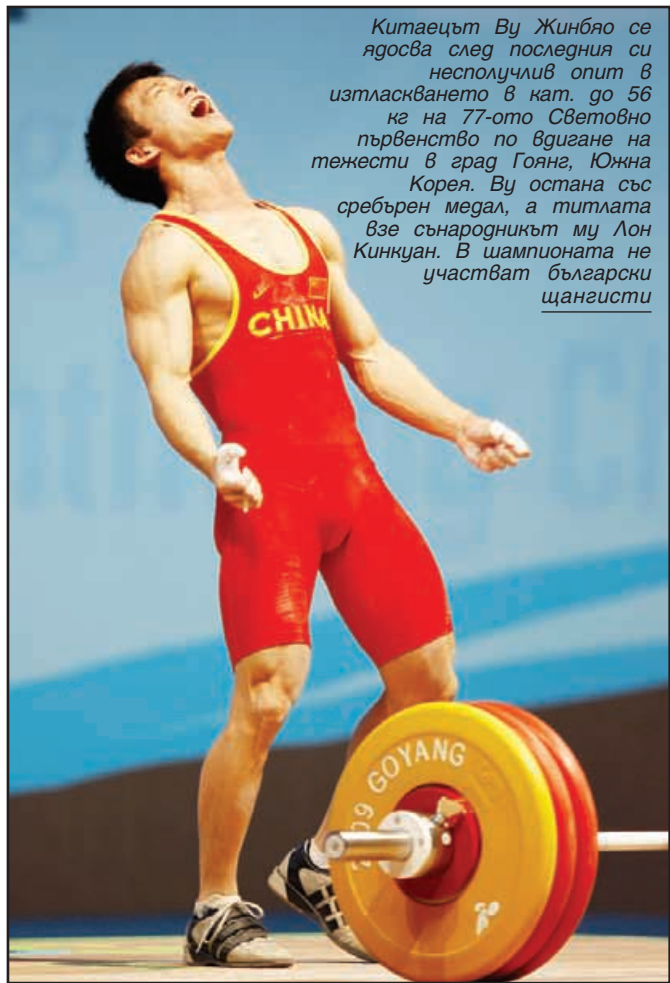
Приетите обяви до 13.00 часа се отпечатват в текущия брой, а след 13.00 часа в следващите броеве

Президентът прие еврошампиони

Президентът на Република България Георги Първанов прие европейските шампиони по мотоциклетизъм Ангел Караньотов и Александър Георгиев. На срещата присъстваха още председателят на Комисията по супермото и мотокрос към ФИМ Волфганг Сръб, кметовете на трите града домакини на европейски и световни шампионати Троян, Севлиево и Плевен, президентът на БФМ Богдан Николов и председателят на Организационния комитет за Гран при на България Румен Петков. "Имам само една дума - отлично! БФМ е създадена през 1924 година и чак тази година постигна най-големите си успехи. Все пак прие много световни и европейски купи, а и излъчи няколко шампиона. Тук, в България, са най-добрите писти в цял свят, което е безпрецедентен успех. Особено тази в Плевен не е модерна, а дори е от XXII век. Другите също са невероятни и напълно заслужават България да спечели "Голям шлем", отбеляза пък Волфганг Сръб.

Котоошу избути японца Такехадзе във Фукуока

Българският топсумист Калоян Махлянов-Котоошу постигна пета победа на супертурнира "Киушу" във Фукуока. В шестия кръг "одзеки" Котоошу избути японския "маегашира-1" Такехадзе от дохиото. Левентът от Джулоница има само една загуба в последното състезание за година и дели четвъртото място с още двама сумисти. Днес той ще се бори с 23-годишния японски "комусуби" Гейдо, който вчера загуби от монголския "Иокодзуна" Хакухо. Без загуба начело са Асашорю и Хакухо и японският "маегашира-9" Йошикадзе.

СНИМКИ БГНЕС